

Analiza uporabe politički (ne)korektnih izraza u hrvatskom i talijanskom jeziku

Perić, Ana

Other document types / Ostale vrste dokumenata

Publication year / Godina izdavanja: **2019**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:131:175050>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-10-06**

Sveučilište u Zagrebu
Filozofski fakultet
University of Zagreb
Faculty of Humanities
and Social Sciences

Repository / Repozitorij:

[ODRAZ - open repository of the University of Zagreb
Faculty of Humanities and Social Sciences](#)

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
FILOZOFSKI FAKULTET
ODSJEK ZA TALIJANISTIKU

Ana Perić

**ANALIZA UPORABE POLITIČKI (NE)KOREKTNIH IZRAZA
U HRVATSKOM I TALIJANSKOM JEZIKU**

Zagreb, 2019.

Ovaj rad izrađen je na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, Odsjek za talijanistiku, pod vodstvom dr. sc. Nada Filipin, doc. i predan je na natječaj za dodjelu Rektorove nagrade u akademskoj godini 2018./2019.

Sadržaj

1. Uvod.....	4
2. Metodologija	6
2.1. Predmet istraživanja	6
2.2. Ciljevi istraživanja i istraživačka pitanja	7
2.3. Metoda istraživanja	7
3. Teorijska polazišta.....	9
4. Rezultati	15
4.1. Hrvatska anketa	15
4.1.1. Analiza svih odgovora	16
4.1.2. Analiza odgovora s obzirom na rod ispitanika	21
4.1.3. Analiza odgovora s obzirom na dob ispitanika	23
4.1.4. Analiza odgovora s obzirom na regiju	26
4.1.5. Analiza odgovora s obzirom na stupanj obrazovanja ispitanika.....	29
4.2. Talijanska anketa	32
4.2.1. Analiza svih odgovora	32
4.2.2. Analiza odgovora s obzirom na rod ispitanika	36
4.2.3. Analiza odgovora s obzirom na dob ispitanika	38
4.2.4. Analiza odgovora s obzirom na regiju	40
4.2.5. Analiza odgovora s obzirom na stupanj obrazovanja ispitanika.....	43
5. Rasprava.....	46
5.1. Interpretacija rezultata hrvatske ankete i usporedba stvarne situacije s preporučenim oblicima.....	46
5.2. Interpretacija rezultata talijanske ankete i usporedba stvarne situacije s preporučenim oblicima.....	49
5.3. Usporedba rezultata hrvatske i talijanske ankete	53
6. Zaključak.....	55
7. Popis literature.....	56
8. Sažetak	58
9. Summary	59
10. Prilog.....	60
Životopis	87

1. Uvod

Iako toga često nismo svjesni, jezik koji govorimo oblikuje našu svijest i naše poimanje svijeta. On je također i odraz društva i vremena u kojem živimo, organizam koji se neprestano mijenja. Te promjene prate i promjene stvarnosti u kojoj živimo i obratno; samo društvo se mijenja kada dođe do promjena u jeziku. Stoga je važno da jezik kojim se služimo, polazeći prije svega od institucija, bude odraz modernih vrijednosti, prije svega jednakosti.

Članak Robin Lakoff iz 1973. *Jezik i ženino mjesto* prvi je sustavno pokazao kako je seksizam duboko ukorijenjen u jeziku i kako se u njemu očituju patrijarhalne vrijednosti. Iako je u mnogim zemljama ravnopravnost među spolovima postojeća u pravnom smislu, u jeziku i dalje nalazimo niz suptilnih elemenata koji dokazuju suprotno. U ovom radu bavit ćemo se prvenstveno imenicama koje su nastale tvorbom od muške osnove, odnosno mocijskom tvorbom i na primjeru anketa provedenih među talijanskim i hrvatskim govornicima, pokušat ćemo ustvrditi koliko su određeni ženski oblici, prije svega profesijskih imenica, prihvaćeni i zastupljeni. Osim toga, obratit ćemo pozornost i na nekoliko ustaljenih izraza ili oblika koji su jako rašireni i uvriježeni, ali su zapravo rodno diskriminatorni. Rezultati će zatim biti analizirani na temelju roda, dobi i obrazovanja ispitanika te mjesta iz kojeg dolaze, a raspraviti ćemo i razliku između stvarne i preporučene uporabe politički korektnih oblika te ćemo usporediti rezultate talijanskih i hrvatskih ispitanika. Vidjet ćemo i koje su jezične prakse kod nas i u drugim zemljama te koje jezične politike postoje ili se mogu ponuditi.

Talijanski i hrvatski jezik povezuje činjenica da oba jezika imaju gramatički rod što ih u ovom slučaju čini vrlo prikladnima za usporedbu. Za neživo se pridaje semantički arbitrarno, ali kada govorimo o osobama uglavnom se podudara s njihovim biološkim spolom. Stoga je odmah na početku potrebno naglasiti kako su rod i spol dva različita pojma: spol je vezan za biološke karakteristike, dok je rod društvena konstrukcija što znači da se svakom rodu pridaje određeni niz kulturno uvjetovanih i zadanih osobnosti. Osim toga, važno je napomenuti da postoji i gramatički rod koji je osobina mnogih jezika, u ovom slučaju i hrvatskog i talijanskog. U ovim se jezicima gramatički rod određuje prema nastavku u imenicama, pridjevima, glagolskim pridjevima. Primjerice, ako imenica ili pridjev završavaju na slovo *-a*, i u hrvatskom i u talijanskom se u pravilu radi o imenici ženskog roda .

Gramatički rod sam po sebi nije problematičan u širem lingvističkom, pa ni društvenom kontekstu, ali zbog njegovog postojanja dolazi do raznih problema koji su mnogo opsežniji od

samog ustrojstva jezika. Jedan od eklatantnih primjera kada nailazimo na probleme jest upravo ženski rod profesijskih imenica i uopće ženski rod imenica koje nastaju morfološkom tvorbom. Njome se od muške osnove, dodavanjem sufiksa za ženski rod, stvara ženski rod imenica. Iako je u mnogo slučajeva to jednostavno i ne predstavlja dileme, postoje brojni primjeri koji pokazuju koliko to može biti problematično. U takvim primjerima najčešće nemamo jedno rješenje za ženski rod, već se govornici služe različitim varijantama od kojih se neke više, a neke manje uklapaju u moderne jezične politike protiv diskriminatornog jezika što ćemo vidjeti i u istraživanju.

2. Metodologija

2.1. Predmet istraživanja

Jezik je mnogo više od pukog sredstva za komunikaciju – oblikuje naše poimanje svijeta, a veza između jezika i naše percepcije stvarnosti neopisivo je uska, o čemu govori Sapir-Whorfova hipoteza koja je pokazala koliko važnu ulogu ima jezik u našem životu¹. Stoga ne čudi da je jačanjem pokreta za ženska prava došlo do feminističkog pristupa lingvistici.

Prvi značajan doprinos dala je Robin Lakoff (1973) kada je analizirala način na koji se u jezik uklapa ženski subjekt i na nizu primjera ustvrdila kako je seksizam duboko ukorijenjen u jezik i kako je upravo seksizam u jeziku odraz patrijarhalnog društva i stvarnosti u kojoj živimo. Zbog toga su krenule kampanje za uvođenje politički korektnog, nediskriminatornog jezika, pogotovo na institucijskoj i službenoj razini. Počeli su se uvoditi novi, dotad nepoznati i tada neobični oblici, prije svega za ženski rod imenica koje se odnose na zanimanja kojima žene dotad nisu imale pristupa, a zatim se diskutiralo i o drugim problematičnim pojavama, poput uporabe muškog roda kao općeg kada se govori o miješanoj skupini ili kada se općenito govori i o muškarcima i o ženama (Pišković, 2018), (Bertoša, 2001), (Martyna, 1980), (Robustelli, 2012).

Feministički je pokret naišao na otpor jer su govornici tvrdili da im nove forme „loše zvuče“, da nemaju smisla, te da, ako se radi o određenoj funkciji, imenica može biti u muškom rodu iako se radi o ženskoj osobi jer nije bitan rod osobe, već pozicija. Postojalo je i više varijanti koje su se mogle koristiti jer se politički korektni oblici još nisu bili ustalili. Protivnici oblika u ženskom rodu često su se služili argumentima da je priroda jezika takva kakva jest, da se ne mogu izmišljati novi oblici koji govornicima nisu prirodni, da se treba voditi onime što postoji u jeziku.

Te su argumente pokušali pobiti pokreti za rodnu ravnopravnost u jeziku naglašavajući upravo svojstvo jezika da se neprestano mijenja u skladu sa stvarnošću u kojoj postoji. Istina je da se gramatičko ustrojstvo jezika teško i dugotrajno mijenja. Međutim, leksik je otvorena kategorija i u njega stalno ulaze nove riječi, dok neke druge izlaze iz uporabe, što znači da je fleksibilan i da se u njemu najlakše ostvaruju promjene u jeziku. Dakle, možemo uvoditi nove oblike i informirati govornike zašto je važno da se baš oni upotrebljavaju. Uz dovoljnu zastupljenost, početni će otpor nestati, a novi, politički korektni oblici više neće zvučati

¹ Usp. natuknicu *Sapir-Whorfova hipoteza* u Hrvatskoj enciklopediji, <http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=54558> (konzultirano 20. travnja 2019.)

„čudno“, već potpuno normalno, pogotovo generacijama koje odrastu uz njih. Budući da se ovo istraživanje bavi politički korektnim oblicima i izrazima, ovaj je argument presudan za shvaćanje važnosti takvih oblika i rada na njihovom promicanju. Stoga je predmet ovog istraživanja ispitivanje zastupljenosti politički korektnih izraza među hrvatskim i talijanskim govornicima.

2.2. Ciljevi istraživanja i istraživačka pitanja

Cilj ovog rada jest utvrditi koliko su politički korektni oblici prihvaćeni među hrvatskim i talijanskim govornicima i koji su faktori koji na to utječu. Neka od pitanja na koja ćemo u radu pokušati odgovoriti su:

- Utječe li rod ispitanika na njihovu sklonost politički korektnim izrazima?
- Utječe li dob ispitanika na njihovu sklonost politički korektnim izrazima?
- Utječe li regija iz koje dolaze ispitanici na njihovu sklonost politički korektnim izrazima?
- Utječe li stupanj obrazovanja ispitanika na njihovu sklonost politički korektnim izrazima?
- Odgovaraju li preporuke za politički korektan jezik jezičnoj stvarnosti ispitanika? U kojoj mjeri?

2.3. Metoda istraživanja

Za potrebe ovog rada provela sam dvije ankete, na hrvatskom i na talijanskom jeziku, među izvornim govornicima hrvatskog i talijanskog jezika. Istraživanje je provedeno na prigodnom uzorku od 309 hrvatskih i 73 talijanska ispitanika, koji se širio snowball metodom, a ispitanici su ispunjavali ankete sastavljene na Google obrascima. U obje ankete ispitanici su trebali odabrati jednu od ponuđenih opcija koja im se činila najprirodnijom, a u svakom odgovoru su se uvijek nalazili i seksistički oblici i izrazi i politički korektni oblici. Rezultati su obrađeni kvantitativno u Excelu.

Svi primjeri iz talijanske ankete preuzeti su iz priručnika za uporabu politički korektnog jezika Alme Sabatini *Sessismo nella lingua italiana* (1993:103-117), a kako takav priručnik za hrvatski jezik ne postoji, preuzeti su primjeri iz članaka Barić (1987), Bertoša (2001), Babić (2006), Mihaljević i Štebih Golub (2010), Prpić (2015). Kako bismo što kvalitetnije odgovorili na istraživačka pitanja, služit ćemo se kvantitativnom metodom tako što ćemo prikazati konkretne vrijednosti, a zatim ćemo se koristiti kvalitativnim deskriptivnim pristupom kojim

ćemo opisati i objasniti podatke ukazujući na sličnosti i razlike u rezultatima istraživanja među određenim skupinama ispitanika. Opisat ćemo najistaknutije elemente i zatim, na temelju toga, prokomentirati cjelinu. Iz toga ćemo izvući zaključke koji bi mogli odgovoriti na postavljena pitanja, a dobivene ćemo rezultate komentirati i analizirati i u odnosu na teorijske postavke na kojima se ovaj rad temelji.

3. Teorijska polazišta

Sociolingvistika je znanost koja se bavi odnosom jezika i društva. Jedno od njezinih područja proučavanja je i odnos jezika i roda. Zahvaljujući radu Robin Lakoff (1973), postalo je jasno kako je seksizam inherentan jeziku i kako se rodna diskriminacija nalazi na svim jezičnim razinama. Lakoff u svom radu navodi mnoge primjere seksističke uporabe jezika. Primjerice, kada želimo neutralno upotrijebiti zamjenicu, zamjenica koju ćemo odabrati bit će muškog roda. U tom se slučaju muški rod koristi kao 'neobilježen' i 'neutralan', a odnosi se i na muškarce i na žene (Lakoff 1973:75). Iako je u skladu sa zakonima jezične ekonomije, radi se o problematičnoj normi koja na suptilan i neuočljiv način ignorira ili čak negira ženski rod, čineći ga nevidljivim, a kao posljedica i žene gube na vidljivosti i predstavljaju (nehotimično) Drugo i obilježeno. Ovakvi primjeri su brojni u većini jezika svijeta.

Od 1970-ih pa nadalje aktivirali su se razni feministički pokreti koji su htjeli doprinijeti jezičnoj ravnopravnosti. Martyna (1980:487) u svom članku ističe važnost neseksističkog jezika kao jedan od oblika društvene jednakosti. Osim toga, tvrdi da preporuke za neseksistički jezik pomažu u traženju novih spolno inkluzivnih i neutralnih oblika koji bi zamijenili neutralni muški rod (1980:491).

Kako bismo razjasnili što se misli pod neseksističkim, rodno nediskriminatornim, ravnopravnim ili neutralnim jezikom, citirat ćemo definiciju iz *Pojmovnika rodne terminologije prema standardima Europske Unije*. Pod pojmom diskriminacija u jeziku nalazimo sljedeću definiciju:

Diskriminacija u jeziku postoji na svim jezičnim razinama, od jezičnih seksizama koji prenose duboko ukorijenjene predrasude o ženama do potpune isključenosti žena iz jezika. Da bi se razumjela (ne)prisutnost žena ili pak njihova diskriminirana prisutnost u jeziku, treba razumjeti odnose moći i rodnu problematiku i koristiti i stvarati jezik koji ne diskriminira žene (2007:20).

Upravo iz tih razloga postoji nužnost za politički korektnim jezikom koji uključuje žene i služi se rodno ravnopravnim izrazima kako bi svi članovi društva stvarno mogli biti ravnopravni. Izrazito je važno da se takva pozitivna jezična promjena uvede na institucionalnoj razini jer se sankcioniranjem diskriminatornog jezika stvara zdravorazumsko shvaćanje prikladnosti uporabe određenih jezičnih oblika i izraza (Mills 1992:185).

Međutim, postoje protivnici takvih jezičnih promjena koji navode niz razloga protiv uvođenja politički korektnog jezika i novih oblika. Penelope (1982) u svom članku sustavno navodi razloge protiv iskorjenjivanja seksističke uporabe u engleskom jeziku, a takvi su razlozi

prisutni i u drugim jezicima i jezičnim stvarnostima. Među najčešće navođenima su poricanje da uopće postoji seksizam u jeziku, trivijaliziranje problema, stav da su i politički nekorektni izrazi potrebni u kreativnoj i estetičkoj uporabi jezika te predbacivanje da politički korektan jezik uvodi cenzuru govora (Penelope 1982:842-843). No važno je naglasiti da se ovdje nipošto ne radi o bezazlenom i trivijalnom problemu. Promjene u jeziku nastaju zbog promjena u društvu, a i obratno, što znači da jezik mora odražavati moderne vrijednosti ravnopravnosti i jednakosti.

U tekstu *Women and Language* Niedzwiecki (1993) govori upravo o tome kako se društvena situacija odražava u jeziku. Autorica navodi da u talijanskom kontekstu prevlast muškog roda u jeziku odražava dominaciju muškaraca u društvu, što je ključan faktor za prevlast maskulinog jezika. Problematizira i uporabu muškog roda kao neutralnog zato što, kada govorimo o profesijskim imenicama, prekriva žensku dimenziju svijeta rada (Niedzwiecki 1993:25). Također ističe da neseksistički jezik ima titule i oblike obraćanja za oba roda, te odbija proizvoljni poredak u sintagmama gdje muški rod uvijek prethodi ženskome. Inzistira da bi u takvim slučajevima muški i ženski rod trebali izmjenjivati redosljed ili bi ih se trebalo navoditi po abecednom redu (1993:33).

I ova autorica navodi činjenicu da društvo ima utjecaj na sadržaj jezika, odnosno na leksik (1993:42), što je samo dodatni argument zašto bi se rodno ravnopravni oblici i izrazi trebali promicati i koristiti. Naime, to je osnovna postavka koja se mora ostvariti kako bi ljudsko biće bilo u mogućnosti zauzeti mjesto koje mu pripada u psihološkom, simboličkom, društvenom i profesionalnom svijetu, pomoću naziva ili titule zanimanja. Zaključuje da promjena može samo obogatiti jezik, a ne zaustaviti njegov razvoj (1993:49-50). Ključno je naglasiti da feminizacija jezika ne predstavlja ništa više, a ni manje od prava na postojanje kao žena u svijetu u kojem se spolna jednakost više ne zanemaruje (1993:52).

Takvim razmišljanjem vodi se i Giusti (2015). Odnos između jezika i identiteta je složen, a jezik doprinosi oblikovanju našeg identiteta. Preciznije, jezik koji govorimo identificira nas i mi se identificiramo u njemu. Zbog toga su iznimno bitni nazivi za funkcije i položaje jer je to prvi korak prema oblikovanju našeg identiteta (Giusti 2015:1). Nedostatak naziva u ženskom rodu predstavlja prepreku u ravnopravnoj mogućnosti oblikovanja vlastitog identiteta jer je tako žena nevidljiva u jeziku. Djevojčice nailaze na prepreku u identifikaciji s prestižnim pozicijama, identitet im je podijeljen te se k tomu pojačava negativna konotacija imenica u ženskom rodu (Giusti 2015:2). Autorica ističe da nekorisćenje ženskog roda čini jezik

nekoherentnim i neelegantnim, a ne obratno. Kako talijanski jezik ima mogućnosti tvorbe ženskih oblika, jasno je da se tu radi o kulturnom, a ne lingvističkom otporu prema novim politički korektnim oblicima (Giusti 2015:3-4). Imenovati položaj ili funkciju je ključno jer ono što ne postoji u jeziku nije uključeno u zajedničke kulturne vrijednosti neke jezične zajednice pa se čini kao da ne postoji ni u izvanjezičnoj stvarnosti.

Za našu situaciju zanimljivo je vidjeti što Babić govori o rodno nediskriminatornim praksama u hrvatskom jeziku u svom radu *Hrvatski jezik, zakonodavstvo i ravnopravnost spolova*. Naime, on ukazuje na to da je u hrvatskom jeziku muški rod pretežan prema ženskom i srednjem rodu, odnosno da i onda kad postoji samo jedna muška osoba ili imenica muškog roda u nekom nizu, muški rod prevladava te se iz tog razloga muški rod smatra neobilježenim, a ženski obilježenim (Babić 2006:82). Autor ne problematizira tu tendenciju, ali se slaže da moraju postojati ženski parnjaci za muške oblike kako bi se mogla promicati jezična ravnopravnost. Kao što smo već i bili zaključili, i sam autor entuzijastično tvrdi da hrvatski jezik ima izraznih sredstava da ženske osobe označi posebnim imenicama (ibid.).

Za imenovanje položaja ili funkcija koje nastaju od muškog roda, u hrvatskom i u talijanskom jeziku služimo se mocijskom tvorbom ili moviranjem. To zapravo znači da izvođenjem oblika u muškom rodu nastaje ženski parnjak muške imenice, a za ženski rod dodaju se sufiksi koji su već uobičajeni u tom jeziku. U svom članku Barić (1987) detaljno opisuje te jezične pojave. Osnovna riječ za mocijsku tvorbu je muškog roda, a dodavanjem sufiksa za ženski rod dobivamo tzv. *movirani femininum* koji je u izraznoj i sadržajnoj vezi s imenicom muškog roda (Barić 1987:10). Najčešći sufiksi za ženski rod su *-ica, -ka, -inja, -kinja, -ača*, itd., ali nisu svi sufiksi jednako plodni (Barić 1987:11-12). U tvorbi apelativa najplodniji je sufiks *-ica*, a zatim *-ka, -inja, -kinja*, dok je za tvorbu etnika to sufiks *-ka*. O važnosti tvorbe ženskih oblika u hrvatskom jeziku autorica kaže:

Danas kada je žena osvojila gotovo sva područja djelatnosti (...), sasvim su razumljiva nastojanja, zapravo potreba, da se njezino zvanje i u tim djelatnostima tvorbeno označi (Barić 1987:12).

Na ovaj način nastaju novi oblici koji obogaćuju postojeći fond riječi. Međutim, nailazimo na problem kod imenica koje nemaju svog mocijskog parnjaka. Kao primjer Barić navodi imenice na *-ič* kao što su vodič, gonič, ribič. Zbog toga se predlaže da se umjesto nekih od njih upotrebljavaju imenice sa sufiksom *-lac* ili *-telj* (Barić 1987:13). Ovaj je prijedlog neprikladan jer imenice tako znaju i promijeniti značenje ili dobiti nove konotacije, kao što bi bilo u slučaju imenica „vodič“ i „voditelj“. Kolebanja koji oblik upotrijebiti, kako navodi autorica, javljaju se ili kod ustaljenih muških zanimanja ili zbog nedovoljnog znanja o tome kako načiniti ženski

oblik imenice, a to je bio problem s imenicama koje završavaju na -g, primjerice „pedagog“ i „psiholog“ (Barić 1987:14). Mogući parnjaci mogli su imati sufiks *-ica* ili *-inja*, ali nadvladao je nastavak *-inja* jer je politički korektniji.

U hrvatskom je jeziku u osamdesetima došlo do značajnijih promjena što se tiče položaja žena, a samim tim i do potrebe za ženskim parnjacima, koji su i danas predmet diskusije i zahtjev politički korektnog jezika. Autorice Mihaljević i Štebih Golub (2010:3) to potkrepljuju činjenicom da je „većina zapadnoeuropskih zemalja i zakonski (...) regulirala uporabu ženskih i muških mocijskih parnjaka u zakonskim tekstovima,“ pa se na taj način rodno ravnopravan jezik promiče na službenoj razini. Autorice navode i važne trenutke u europskoj i hrvatskoj povijesti koji su bili ključni za politike rodno nediskriminatornog jezika:

21. veljače 1990. Ministarski odbor Vijeća Europe donosi Preporuku R (90)4 kojom se od zemalja članica traži da potiču neseksistički jezik. Također se preporučuje da se u pravnim tekstovima, javnoj uporabi i u nastavi upotrebljava rodno nemarkirani jezik. Zemlje članice također se trebaju zauzimati za to da se jezik u medijima ne koristi seksistički. U Hrvatskoj je 14. srpnja 2003. donesen „Zakon o ravnopravnosti spolova“ koji predviđa i sprječavanje diskriminacije u jeziku. (Mihaljević i Štebih Golub 2010:4)

Iz navedenog je jasno da je ravnopravnost u hrvatskom jeziku zajamčena i zakonski. Stoga je vrlo bitno nastaviti inzistirati na politički korektnim oblicima, iako među govornicima, pogotovo ako se radi o novom obliku, postoji određeni otpor i često navode da im nova riječ „loše zvuči“. Međutim, „neobičnost“ novog mocijskog parnjaka u ženskom rodu nije razlog da ga se ne koristi; u osamdesetima govornici su smatrali da je oblik „odvjetnica“ neuobičajen, dok je danas ustaljen kao i oblik u muškom rodu (Mihaljević i Štebih Golub 2010:14).

Prema Prpić (2015:3), profesijske imenice ženskog roda mogle su se vrlo jednostavno derivirati iz muškog oblika, no problem je bio u nizu jezičnih i izvanjezičnih faktora koji su otežavali prodor novonastalih ženskih imenica. Protivnici profesijskih ženskih parnjaka govore da postoji semantička asimetrija među oblicima muškog i ženskog roda, kao primjerice u slučaju *tajnik – tajnica*. Prema Mihaljević i Štebih Golub (2010:15) „riječ je, međutim, o još jednom slučaju kada izvanjezična stvarnost utječe na jezični razvoj, u konkretnom slučaju na semantičko proširenje značenja ženskog mocijskog parnjaka.“

Što se tiče uporabe muškog roda kao neutralnog, već smo ukazali kako je to problematično. Stoga se preporučuju oblici i u muškom i u ženskom rodu. Autorice primjećuju da:

[P]aralelna uporaba profesijskih imenica, zamjenica i glagolskih pridjeva u muškom i ženskom rodu, kao što je propisuje zakon, može biti neekonomična. (...) Ženski mocijski parnjak potrebno je upotrebljavati tamo gdje se govori o ženskoj osobi jer se na taj način postiže najveća

obavijesnost. Područje uporabe muškog roda kao općeg roda sve se više sužava. Muški rod kao opći rod upotrebljava se još samo u apstraktnoj komunikaciji (npr. u natječajima) i to u prvome redu u tekstovima normativnopravne naravi (...) (Mihaljević i Štebih Golub 2010:15).

Iz toga se može zaključiti kako je sve veća tendencija prema politički korektnom i ravnopravnom jeziku, a te će se promjene odraziti i u društvu u kojem živimo. U tom je pogledu zanimljivo Bertošino stajalište da je „uspješna jezična promjena moguća isključivo uz istovremenu promjenu društva i njegovih institucija“ (2001:66). Autorica spominje feminističke pokrete koji oštro napadaju uporabu općeg muškog roda i koji dokazuju da su za njegovu uporabu zaslužni ideologijski razlozi, a ne jezična ekonomija (2001:70).

Međutim, feministički su naponi ipak urodili pozitivnim promjenama u jeziku i jezičnim politikama protiv seksističke uporabe jezika. U hrvatskom, kao što smo već spomenuli, zakonski je regulirana uporaba rodno nediskriminatornog jezika, ali problem je u tome što za hrvatski jezik i dalje ne postoji priručnik s preporukama za uporabu rodno ravnopravnog jezika (Bertoša 2001:71). Kao što smo već zaključili, hrvatski jezik morfološkom tvorbom lako generira oblike u ženskom rodu, a najplodniji sufiks je *-ica*, za koji Bertoša komentira da je „deprecijativnoga značenja budući da uz svoju funkciju tvorbe ženskog roda obavlja i funkciju tvorbe deminutiva. Zbog toga je u feminističkim grupama uobičajeno zanemarivanje toga pravila“ (2001:73). Što se tiče protivnika takvih jezičnih promjena, autorica tvrdi da se radi o „antifeminističkim pokušajima omalovažavanja jezičnih reformi (...) koji se pozivaju na viđenje jezika kao nepromjenjive strukture“ (2001:73-74). Za kraj, autorica ističe da je za ostvarivanje jezične reforme koja zastupa rodnu ravnopravnost neophodna „institucionalna podrška i svijest da je jezična promjena dio šire društvene reforme“ (2001:74), a iskorjenjivanje seksizma u društvu mora biti popraćeno njegovim iskorjenjivanjem i u svim domenama jezika (ibid.).

Iako u hrvatskom jeziku ne postoji priručnik s preporukama, u talijanskom jeziku situacija je drukčija. Prvi konkretni priručnik *Raccomandazioni per un uso non sessista della lingua italiana* napisala je 1987. Alma Sabatini. U priručniku postoje dva stupca koji sadržavaju politički nekorektne izraze i autoričine preporuke za neseksističku uporabu.

Sabatini preporuča da se iz uporabe izbací korištenje muškog oblika kada se govori o ženskoj osobi, da se ne koriste imenice sa sufiksima *-essa* za ženski rod jer taj sufiks ima negativne konotacije te da se izbací modifikator „donna“ s imenicom u muškom rodu, a zastupa uporabu ženskog oblika imenice. Također, osvrće se i na uporabu muškog roda kao neutralnog, bilo u izrazima „čovjek“, „čovjekovo“, bilo u primjerima s općim muškim rodnom kad se radi o

nizu u kojem se nalaze osobe različitog spola. Umjesto toga predlaže korištenje imenice „osoba“ te da se rod za, primjerice particip, bira ili po prevlasti broja članova jednog roda ili po pravilu blizine zadnje imenice u nizu participu (Sabatini 1993:96-119).

U talijanskoj su javnosti njezine preporuke kritizirane kao prestroge i premalo u doticaju sa stvarnom jezičnom situacijom. Ipak, do danas su izašli novi priručnici koji su ažurniji. Jedan od primjera je Robustellin *Linee guida per l'uso del genere nel linguaggio amministrativo* iz 2012. godine. Iako se te preporuke temelje na ranijim preporukama Sabatini, Robustellin je priručnik manje strog i praktičniji za stvarnu uporabu. I ona je protivnica tzv. inkluzivnog muškog roda s neutralnim značenjem i tvrdi da muški rod nužno evocira isključivo osobe muškog roda. Uviđa potrebu za potvrđivanjem prisutnosti žena pomoću uporabe jezika koja će ih učiniti „vidljivima“ (Robustelli 2012:5-6). Osvrće se na preporuke Sabatini koja zastupa izbacivanje svih oblika sa sufiksom *-essa* i zamjenjivanje tog sufiksa s *-ora*, primjerice „professora“, međutim, Robustelli predlaže da se zadrže određeni oblici na *-essa* („dottoressa, „professoressa“) koji imaju dugu tradiciju i čija je uporaba jako zastupljena i danas, a razlog je da je u tim formama sufiks *-essa* izgubio svoje deprecijativne konotacije (2012:19). To je možda i najveća novost koju donose njezine nove preporuke.

Da zaključimo, ovi teorijski primjeri dokazuju važnost jezičnih politika koje se zalažu za rodnu ravnopravnost u jeziku te ukazuju na potrebu za priručnikom s jezičnim preporukama i za hrvatski jezik. Upravo pomoću ovih postavki analizirat ćemo i interpretirati rezultate anketa kako bismo ustvrdili koliko su napredovale rodno osviještene jezične prakse u hrvatskom i u talijanskom jeziku.

4. Rezultati

Za istraživanje stvarne uporabe politički (ne)korektnih izraza u hrvatskom i talijanskom jeziku ispitanici su u anketi trebali odabrati oblik koji bi oni upotrijebili, a bile su im ponuđene dvije i više opcija. Te se opcije mogu podijeliti u kategorije politički korektnog i nekorektnog jezika, a cilj ankete bio je vidjeti koliko preporuke² odgovaraju jezičnoj zbilji.

U talijanskoj su anketi sudjelovala 73 ispitanika različite dobi i iz gotovo svih talijanskih regija, no iz praktičnih razloga (najviše zbog malog uzorka) podijeljeni su u dvije kategorije - na sjever i jug, budući da je Italija kulturno i jezično, relativno fiksno, djeljiva na ta dva dijela. Što se tiče hrvatske ankete, ranije smo ustvrdili da za hrvatski jezik ne postoji neki konkretan priručnik pa su primjeri uzeti iz već navedenih članaka koji se bave politički korektnim jezikom, mocijskom tvorbom i feminizacijom imenica u hrvatskom. Prema ovim općim smjernicama, na uzorku od 309 ispitanika različitih dobnih skupina i iz gotovo svih hrvatskih županija vidjet ćemo u kojoj su mjeri u hrvatskom jeziku zastupljeni politički korektni oblici. U hrvatskom su dijelu istraživanja radi lakše analize ispitanici podijeljeni u pet regija. U sljedećim poglavljima kvalitativno ćemo analizirati rezultate: ukupno, prema rodu, dobi, regiji i stupnju obrazovanja.

4.1. Hrvatska anketa

Hrvatski ispitanici podijeljeni su u sljedeće regije: Dalmaciju (Splitsko-dalmatinska, Šibensko-kninska, Dubrovačko-neretvanska, Zadarska županija) iz koje dolazi 6,5% ispitanika, Istru i Primorje (Primorsko-goranska, Istarska županija) s 14,6%, Sjevernu i središnju Hrvatsku (Varaždinska, Karlovačka, Krapinsko-zagorska, Koprivničko-križevačka, Međimurska, Sisačko-Moslavačka županija) sa 6,5%, Slavoniju (Osječko-baranjska, Požeško-slavonska, Brodsko-posavska, Vukovarsko-srijemska, Bjelovarsko-bilogorska, Virovitičko-posavska županija) s 14,9% te Zagreb i zagrebačku regiju (Grad Zagreb i Zagrebačka županija) s 56,3%. Četvero ispitanika (1,3%) nije specificiralo odakle dolaze. Osim geografski, pripadnost regiji određena je i po jezičnim kriterijima te broju ispitanika. Budući da je uvjerljivo najveći broj ispitanika (njih 174) iz Grada Zagreba i Zagrebačke županije, odlučila sam to odvojiti u posebnu regiju. Nadalje, u anketi je sudjelovalo 230 ženskih osoba (74,4%), 75 muških (24,3%), a četiri osobe nisu željele specificirati rod (1,3%) (usp. Grafikon Rod, [link 1](#)³).

² Za talijanski sam uzela u obzir dva najrelevantnija priručnika koje su napisale Sabatini (1993) i Robustelli (2012).

³ Svi podaci o kojima ćemo govoriti grafički su prikazani na linku: https://docs.google.com/forms/d/1LD15d7U0oIlgAHFzCe0kmixnRwrr8nyIfOwhBtd4W_uU/viewanalytics, na

Što se tiče dobi, ispitanici su razvrstani u tri dobne skupine: do 30 godina (158 ispitanika, odnosno 51,1%), između 31 i 50 godina (32,4%) i preko 50 godina (16,5%). Zadnja kategorija po kojoj sam tumačila rezultate je stupanj obrazovanja: završena osnovna škola (0,6%), srednja škola (13,3%), preddiplomski studij (22%), diplomski studij (57,3%) i doktorat (6,8%) (usp. Grafikon Stupanj obrazovanja, [link 1](#)). Kao što se može zamijetiti, skupine nisu brojčano podjednako zastupljene, što je isto faktor koji sam uzela u obzir kod analize podataka.

4.1.1. Analiza svih odgovora

Pitanja i odgovori koje ćemo analizirati nisu nužno složeni redosljedom kojim su postavljena u anketi (iako se vodilo računa i o tome), već su grupirani logički: ponuđeni oblici u pitanjima koji imaju iste sufikse i slična pravila tvorbe, svrstani su zajedno u skupine na temelju zajedničkih karakteristika. Naime, u anketi su pitanja poredana proizvoljnim redosljedom kako bi odgovori bili što izvorniji jer bi inače ispitanici mogli, bar podsvjesno, odabirati odgovore s istim sufiksima misleći da su „točni“ (iako se to nije ispitivalo u anketi) slijedeći niz imenica s istim mogućim sufiksima. Stoga se u analizi vodi logičkim rasporedom, a ne rednim brojem pitanja.

Za početak, ako pogledamo prva četiri pitanja, vidjet ćemo da je za osobu ženskog roda ponuđen oblik u muškom rodu (Ona je lingvist/aktivist/feminist/pedagog) te dva oblika u ženskom rodu, jedan sa sufiksom *-kinja/-inja*, a drugi sa sufiksom *-ica*. Kao što se može vidjeti i u Bertošinu članku, sufiks *-ica* vrlo je plodan i zastupljen u hrvatskom jeziku, ima prednost pred ostalim sufiksima (2001:73) i jako je široko prihvaćen te ga zato i govornici osjećaju kao vrlo prirodnog. Sufiksi *-kinja/-inja* postali su puno zastupljeniji zahvaljujući jezičnim politikama koje promiču uporabu nediskriminatornog i neseksističkog jezika, ali su bili teže prihvaćeni. Naime, sufiksi *-kinja/-inja* smatraju se politički korektnijima zato što se sufiks *-ica* koristi za tvorbu umanjenoća. Upravo iz tog razloga, zagovaratelji politički korektnog jezika odbacuju oblike na *-ica* jer ih vide kao diskriminatorne budući da se na taj način gubi ravnopravnost između riječi muškog i ženskog roda nauštrb ženskog koji je „degradiran“ deminutivnim nastavkom i implicitno zvuči manje vrijedno od muškog oblika. S druge strane, treba spomenuti da imenice koje u muškom rodu završavaju na *-g* (primjerice pedagog), teže tvore ženski rod pa stoga te oblike i govornici teže i sporije prihvaćaju i često tvrde da „loše zvuče“. Oblik u muškom rodu, koji će nerijetko i same žene upotrebljavati posebice za profesijske imenice s prestižem, protivi se pak politički korektnom jeziku jer isključuje ženski

koji ćemo se referirati kao link 1. Usput napominjemo da pitanja 25-29 ovom prigodom nisu obuhvaćena jer će analiza odgovora koje su ispitanici dali na njih sačinjavati zaseban rad.

rod i implicitno smanjuje vrijednost te imenice kada je u ženskom rodu. Ako za ženu kažemo da je znanstvenik, osim što je to jezično neprikladno jer postoji imenica ženskog roda (i po tom je pitanju hrvatski jako plodan i lako pruža oblike ženskog roda mocijskom tvorbom), podsvjesno isključujemo ženu iz tog područja rada (u ovom slučaju znanosti) i na taj je način devaloriziramo.

Sociolingvistika nas uči upravo tome da, ako nešto postoji u jeziku, postoji i u našem vrijednosnom sustavu, a ako zaniječemo ženski rod određenom obliku, nijećemo ga i u širem kontekstu te muški rod postaje norma, a automatski time i vrjedniji. Što se tiče odgovora, u prva tri pitanja možemo zamijetiti da je najzastupljeniji oblik sa sufiksom *-ica*, s preko polovine odgovora za oblik „lingvistica“ i „feministica“, a s čak gotovo tri četvrtine odgovora za oblik „aktivistica“, dok je „pedagoginja“ jedini oblik sa sufiksom *-inja* koji je zastupljeniji s 54% odgovora (usp. Grafikone 1-4, [link 1](#)). Budući da se radi o moviranom feminumu imenice koja završava na *-g*, Babić (2006:83) objašnjava da se radi o tome da je bilo „teškoća, manje sa samim nazivom, a više s pitanjem kako će se tvoriti mocijski parnjak od imenica m. r. koje završavaju na *-g*“, ali možda je upravo zbog toga bilo lakše prihvatiti politički korektniji oblik koji se institucijski nametao jer nijedan mocijski parnjak za takve imenice govornicima „ne zvuči prirodno“. Muški oblik zastupljen je s 10% do 13%, osim u slučaju imenice „lingvist“ koja je dobila gotovo četvrtinu odgovora. Je li to zato što je podsvjesno to mnogim govornicima i dalje zanimanje koje pripada muškarcima ili zato što se ne susreću često s tom imenicom pa im je oblik u muškom rodu prirodniji, možemo samo pretpostavljati.

Sljedeća dva pitanja (nazivi za žene koje obavljaju liječničko i sudačko zanimanje), nude četiri moguća odgovora: jedan u muškom rodu, jedan s imenicom „gospođa“ kako bi se istaknuo ženski rod, ali s muškim nazivom kao apozicijom, jedan u ženskom rodu (s nastavcima *-ica* i *-kinja*) te jedan u ženskom rodu, ali i dalje s modifikatorom „gospođa“. Uvjerljivo najzastupljeniji odgovor (s preko 85%) je oblik u ženskom rodu (doktorica, sutkinja). Sljedeći je imenica samo u muškom rodu sa 7,8% u petom pitanju i nešto manjem postotku od 4,3% u šestom pitanju. Što se tiče oblika s modifikatorom „gospođa“, zastupljeniji je onaj s imenicom u ženskom rodu („gospođa doktorica“ s 3,9% i „gospođa sutkinja“ s 4,5%), iako neznatno, a modifikator s muškim rodnom imenice je najmanje zastupljen („gospođa doktor“ 2,3%, „gospođa sudac“ 1,6%) (usp. Grafikone 5-6, [link 1](#)). Iz ovog se može zaključiti da je ženski oblik imenice široko prihvaćen. U usporedbi s oblicima koji su imali modifikator „gospođa“, to je logično i s lingvističkog stajališta, budući da je jezična ekonomija vrlo važan, a ovdje i odlučujući čimbenik za prihvaćenost određenog oblika,.

Primjeri u kojima su ispitivani nazivi za žene koje obavljaju ministarsku i profesorsku dužnost imaju slične parnjake kao prethodni primjeri (usp. Grafikon 9, 12, [link 1](#)). Jedini drukčiji oblik je „ministarka“, no taj su odgovor odabrale samo dvije osobe, odnosno 0,6%. Taj oblik, iako bi zbog sufiksa *-ka* bio politički korektniji, smatra se srbizmom i gotovo nikad ne nailazimo na njega. Preko 90% ispitanika odabralo je ženski parnjak sa sufiksom *-ica*. Sljedeći najzastupljeniji, ali i dalje u vrlo malenom postotku, jest muški rod za žensko zanimanje. U slučaju „ministar“ radi se o 4,2%, a „profesor“ je odabralo 8,4% ispitanika. Oblik s modifikatorom „gospođa“ u oba slučaja odabralo je manje od 2% ispitanika.

Rezultati za sedmo pitanje zanimljivi su zato što se prilično razlikuju od prijašnjih. Muški naziv „vodič“ odabralo je preko polovine ispitanika, a ostatak je relativno ravnomjerno podijeljen na ostale oblike, gdje oblik „vodičica“ ima malo preko petine glasova, „vodička“ 14,2%, a „vodičkinja“ gotovo 13% (usp. Grafikon 7, [link 1](#)). Postavlja se pitanje kako to da hrvatski govornici, koji u prijašnjim primjerima tako odlučno i u najvećem postotku biraju oblik u ženskom rodu, bez modifikatora, u ovom slučaju pokazuju suprotnu tendenciju. Naime, manje od polovice ispitanika odabralo je sve ženske oblike zajedno, bez značajne razlike u preferenciji jednog oblika. Glavni razlog za to vjerojatno je tvorbene prirode. Već smo naveli da je problematično naći parnjak za imenice koje završavaju sufiksom *-ič*, pa neke smjernice za politički korektan jezik predlažu uporabu imenice koje završavaju na *-telj* (Barić, 1987:13), umjesto tvorbe mocijskih parnjaka u ženskom rodu. U ovom slučaju, predlaže se imenica „voditelj“ i njezin parnjak u ženskom rodu „voditeljica“. Međutim, govornici osjećaju razliku u značenju između tih riječi. I na Hrvatskom jezičnom portalu vidi se razlika u definiciji riječi „voditelj“ koja znači „onaj koji vodi u pojedinim emisijama i programima javnih priredaba, TV ili radija“⁴, dok je „vodič“ definiran kao:

1. onaj koji pokazuje put i omogućuje snalaženje u nepoznatu kraju; vodac
2. stručnjak koji pokazuje i objašnjava znamenitosti i umjetnička djela [muzejski vodič; turistički vodič]
3. knjiga koja sadržava upute i podatke, te služi za snalaženje (u gradu, muzeju itd.)
4. tvar koja prenosi struju i toplinu; konduktor⁵

Budući da se ovdje očito radi o turističkom vodiču, ni voditelj, pa ni voditeljica, nisu dobro rješenje.

U nastavku, vidimo da ženski oblik imenica „menadžer“ i „student“ većina će govornika tvoriti sufiksom *-ica*. Oblik sa sufiksom *-ka* i *-kinja*, uobičajen kod naših istočnih susjeda, a u

⁴ Usp. natuknicu na Hrvatskom jezičnom portalu, <http://hjp.znanje.hr/index.php?show=search> (konzultirano 8. travnja 2019.)

⁵ Usp. natuknicu na Hrvatskom jezičnom portalu, <http://hjp.znanje.hr/index.php?show=search> (konzultirano 8. travnja 2019.)

hrvatskom nije uvriježen i stoga je dobio tako malen broj glasova (6,8% i 0,6%) (usp. Grafikon 10, 11, [link 1](#)). S druge strane, zanimljivo je da je više od petine ispitanika odabralo „menadžer“, oblik u muškom rodu za žensku osobu koja je na tom položaju, dok je imenica „student“ dobila samo 5,5% glasova. Menadžerska pozicija povezana je s prestižem i s funkcijom u kojoj su u puno manjoj mjeri zastupljene žene, stoga je uporaba muškog roda vrlo indikativna jer ukazuje na to da je muški rod povezan s prestižem. Ipak, 72,2% ispitanika odabralo je ženski mocijski parnjak, što je ohrabrujući podatak.

U nizu primjera sa samo dva ponuđena odgovora (usp. Grafikon 8, 13, 14, 15, 16, 22, 23, [link 1](#)), vidimo kako ženski oblik uvjerljivo prevladava. U najmanjoj mjeri (69,6%) odabrana je riječ „inženjerka“ koja je u ženskom rodu sa sufiksom *-ka* (koji je uostalom i politički korektniji), dok su ostali oblici u ženskom rodu, doduše sa sufiksom *-ica*, jako zastupljeni, i to bez obzira na to koliko je prestižna funkcija. Počinjemo s gotovo 80% za imenicu „rektorica“ i dolazimo do čak 96,8% za imenicu „predsjednica“ koja je i najviša funkcija u jednoj zemlji. Kao što smo već napomenuli, sufiks *-ica* za ženski rod jako je plodan i široko prihvaćen, a može se pretpostaviti i to da veliku ulogu u prihvaćanju i naturaliziranju riječi igra i medijska zastupljenost i učestalost nekog oblika. Ako je riječ predsjednica ikad i zvučala pomalo neobično, Hrvatska se odavno na nju naviknula jer je dio naše izvanjezične stvarnosti. U svakom slučaju, ohrabruje činjenica da tako veliki postotak govornika prihvaća i upotrebljava ženski rod imenica gdje je to moguće.

Rezultati za 17. pitanje posebno su zanimljivi (usp. Grafikon 17, [link 1](#)). Oblik u muškom rodu najmanje je zastupljen, što je bilo očekivano, a zatim slijedi oblik sa sufiksom *-ica* s 37,2%. Oblik s najvišim postotkom odgovora je „magistra“, ujedno i najviše politički korektan oblik. Iako je dodavanje sufiksa *-a* u mocijskoj tvorbi rijetko i pomalo neobično, za razliku od oblika sa sufiksom *-ica*, danas se titula službeno zove upravo tako, „magistra“, te i sami govornici, kao što se i vidi, prihvaćaju taj oblik.

Preostalih pet pitanja iz ankete ne odnose se na ženski oblik imenice nastale mocijskom tvorbom, već na različite jezične pojave koje su problematične ako govorimo o nediskriminatornom jeziku.

U 18. pitanju (usp. Grafikon 18, [link 1](#)) razlika između odgovora temelji se isključivo na odabiru muškog ili ženskog roda za glagolski pridjev. Kao što je i očekivano, gotovo svi ispitanici (96,1%) odabrali su muški rod budući da se radi o miješanoj skupini ljudi. Hrvatski je jezik koji ima gramatički rod i stoga se fleksije roda vide u različitim oblicima, a u situaciji u kojoj postoje i muški i ženski (i eventualno srednji) rod, pravilo je da se odabire muški rod koji predstavlja neutralni oblik, odnosno uključuje i muški i ženski (i srednji) rod. Prema Barić

(1987:16) u neutralnoj situaciji osobna imenica muškog roda zastupa oba spola i neutralizirana je s obzirom na spol. Međutim, problem je što se implicitno na taj način ženski rod negira; muški rod postaje neutralan, a ženski obilježen, muški pravilo, a ženski devijacija. U ovom su primjeru namjerno navedene četiri ženske i samo jedna muška osoba i s razlogom je osoba ženskog roda stavljena na kraj niza. U situacijama kad imamo niz, jezik se ponekad služi pravilom blizine za odabir roda i/ili broja sljedeće riječi koja više nije dio niza, ali se na njega referira. Međutim, unatoč tome i unatoč brojčanoj nadmoći ženskih osoba u nizu, gotovo svi ispitanici odabiru muški rod kao opći, to jest neutralni. Teško je očekivati da ovako široko prihvaćena norma, koja osim toga odgovara i pravilima jezične ekonomije, među prosječnim govornicima bude lako zamijenjena pravilom o blizini zadnjem članu niza ili uporabom i muškog i ženskog roda koja se često vidi u kraćim službenim tekstovima.

U 19. i 20. pitanju (usp. Grafikone 19, 20, [link 1](#)) vidi se da su najzastupljeniji politički korektni oblici s pridjevom „ljudski“. Imenica „čovjek“ odnosi se i na muškarca i na neutralni oblik za osobu, što je problematično kao i uporaba muškog roda kao neutralnog. Budući da je ovdje riječ o leksičkom, a ne o morfološkom uzusu, ova je promjena u praksi lakše provodiva jer je leksik, za razliku od morfologije, otvorena kategorija. Stoga čak 90,3% i 77,3% ispitanika odabire politički korektniji oblik.

Nadalje, ispitala se zastupljenost između riječi „ljudi“ i „osobe“. Množina imenice „čovjek“ je „ljudi“, u hrvatskom jeziku odlično funkcionira kao neutralni oblik koji uključuje osobe muškog i ženskog roda. Imenica „osoba“ politički je korektnija, ali i manje zastupljena. Opciju s imenicom „ljudi“ odabralo je 71,2% ispitanika, a s imenicom „osobe“ 28,8% (usp. Grafikon 21, [link 1](#)). Imamo li u vidu činjenicu da je gotovo trećina ispitanika odabrala politički korektniji oblik, izvjesno je da se, uz dobre politike promicanja rodno nediskriminatornog jezika, može očekivati da bi politički korektniji oblik s vremenom mogao postati sve zastupljeniji i prihvaćeniji.

Posljednje pitanje odnosi se na referiranje na konkretnu osobu ženskog roda kada se koristi samo prezime. Kod muškog je roda situacija jasna – upotrebljava se samo prezime. Kod ženskog su roda prisutne i varijante sa sufiksima. Korištenje sufiksa *-ica* ili *-ka* na ženskom prezimenu, iako je često raširena praksa, primjer je politički nekorektnog jezika.⁶ Odgovori naših ispitanika pozitivan su primjer. Uporaba isključivo prezimena ženske osobe, bez dodavanja sufiksa, jedina je politički korektna opcija i nju je odabralo čak dvije trećine govornika. Gotovo jedna trećina odabrala je oblik sa sufiksom *-ica* (za koji smo rekli da je

⁶ Ovakva jezična praksa češća je u svakodnevnom govoru nego u medijima pa ćemo je u razgovornom stilu čuti gotovo beziznimno, pogotovo za kraća prezimena, primjerice Matićka, Sambolička, Prpička, itd.

najrašireniji i najplodniji), a samo 1% ispitanika odabralo je oblik sa sufiksom *-ka* (usp. Grafikon 24, [link 1](#)).

4.1.2. Analiza odgovora s obzirom na rod ispitanika

U analizi s obzirom na rod početna pretpostavka bila je da će žene upotrebljavati politički korektne izraze u većoj mjeri nego muškarci. Rezultate smo i ovdje grupirali po skupinama koje imaju slične karakteristike, bilo da se radi o mogućnosti istih nastavaka, bilo po sličnoj tvorbi ženskog roda.⁷ U nastavku ćemo pobliže promotriti i protumačiti odgovore ispitanika, kao i činjenicu da se u velikoj većini primjera početna hipoteza nije potvrdila.

U prva je četiri pitanja najzastupljeniji oblik sa sufiksom *-ica*, iako je oblik na *-kinja/ -inja* politički najkorektniji. Svrstamo li rezultate po rodu ispitanika (usp. Tablice 1-4 u Prilogu), možemo primijetiti da između muškaraca i žena nema većih razlika u odgovorima. Unatoč početnoj pretpostavci, u nekim je slučajevima politički korektniji oblik odabrao veći postotak muškaraca nego žena. Preciznije, „lingvistkinja“ je odabralo 22,2% žena i čak 30% muškaraca, „aktivistkinja“ gotovo 15% žena i 18,7% muškaraca, „feministkinja“ gotovo jednak postotak i jednih i drugih (37,4% žena i samo neznatno manje, 36% muškaraca), dok je „pedagoginja“ odabralo 55,7% žena, a manje od polovine muškaraca (49,3%). Imenicu u muškom rodu su gotovo podjednako birali muškarci i žene, s blago većim postotkom kod žena za imenice „lingvist“ i „aktivist“ i blago većim postotkom kod muškaraca za imenice „feminist“ i „pedagog“.

Rezultati su ujednačeni i u petom i šestom pitanju (usp. Tablice 5-6 u Prilogu), s tim da su muškarci u blagoj prednosti što se tiče odabira politički najkorektnijeg oblika od ponuđenih, pa je tako 86,7% muškaraca odabralo oblik „doktorica“, a žena 1% manje, dok je oblik „sutkinja“ odabralo 88,7% žena, a 93,3% muškaraca.

Sedmo je pitanje najproblematičnije što se tiče mocijskog parnjaka u ženskom rodu pa stoga ne iznenađuje činjenica da je najzastupljeniji upravo muški oblik imenice „vodič“. Ipak, neznatno veći postotak žena (52,6%, spram 50,7% muškaraca) odabralo je muški oblik. Sljedeći najzastupljeniji oblik kod žena je „vodičica“ s 22,2%, a čak petina muškaraca odabrala je oblik „vodička“ čiji je sufiks *-ka* politički korektniji od sufiksa *-ica*, makar je oblik sa sufiksom *-ica* relativno zastupljen i kod muškaraca i iznosi 17,3%. Malo više od 12% žena izabralo je oblike „vodička“ i „vodičkinja“, a gotovo isti postotak muškaraca je odabrao oblik „vodičkinja“ (usp. Tablica 7 u Prilogu).

⁷ Detaljan tablični prikaz svih rezultata na koje ćemo se referirati dostupan je u Prilogu na kraju rada.

U devetom i dvanaestom pitanju naveden je i muški oblik s modifikatorom „gospođa“ i u oba je slučaja jako slabo zastupljen. Naziv „gospođa ministar“ odabralo je svega 2,2% žena i samo 1,3% muškaraca, a „gospođa profesor“ nije odabrao niti jedan muškarac. Muške oblike „ministar“ i „profesor“ u većem postotku biraju žene, a oblik „ministrica“ odabralo je 96% muškaraca i 92,2% žena, dok je „profesorica“ odabralo 93,3% muškaraca i 89,1% žena. I u ovim su primjerima muškarci birali politički korektnije izraze nego žene, obratno od početne pretpostavke (usp. Tablice 8-9 u Prilogu).

I u desetom pitanju muškarci u blago većem postotku od žena biraju politički korektniji oblik „menadžerica“, ali je i gotovo 3% više muškaraca nego žena odabralo opciju „menadžer“. Opcija koja je najmanje zastupljena je „menadžerka“, najvjerojatnije zato što je ispitanici percipiraju kao srbizam. Odabralo ju je 8,3% žena spram samo 2,7% muškaraca (usp. Tablica 10 u Prilogu). Napominjemo da je sufiks *-ka* politički korektniji od sufiksa *-ica*. U jedanaestom su pitanju odgovori oba roda gotovo identični: preko 93% ispitanika i ispitanica odabralo je oblik „studentica“, a oblik u muškom rodu je u oba slučaja na oko 5%, dok je opcija „studentkinja“ u zanemarivom postotku, ponovno zbog toga što nije uvriježena u hrvatskom, već u srpskom jeziku (usp. Tablica 11 u Prilogu).

U sedam primjera obuhvaćenih pitanjima 8, 13, 14, 15, 16, 22 i 23 razlika u odgovorima u odnosu na rod je uistinu zanemariva. Oblici u ženskom rodu daleko su zastupljeniji (između 70% i 97%), a odgovori su podjednako zastupljeni i kod muškaraca i kod žena, stoga se razlika u uporabi s obzirom na rod ne može primijetiti (usp. Tablice 12-18 u Prilogu).

Na pitanje broj 17 u podjednakom je postotku najzastupljeniji odgovor „magistra“, koji je i najviše politički korektan, s oko 48% među oba roda. Ipak, muški oblik odabralo je 15% žena, spram malo više od 10% muškaraca, što je ponovno suprotno od pretpostavke da su žene sklonije politički korektnijem jeziku (usp. Tablica 19 u Prilogu).

I u osamnaestom je pitanju razlika s obzirom na rod zanemariva. Uvjerljivu prevlast očekivano ima glagolski pridjev radni u muškom rodu koji je upotrijebljen u svom neutralnom značenju. Kako se u ovom slučaju se radi o gramatičkom ustrojstvu, a ne o leksiku, mnogo je teže usvojiti prijedloge za rodno osviještenu uporabu jezika, a i rješenja su vrlo ograničena (usp. Tablica 20 u Prilogu).

U 19., 20., 21. i 24. pitanju možemo zamijetiti nešto veći postotak žena koje su odabrale politički korektnije opcije. Preciznije, sintagmu „ljudska prava“ je odabralo 91,7% žena spram 85,3% muškaraca, dok je odgovor „ljudska svijest“ odabralo 78,7% žena spram 73,3% muškaraca. U oba se slučaja radi o razlici od pet do šest posto, dok je u 21. pitanju malo manje od 3% više žena nego muškaraca odabralo preporučljivu opciju „Ušle su neke osobe“. Iako se

ne radi o značajnim razlikama, u ovim konkretnim primjerima žene su bile sklonije politički korektnijim izrazima. S druge strane, u 24. pitanju razlike s obzirom na rod ispitanika beznačajne su, budući da je u oba slučaja preko 66% ispitanika odabralo opciju prezimena bez sufiksa, a ostale su dvije opcije podjednako zastupljene kod oba roda (usp. Tablice 21-24 u Prilogu).

4.1.3. Analiza odgovora s obzirom na dob ispitanika

Sljedeći parametar po kojem smo analizirali podatke ankete odnosi se na dob ispitanika. Najmlađa skupina, do trideset godina, ujedno je i najbrojnija i iznosi 51,1%, odnosno 158 ispitanika. Srednja dobna skupina između 31 i 50 godina čini 32,4% našeg uzorka, a najstarija dobna skupina s ispitanicima koji su se izjasnili da imaju preko 50 godina čini 16,5%. Osnovna pretpostavka bila je da će mlađi ispitanici biti skloniji odabiru politički korektnijih izraza, a prema dobivenim podacima prokomentirat ćemo koliko je ta pretpostavka bila valjana.

U prva tri pitanja zanimljivo je uočiti da je najstarija dobna skupina u najmanjem postotku odabirala muški rod. S druge strane, srednja dobna skupina u najvećem je postotku odabirala politički najkorektniji oblik sa sufiksom *-kinja*. Na temelju ovakvih se rezultata može zaključiti da su mlađi ispitanici skloniji politički korektnijem jeziku, ali očito ne i najmlađi. Razlog bi djelomično mogao ići u prilog i jezičnoj osviještenosti koja raste s godinama. To je u skladu i s ostatkom naših rezultata, prema kojima izgleda da je najstarija dobna skupina, ako ne najviše sklona politički korektnom jeziku, onda barem najmanje sklona politički nekorektnom jeziku zato što u najmanjoj mjeri odabire muški oblik za žensku osobu roda (usp. Tablice 25-27 u Prilogu).

U analizi ove varijable izdvojili smo četvrto pitanje jer su rezultati drukčiji nego u prva tri. Ovdje je muški rod u najmanjem postotku odabrala najmlađa dobna skupina do trideset godina, a u najvećoj mjeri srednja dobna skupina, dok je politički najkorektnijem izrazu „pedagoginja“ najsklonija najstarija dobna skupina, njih čak skoro 57%, iako je to neznatna razlika u odnosu na skupinu do trideset godina (skoro 56%). U ovom slučaju je srednja dobna skupina u najmanjoj mjeri bila sklona politički korektnom jeziku roda (usp. Tablica 28 u Prilogu).

U pitanjima broj 5, 6 i 9 oblici „doktorica“, „sutkinja“, „ministrica“, koji su ujedno i najkorektniji, dobili su uvjerljivo najveći broj glasova. Najstarija dobna skupina je, međutim, zadnja po postotku za oblik „doktorica“ (82,4%), ali prva za oblik „sutkinja“ (92,2%). Nadalje, nitko iz te dobne skupine nije odabrao opciju „gospođa sudac“ i u najmanjoj su mjeri odabirali

muške oblike „sudac“ i „ministar“ roda. S druge strane, oblik „doktor“ odabrali su u najvećem postotku (usp. Tablice 29-31 u Prilogu). Što se tiče dvanaestog pitanja, najstarija dobna skupina nije uopće odabrala oblik s modifikatorom „gospođa“, ali je u najvećem postotku (11,8%) odabrala oblik u muškom rodu. Najmlađa dobna skupina u najvećem je postotku odabrala najpravičniji oblik „profesorica“ s gotovo 92% (usp. Tablica 32 u Prilogu). Također, najmlađa dobna skupina u prosjeku u najmanjoj mjeri bira izraze s modifikatorom „gospođa“, koji su već zastarjeli i pripadaju varijantama koje su se predlagale u pedesetima i šezdesetima. Kao što kaže Babić, to su bili oblici koji su tada bili novi, kao rješenje za oblike koji nisu imali ženski morfološki parnjak:

Kad su se žene počele baviti do tada muškim zanimanjima, nije se u jeziku morao nužno razviti sustav da se određeni pojmovi označuju imenicama za žensku osobu. U početku je i bilo takvih problema, npr. još je 1955. godine Zlatko Vince napisao članak: Drugarica direktor, gospođa profesor ili drugarica direktorica, gospođa profesorica, a danas bi takav članak pomalo bio neaktualan jer je sasvim normalno da se kaže *gospođa direktorica, gospođa profesorica*. (Babić, 2006:83)

Iako se ne bih složila da su ti oblici danas „sasvim normalni“ u hrvatskom jeziku, već zastarjeli kao što i pokazuju rezultati ankete, u to su vrijeme bili novi. Predstavljali su jedno od mogućih rješenja koje je s vremenom odbačeno jer su se našli bolji oblici koji više odgovaraju pravilu jezične ekonomije i koji su ujedno i politički korektniji roda.

Rezultati sedmog pitanja vrlo su zanimljivi i u suprotnosti s početnom pretpostavkom. Upravo najstarija dobna skupina u najmanjoj je mjeri odabrala oblik u muškom rodu „vodič“ (49% spram 53,2% najmlađe dobne skupine i 52% srednje dobne skupine), oblik na *-ica* je isto zastupljen u najmanjoj mjeri spram ostale dvije dobne skupine, a oblik na *-kinja* u uvjerljivo najvećoj mjeri: čak preko petine ispitanika iz skupine preko pedeset godina odabralo je taj oblik za razliku od samo 8,9% skupine do trideset godina i 15% srednje dobne skupine roda (usp. Tablica 33 u Prilogu).

U desetom i jedanaestom pitanju možemo zamijetiti da najmlađa dobna skupina do 30 godina prednjači u odabiru oblika na *-ica*. Iako bi oblici na *-ka* i *-kinja* bili korektniji („menadžerka“, „studentkinja“), ne pripadaju hrvatskom jeziku i time nisu dio naše jezične stvarnosti, a budući da se radi o uvriježenim oblicima, „menadžerica“ i „studentica“ trebale bi imati prednost nad ostalim oblicima. Muški oblik „menadžer“ u najvećem je postotku odabrala najstarija dobna skupina, čak preko četvrtine ispitanika, dok je oblik „student“ u sve tri dobne skupine zastupljen s manje od 10% (usp. Tablice 34-35 u Prilogu). To pokazuje koliko je riječ „studentica“ uvriježena i prihvaćena u jeziku i koliko se menadžersko zanimanje i dalje povezuje s muškim rodom roda.

Slijedi niz pitanja (8., 13., 14., 15., 16., 22., 23.) u kojem su ispitanici birali između dva oblika: u muškom rodu i u ženskom rodu sa sufiksom *-ica*. U ovim rezultatima ne postoji pravilna podjela prema dobi, već po tome koliko je određena imenica uobičajena i prihvatljiva određenoj dobnoj skupini. U osmom pitanju razlike su minimalne jer je u hrvatskom riječ „predsjednica“ vrlo medijski raširena i korištena (usp. Tablica 36 u Prilogu), a jako su malene i u petnaestom i šesnaestom pitanju budući da se radi o imenicama („direktorica“, „državna tajnica“) koje su se dosad već uvriježile zbog relativno velikog broja žena na tim pozicijama (usp. Tablice 39-40 u Prilogu). Najviše odstupaju trinaesto i četrnaesto pitanje. U trinaestom se pitanju najmlađa dobna skupina pokazala najsklonijom politički korektnom obliku „dekanica“, a srednja najmanje sklonom s petinom ispitanika koji su odabrali oblik u muškom rodu (usp. Tablica 37 u Prilogu). U četrnaestom je pitanju oko 20% ispitanika iz svih skupina odabralo oblik u muškom rodu „rektor“ (usp. Tablica 38 u Prilogu), što pokazuje kako je ta imenica još uvijek relativno nedovoljno raširena među govornicima. Izvanjezična je činjenica da je u Hrvatskoj jako malo žena obnašalo funkciju rektorice, što je pokazatelj koliko svijet oko nas utječe i na sam jezik. Isto tako, oblik „inženjer“ odabralo je oko 30% ispitanika iz svih dobnih skupina (usp. Tablica 41 u Prilogu). Premda ne možemo reći da u današnjem društvu nedostaje inženjerki, očito je u svijesti govornika to i dalje „muško“ zanimanje. Što se tiče oblika „Moliški Hrvat“, u skladu s očekivanjima i pretpostavkom s početka, muški je oblik odabralo najviše ispitanika iz najstarije dobne skupine, a u najmanjem je postotku muški rod zastupljen u srednjoj dobnoj skupini roda (usp. Tablica 42 u Prilogu).

U 17. pitanju opet zamjećujemo kako najmlađa dobna skupina u najmanjoj mjeri odabire oblik u muškom rodu „magistar“, a podjednako (s većim postotkom u srednjoj dobnoj skupini) ga odabiru ispitanici iz srednje i najstarije dobne skupine, između 17% i 19%. Najkorektniji izraz „magistra“ opet je najzastupljeniji u najmlađoj dobnoj skupini, a podjednako u ostale dvije roda (usp. Tablica 43 u Prilogu).

U odgovorima na 18. pitanje razlika prema dobi je zanemariva (usp. Tablica 44 u Prilogu). Kako se radi o gramatičkom ustrojstvu jezika, svim je ispitanicima bilo najprirodnije (i gramatički ispravno) odabrati muški rod upotrijebljen općenito za oba roda.

Zanimljivo je uočiti da je u 19. pitanju, iako se ne radi o značajnoj razlici u postocima, politički korektniji izraz „ljudska prava“ odabralo čak 96% ispitanika preko 50 godina, a manje od 90% iz ostale dvije dobne skupine roda (usp. Tablica 45 u Prilogu).

Unatoč prošlom primjeru, u 20. je pitanju najstarija dobna skupina u najmanjoj mjeri spram ostalih skupina odabrala „ljudska svijest“, a u najvećoj mjeri spram ostalih „čovjekova svijest“ s više od četvrtine odgovora. Međutim, srednja dobna skupina imala je najveći postotak,

čak 80%, za opciju „ljudska svijest“ (usp. Tablica 46 u Prilogu). Kao što možemo primijetiti, očito se ne radi o prihvaćenosti samog pridjeva „ljudski“, već o sintagmi, odnosno kolokaciji u kojoj se taj pridjev nalazi roda.

U 21. pitanju srednja dobna skupina uvjerljivo prednjači po odabiru politički korektnijeg oblika s imenicom „osobe“ – s čak 37%, dok je u najmlađoj dobnoj skupini taj oblik odabrala gotovo četvrtina ispitanika, a u najstarijoj preko 27% roda (usp. Tablica 47 u Prilogu).

Zadnje, 24. pitanje koje ćemo analizirati spram dobne skupine pokazuje da su ispitanici preko 50 godina u znatno većem postotku od čak 82,4% odabrali politički najkorektniji oblik „Kosor“ u kojem nema dodavanja sufiksa na prezime ženske osobe. S druge strane, tu je opciju odabralo 66,5% ispitanika najmlađe i samo 58% ispitanika iz srednje dobne skupine (usp. Tablica 48 u Prilogu).

4.1.4. Analiza odgovora s obzirom na regiju

Pri podjeli na regije, za razliku od talijanskog dijela ankete, Hrvatsku nismo podijelili na sjever i jug iz praktičnih razloga (što bi spadalo pod sjever, a što pod jug?), već smo ispitanike podijelili u pet regija. U Hrvatskoj bi vjerojatno relevantniji kriterij bio podjela na urbana i manje urbana ili ruralna područja pa je zato kao posebna regija određen Zagreb i okolica iz koje uostalom dolazi i najveći broj ispitanika, preko polovine. Osnovna postavka zbog koje smo kao jedan od parametara odabrali regije iz kojih ispitanici dolaze jest naša početna hipoteza da su ispitanici iz urbanijih područja (prije svega iz Zagreba i zagrebačke regije) skloniji politički korektnom jeziku koja inicijalno nije bila teorijski potkrijepljena budući da podaci o jezičnoj korektnosti ispitanika spram geografske pripadnosti ne postoje. Stoga su ovi rezultati novitet i malen doprinos jezičnim istraživanjima hrvatskog jezika i hrvatskih govornika.

Rezultati prva četiri pitanja vrlo su zanimljivi. Iz Dalmacije nitko nije odabrao opciju u muškom rodu „aktivist“, „feminist“ i „pedagog“. Također, Dalmacija prednjači u svim pitanjima po postotku odabira opcije sa sufiksom *-ica*. Osim toga, Zagreb i zagrebačka regija uz bok sa Slavonijom (uz iznimku četvrtog pitanja gdje prednjači Dalmacija) imaju najveći postotak odabira oblika sa sufiksom *-kinja/-inja*. Upravo u četvrtom pitanju baš te dvije regije imaju znatno manji postotak odabira muškog oblika „pedagog“: oko 11%, za razliku od ostalih triju regija kod kojih je otprilike trećina ispitanika odabrala muški oblik imenice. Što se tiče ostalih rezultata, uglavnom su ujednačeni (usp. Tablice 49-51 u Prilogu).

U pitanjima 5, 6, 9 i 12, Dalmacija je samo u 12. pitanju odabrala oblik u muškom rodu i to sa svega 5%. Oblik s premodifikacijom „gospođa“ u svim je primjerima vrlo slabo

zastupljen, s tim da je češći oblik „gospođa + imenica ženskog roda“. Što se tiče imenica „doktorica“ i „sutkinja“, najviše je odabiran u Zagrebu i Slavoniji, a oblik „ministrica“ i „profesorica“ slično je zastupljen u svim regijama i kreće se oko 90% (usp. Tablice 53-56 u Prilogu).

Za razliku od dosadašnjih primjera, u slučaju sedmog pitanja po odabiru opcije u muškom rodu na čelu je Dalmacija, uz Sjevernu i središnju Hrvatsku sa 65%. U najmanjoj su mjeri tu opciju birali ispitanici iz Slavonije – njih 43,5%, što znači manje od polovine ispitanika iz te regije, dok se u ostalim regijama taj postotak kreće oko 50%. Oblik „vodičkinja“ nije pretjerano zastupljen, jedino je u Zagrebu i zagrebačkoj regiji dostigao gotovo 18%, dok je u ostalim regijama manji od 10%. Oblik „vodička“ odabralo je samo 5% ispitanika iz Dalmacije i Sjeverne i središnje Hrvatske, ali gotovo petina ispitanika iz Slavonije. Nakon oblika u muškom rodu, najzastupljeniji je oblik sa sufiksom *-ica* koji čini između 15% (u Zagrebu i okolici) i 30% odgovora (u Slavoniji) (usp. Tablica 57 u Prilogu).

U desetom pitanju oko 20% ispitanika iz svih regija odabralo je oblik u muškom rodu „menadžer“, s najmanjim udjelom ispitanika iz Sjeverne i središnje Hrvatske, njih samo 15%. Oni, osim toga, nisu uopće odabrali oblik sa sufiksom *-ka*, koji je ionako slabo zastupljen (između 2% i 8,6%), iako je najzastupljeniji u Zagrebu i zagrebačkoj regiji. Oblik „menadžerica“ čini otprilike 70% odgovora, osim u Sjevernoj i središnjoj Hrvatskoj gdje čini čak 85% (usp. Tablica 58 u Prilogu). S druge strane, u Dalmaciji koja je dosad bila najmanje sklona muškim oblicima, u 11. pitanju čak 15% ispitanika odabralo je oblik „student“, dok je u Zagrebu i zagrebačkoj regiji taj postotak samo 3,4. Zanimljivo je da su ispitanici iz Srednje i središnje Hrvatske jednoglasno odabrali isključivo oblik „studentica“, a oblik „studentkinja“ zastupljen je bio samo među ispitanicima iz Zagreba i zagrebačke (usp. Tablica 59 u Prilogu).

Ako pogledamo podatke iz niza pitanja (broj 3, 13, 14, 15, 16, 22, 23) s dvama ponuđenim odgovorima, u muškom i u ženskom rodu, uočavamo da je jezična situacija gotovo jednoglasna za oblik „predsjednica“ bez obzira na regiju (usp. Tablica 60 u Prilogu). Za oblik „dekan“ u najmanjoj su mjeri glasali ispitanici iz Zagreba i zagrebačke regije i iz Slavonije (usp. Tablica 61 u Prilogu), a oblik „rektor“ odabralo je samo 15% ispitanika iz Slavonije i Dalmacije dok je u drugim regijama muški rod zastupljeniji (usp. Tablica 62 u Prilogu). Posebno je zanimljivo petnaesto pitanje jer vidimo velike razlike među regijama. U Dalmaciji, Slavoniji, Zagrebu i zagrebačkoj regiji muški rod je odabralo manje od 7% ispitanika, dok je u Sjevernoj i središnjoj Hrvatskoj taj postotak dvostruko veći (15%), a čini čak petinu ispitanika iz Istre i Primorja (usp. Tablica 63 u Prilogu). Oblik „državni tajnik“ biraju s manje od 10% u

Slavoniji, Zagrebu i zagrebačkoj regiji i u Sjevernoj i središnjoj Hrvatskoj, dok je zastupljen s 15% u ostalim dvjema regijama (usp. Tablica 64 u Prilogu). Poseban slučaj u nizu je 22. pitanje s najvećim postotkom spram ostalih za oblik u muškom rodu „inženjer“, a s adekvatnim oblikom u ženskom. Oko 30% ispitanika iz svih regija osim Slavonije odabralo je muški rod, dok je to slučaj s manje od četvrtine ispitanika iz Slavonije (usp. Tablica 65 u Prilogu). Za kraj, u 23. pitanju složno su izglasali oblik „Moliška Hrvatica“ s preko 90% ispitanici iz Dalmacije, Istre i Primorja i Slavonije, dok su ga iz Sjeverne i središnje Hrvatske i iz Zagreba i zagrebačke regije ispitanici odabrali sa 75%, odnosno skoro 89% (usp. Tablica 66 u Prilogu).

Primjer 17. pitanja pokazuje da se muški rod „magistar“ upotrebljava u približno 15% slučajeva u svim regijama osim u Slavoniji gdje ga odabire 10,9% ispitanika. Politički najkorektniji oblik „magistra“ najzastupljeniji je u Zagrebu i zagrebačkoj regiji s čak 54%, dok se u Dalmaciji, Istri i Primorju i Slavoniji on kreće oko 40%. Najniži, upola manji od rezultata iz Zagreba i zagrebačke regije, jest rezultat iz Sjeverne i središnje Hrvatske gdje je samo 25% ispitanika odabralo oblik „magistra“ (usp. Tablica 67 u Prilogu).

U 18. pitanju odgovori ne variraju značajno bez obzira na parametar po kojem ih analiziramo, iz razloga koje smo već naveli (usp. Tablica 68 u Prilogu).

Iz analize 19. i 20. pitanja vidljivo je da su „ljudska prava“ u svim regijama zastupljena s oko 90% osim u Sjevernoj i središnjoj Hrvatskoj gdje ih je odabralo 80% ispitanika (usp. Tablica 69 u Prilogu). Nadalje, „ljudska svijest“ čini preko tri četvrtine odgovora iz svih regija, a čak je 15% ispitanika iz Dalmacije odabralo oblik „čovječja svijest“ koji nije uopće odabran u Istri i Primorju i u Sjevernoj i središnjoj Hrvatskoj, a u Slavoniji i Zagrebu i zagrebačkoj regiji odabralo ga je svega 2% ispitanika (usp. Tablica 70 u Prilogu).

Rečenicu s imenicom „osobe“ koja je politički korektnija u 21. pitanju odabralo je oko četvrtine ispitanika iz Dalmacije, Istre i Primorja i Zagreba iz zagrebačke regije. Iz Slavonije ju je odabralo gotovo 35% ispitanika, a čak 45% iz Sjeverne i središnje Hrvatske (usp. Tablica 71 u Prilogu) iz koje su odgovori spram ostalih regija dosad bili najmanje skloni politički korektnijim oblicima.

U posljednjem pitanju možemo primijetiti da je oko 60% ispitanika iz Dalmacije, Istre i Primorja i Slavonije odabralo „Kosor“, oblik bez sufiksa koji bi obilježili ženski rod, a u Sjevernoj i središnjoj Hrvatskoj te Zagrebu i zagrebačkoj regiji čak je 70% ispitanika odabralo taj politički najkorektniji oblik. Oblik sa sufiksom *-ica* biralo je oko 40% ispitanika iz svih regija osim iz Zagreba i zagrebačke regije gdje je taj oblik zastupljen s manje od 30%, a oblik

sa sufiksom *-ka* birali su samo ispitanici iz Slavonije i Zagreba i zagrebačke regije, ali u beznačajnom postotku (usp. Tablica 72 u Prilogu).

4.1.5. Analiza odgovora s obzirom na stupanj obrazovanja ispitanika

Ovaj parametar odabran je jer se očekuje da bi obrazovanije osobe trebale biti sklonije uporabi politički korektni(ji)h izraza. U hrvatskom uzorku imamo samo dva ispitanika sa završenom osnovnom školom pa je ova podskupina zanemariva budući da čini samo 0,6% ankete. Zbog toga ćemo se u analizi više usredotočiti na ostale kategorije.

U prvom pitanju vidimo da je oblik u muškom rodu „lingvist“ odabralo najmanje ispitanika s doktoratom, dok je taj odgovor odabralo oko 27% ispitanika sa srednjoškolskim obrazovanjem i diplomskim studijem. Također, iako se oblik sa sufiksom *-kinja* kreće između 20% i 30%, u najvećoj su ga mjeri odabirali upravo ispitanici sa srednjom školom (29,3%), uz bok onima s doktoratom (28,6%), usp. Tablica 73 u Prilogu.

S druge strane, oblik „aktivist“ zastupljen je s oko 10% u svim obrazovnim skupinama, a oblik sa sufiksom *-kinja* s manje od 15% kod ispitanika s doktoratom, diplomskim studijem i srednjom školom, dok je čak 23,5% ispitanika s preddiplomskim studijem odabralo upravo taj oblik (usp. Tablica 74 u Prilogu).

U trećem je pitanju neobično primijetiti da je muški rod „feminist“ odabralo čak 19% ispitanika s doktoratom, dok ga je u ostalim skupinama odabralo oko 10% ispitanika. Politički korektniji oblik na *-kinja* zastupljen je s preko 30% među svim ispitanicima (usp. Tablica 75 u Prilogu).

Politički najkorektniji izraz u četvrtom pitanju je „pedagoginja“ zastupljen je s preko 50% u svim obrazovnim skupinama (na preddiplomskom studiju s čak 66,2%), a oblik u muškom rodu kreće se između 10% i 15%. Oblik „pedagogica“ najmanje su odabrali ispitanici s preddiplomskim studijem, njih 22,1% (usp. Tablica 76 u Prilogu).

U petom pitanju oblik u muškom rodu zastupljen je s manje od 10% u svim kategorijama, dok je oblik „doktorica“ zastupljen s oko 85%. Postotak je veći među ispitanicima s doktoratom s čak 95%. Oblici s modifikatorom „gospođa“ prisutni su među ispitanicima sa srednjoškolskim obrazovanjem, preddiplomskim i diplomskim studijem, u najvećoj mjeri među onima sa srednjom školom (za oba oblika s gotovo 10% odgovora) (usp. Tablica 77 u Prilogu).

Termin „sudac“ u 6. pitanju nisu odabrali ispitanici s doktoratom, a ispitanici sa srednjom školom su ponovo s oko 10% odabirali oblike s modifikatorom „gospođa“ i u

najmanjem su postotku odabirali najkorektniji izraz „sutkinja“ (gotovo 83%), dok su ostali ispitanici taj izraz birali s oko 90 i više posto (usp. Tablica 78 u Prilogu).

U 7. je pitanju najzastupljeniji oblik „vodič“, a u najmanjoj su ga mjeri birali ispitanici s doktoratom, manje od 40%, dok se u ostalim kategorijama taj postotak kreće između 50% i 60%. Najveći postotak ispitanika s diplomskim studijem, njih gotovo 17%, odabralo je oblik sa sufiksom *-kinja*, dok je drugdje zastupljen s manje od 10%. Oblik „vodičica“ popularan je među svim kategorijama i čini otprilike između 20% i 30% izbora ispitanika, dok je oblik „vodička“ sa 17,6% najzastupljeniji među ispitanicima sa završenim preddiplomskim studijem (usp. Tablica 79 u Prilogu).

Nadalje, ispitanici sa srednjoškolskim obrazovanjem odabrali su oblik u muškom rodu „predsjednik“ sa 7,3% glasova, međutim oblik „predsjednica“ u ženskom rodu čini između 92% i 100% odgovora iz svih skupina (usp. Tablica 80 u Prilogu). Nadalje, „ministrica“ je jedini odabrani oblik među ispitanicima s doktoratom, ali i kod ostalih je zastupljen s preko 90% (usp. Tablica 81 u Prilogu).

Situacija je drukčija kada govorimo o „menadžeru“ koji je odabralo oko četvrtine ispitanika s doktoratom, preddiplomskim studijem i srednjom školom, dok ih je manje od petine s diplomskim studijem odabralo tu opciju. S druge strane, za hrvatski jezik pomalo neobičan oblik sa sufiksom *-ka* odabrali su ispitanici s diplomskim i preddiplomskim studijem iako u malenom postotku (manje od 10%) (usp. Tablica 82 u Prilogu).

U 11. su pitanju osobe s doktoratom odabirale isključivo oblik sa sufiksom *-ica* „studentica“, a i inače je taj oblik zastupljen s preko 90% odgovora u svim skupinama. Oblik koji ne postoji u hrvatskom, ali postoji u susjednim zemljama, „studentkinja“ odabrala je samo nekolicina ispitanika i to oni sa završenim diplomskim studijem i srednjom školom (usp. Tablica 83 u Prilogu).

Što se tiče 12. pitanja, ponovno svjedočimo prilično usklađenim rezultatima s oko 90% ispitanika koji izabiru oblik „profesorica“. Oblik s modifikatorom „gospođa“ odabrala je tek nekolicina ispitanika svih stupnjeva obrazovanja, a oblik „profesor“ predstavlja načelno manje od 10% odgovora u svakoj podskupini ispitanika (usp. Tablica 84 u Prilogu).

U nastavku se može uočiti da, iako su u trinaestom pitanju uglavnom podjednaki postotci bez obzira na stupanj obrazovanja s oko 80% za oblik „dekanica“ (usp. Tablica 85 u Prilogu), u četrnaestom pitanju postoje veće razlike među skupinama pa tako osobe s doktoratom s manje od 10% biraju oblik „rektor“ u muškom rodu, a muški oblik odabire otprilike petina onih s diplomskim i preddiplomskim studijem te srednjom školom (usp. Tablica 86 u Prilogu).

Na sličan uzorak nailazimo u 15. i 16. pitanju. I u ovim su pitanjima ispitanici prilično ujednačeni bez obzira na obrazovanje i daju gotovo jednoglasnu prevlast ženskom obliku imenice („direktorica“, „državna tajnica). Oblik u muškom rodu rijetko i jedva prelazi 10% (usp. Tablice 87, 88 u Prilogu).

U 22. pitanju ponovno možemo uočiti da je, iako se radi o prihvaćenom obliku, imenica „inženjerka“ zastupljena sa 60% do 70%, dok je oblik u muškom rodu zastupljen s oko 30%. Za razliku od očekivanog, osobe s doktoratom su s gotovo 40% odgovora odabirale muški rod (usp. Tablica 89 u Prilogu). Vjerojatno se radi o prestižu koju ta imenica ima u muškom rodu. Što se tiče oblika „Moliška Hrvatica“, odabralo ga je preko 80% ispitanika iz svih kategorija i ne vide se neke značajne razlike s obzirom na stupanj obrazovanja, osim što je manje od 12% osoba s preddiplomskim studijem odabralo oblik u muškom rodu, a za ostale skupine doseže do 17% odgovora (usp. Tablica 90 u Prilogu).

U 17. pitanju zamjećujemo da je najveći postotak (62%) ispitanika s doktoratom odabralo politički najkorektniji oblik „magistra“, a u ostalim se kategorijama radi o preko 40%. Muški su rod u najmanjoj mjeri odabrali ispitanici s preddiplomskim studijem, njih samo 7,4% (usp. Tablica 91 u Prilogu).

Što se tiče sljedećeg pitanja broj 18, bez obzira na parametre, dolazimo uvijek do gotovo istih rezultata, odnosno više od 90% svih ispitanika bira opciju u muškom rodu (usp. Tablica 92 u Prilogu).

19. i 20. pitanje pokazuju kako je sintagma s pridjevom „ljudski“ značajno prihvaćenija. Doduše, može se uočiti da je izraz „ljudska prava“ rašireniji, s preko 85% bez obzira na stupanj obrazovanja (usp. Tablica 93 u Prilogu), od sintagme „ljudska svijest“ koja se kreće s oko 75% (usp. Tablica 94 u Prilogu). I u ovom je slučaju teško uočiti korelaciju između stupnja obrazovanja i politički korektnijeg oblika. Vjerojatnije je da se radi o sintagmama koje su raširene i na koje su ispitanici i govornici često nailazili, ponajprije zahvaljujući medijima.

U slučaju 21. pitanja u najvećem su postotku rečenicu „Ušle su neke osobe“ odabrali ispitanici sa srednjom školom i s doktoratom, oko jedne trećine. S druge strane, malo više od četvrtine ispitanika s preddiplomskim i diplomskim studijem odabrali su istu opciju (usp. Tablica 95 u Prilogu). Iz ovih podataka ponovno ne možemo vidjeti korelaciju između stupnja obrazovanja i rodno nediskriminatornog jezika.

U posljednjem pitanju vidimo da, sukladno našoj početnoj pretpostavci, ispitanici s najvišim stupnjem obrazovanja odabiru oblik bez sufiksa koji bi isticali ženski rod. Tako se za takav odgovor odlučilo čak 81% ispitanika s doktoratom. Međutim, u najmanjoj su mjeri tu opciju odabrali ispitanici s diplomskim studijem, manje od dvije trećine. Ispitanici s

preddiplomskim studijem i srednjom školom za oblik „Kosor“ pokazuju podjednaku zastupljenost od oko 70%. Oblik sa sufiksom *-ka* najmanje je zastupljen (s manje od 3%) (usp. Tablica 96 u Prilogu).

4.2. Talijanska anketa

U anketi za talijanski jezik sudjelovalo je 73 ispitanika iz gotovo svih talijanskih regija. Što se tiče roda, talijanski je uzorak ujednačeniji jer je sudjelovalo 46,6% osoba ženskog i 50,7% osoba muškog roda, dok 2,7% nije željelo specificirati rod (usp. Grafikon Genere, [link 2⁸](#)).

U talijanskoj su anketi ispitanici s obzirom na dob podijeljeni drugačije nego u hrvatskoj, a razlog tomu je sam uzorak. Budući da je samo jedna osoba navela da ima preko 50 godina, talijanske smo ispitanike podijelili u dvije skupine: do i preko 30 godina. Ispitanika do 30 godina bilo je 75,3%, a onih preko 30 bilo je 24,7%. Što se tiče regija, podijelili smo ih u dvije skupine, na sjever i jug. Nismo imali ispitanika iz regije Valle d'Aosta, Trentino-Južni Tirol i iz Umbrije (sve tri ubrajaju se u sjever). Podjela na sjever i jug nije bila arbitrarna, nego smo slijedili već uspostavljenu podjelu, a navest ćemo one regije odakle smo imali ispitanike. Pod sjever spadaju sljedeće regije: Ligurija, Lombardija, Pijemont, Emilia-Romagna, Furlanija-Juljska krajina, Veneto, Lacij, Marke, Toskana. U jug se ubrajaju regije: Abruzzo, Basilicata, Kalabrija, Kampanija, Molise, Apulija, Sardinija i Sicilija. U anketi je sudjelovalo 26 ispitanika (35,6%) iz sjevernih regija i 45 iz južnih (61,6%).

Još jedan parametar bio je stupanj obrazovanja. Prevladavaju ispitanici s pretežito višim i visokim obrazovanjem: 20,5% ispitanika ima završenu srednju školu, 41,1% preddiplomski studij, 32,9% diplomski studij te 5,5% doktorat (usp. Grafikon Livello di istruzione⁹, [link 2](#)). Kao i u hrvatskoj anketi, u uzorku nisu podjednako zastupljene sve kategorije obrazovanja.

4.2.1. Analiza svih odgovora

U talijanskoj su anketi pitanja bila slična kao i u hrvatskoj. Ispitanici su u najvećem dijelu morali odgovoriti koji bi ženski mocijski parnjak odabrali od ponuđenih. Postavljeno im je i pitanje u kojem su trebali odabrati rečenicu u kojoj se za miješanu skupinu ljudi koristi muški rod kao neutralni ili ženski rod, niz pitanja koja se odnose na sintagme i više ili manje

⁸ Svi podaci o kojima ćemo govoriti grafički su prikazani na linku:

<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSfKiwwQ-ISJDWtSJB4P2DdvJmZ2b8EAlgVj4bIyvSF-WGCtyw/viewanalytics>, na koje ćemo se referirati kao link 2.

⁹ U grafikonu možemo vidjeti opciju „Magistrale“ i „Master“, koje se obje odnose na diplomski studij, tako da smo u tablicama uzeli njihov zbroj.

politički korektne kolokacije, te pitanje o obliku prezimena ženske osobe.¹⁰ Prvo ćemo pogledati ukupne odgovore svih ispitanika, a zatim ćemo ih detaljnije analizirati po istim parametrima kao i hrvatsku anketu. Također, odgovori će biti grupirani po sličnostima kao i u hrvatskoj anketi, a ne po redoslijedu kojim su pitanja u anketi bila postavljena.

U prvom i drugom pitanju ispitanici su birali između oblika s pridjevom „ljudski“ (umano) i genitivom imenice čovjek ili osoba. U prvom slučaju, „diritti umani“ (ljudska prava) najzastupljeniji je oblik s dvije trećine ispitanika koji su ga odabrali, dok je sljedeći politički korektan oblik „i diritti della persona“ (prava osobe) odabralo 16,4% ispitanika, jednako kao i najmanje politički korektan oblik „diritti dell'uomo“ (prava čovjeka) (usp. Grafikon 1, [link 2](#)). S druge strane, izraz „po mjeri čovjeka“ s politički korektnijom opcijom s pridjevom „umano“ odabralo je malo više od četvrtine ispitanika, a oko 73% odabralo je „a misura d'uomo“ (usp. Grafikon 2, [link 2](#)), što ukazuje i na sličnost između hrvatskog i talijanskog jer je i u hrvatskom izraz „po mjeri čovjeka“ daleko uvrješeniiji od sintagme „po ljudskoj mjeri“.

Što se tiče trećeg su pitanja, ispitanici trebali odabrati izraz za miješanu grupu mladih. Gotovo polovina njih odabrala je opciju „i ragazzi“, to jest muški rod u neutralnom generičkom značenju koji uključuje i ženski rod. 45,2% ispitanika odabralo je opciju s muškom i ženskom imenicom u množini „i ragazzi e le ragazze“, što je i preporučeni oblik (usp. Grafikon 3, [link 2](#)). Sabatini (1993:104) je kao opciju ponudila i izraz „l'adolescenza“ (mladost, adolescencija), ali ispitanici to nisu prepoznali kao ekvivalent koji bi mogao korespondirati ostalim ponuđenim izrazima.

U četvrtom pitanju ponuđeni odgovori slijede istu logiku, za množinu muškog i ženskog roda trebalo je odabrati između „i fratelli“ (braća), „sorelle e fratelli“ (sestre i braća) ili „fratelli e sorelle“ (braća i sestre). Preko dvije trećine ispitanika odabralo je „fratelli e sorelle“, što je i uobičajena kolokacija, kako u talijanskom, tako i u hrvatskom. Najslabije je zastupljen „sorelle e fratelli“ jer je poredak ispitanicima neobičan (usp. Grafikon 4, [link 2](#)). Sabatini (ibid.) preporuča i jedan i drugi oblik s imenicama oba roda i čak predlaže da ga se koristi naizmjenično. Inače je i u hrvatskom preporučena uporaba imenica i u ženskom i u muškom rodu, pogotovo u službenom jeziku, međutim problem je isključivo vezan za jezičnu ekonomiju pa zato često nije popularno, pogotovo u govornom jeziku, upotrebljavati i muški i ženski rod.

U talijanskoj anketi peto pitanje pokazuje i dalje nepobitnu prednost generičkog muškog roda koji služi kao neutralan za miješanu skupinu, ali postotak koji je odabrao ženski rod (je li zbog političke korektnosti ili zbog blizine ženskog roda glagolu ili zbog broja ženskih osoba

¹⁰ Prema talijanskom standardu, prezime ženske osobe treba obilježiti članom u ženskom rodu. Feministička kritika jezika odbacuje taj način kao seksistički budući da se ispred prezimena muške osobe ne stavlja član za muški rod.

spram jedne muške) ipak je gotovo triput veći nego među hrvatskim ispitanicima. 11% talijanskih ispitanika odabralo je politički korektniju opciju sa ženskim rodnom participijom „arrivate“ (usp. Grafikon 5, [link 2](#)), ekvivalentom hrvatskog glagolskog pridjeva radnog.

U slučaju šestog pitanja radi se o odabiru između prezimena ženske osobe kakvo jest i prezimena kojem prethodi član u ženskom rodu. Iako je među rodno osviještenima oblik s članom odbačen još u osamdesetima, i dalje se u gramatikama navodi kao pravilo. Upravo je tu opciju odabralo skoro 84% ispitanika (usp. Grafikon 6, [link 2](#)) budući da je taj oblik uvriježen, raširen i uči se i u školi.

Zajedno smo grupirali pitanja 7., 8., 10. i 12. gdje se radi o ženskim mocijskim parnjacima od muškog roda koji ima sufiks na *-tore*, a ženski bi trebao imati sufiks *-trice*. Ženski mocijski parnjak imenice „amministratrice“, „direttrice“ i „procuratrice“ odabralo je oko 60% ispitanika, dok je najuvrježeniji i najrašireniji oblik u ženskom rodu onaj za imenicu „senatrice“ koju je odabralo čak 94,5% ispitanika. Iako se radi o imenicama koje imaju jednaka pravila tvorbe, vidimo da se za prva tri oblika odlučilo dvije trećine, dok je zadnji primjer gotovo jednoglasno odabran (usp. Grafikoni 7, 8, 10, 12, [link 2](#)) što svjedoči o tome kako su neke riječi prihvaćene i raširene i kako to ne ovisi nužno o samoj prirodi riječi, već o govornicima koji ih upotrebljavaju.

U devetom i trinaestom pitanju ženski mocijski parnjak tvori se tako da se sufiks za muški rod *-o* zamijeni sufiksom za ženski rod *-a*. Imenicu u ženskom rodu „segretaria generale“ odabralo je ponovno oko 60% ispitanika (usp. Grafikon 9, [link 2](#)). Međutim, to nije slučaj s imenicom u ženskom rodu „notaia“. U trinaestom pitanju možemo uočiti značajnu prednost muškog oblika imenice za žensku osobu s čak 72,6% odabranih odgovora (usp. Grafikon 13, [link 2](#)), što svjedoči da oblik u ženskom rodu jednostavno nije toliko prihvaćen.

Još jednu grupu čine 11. i 27. pitanje u kojima bi od muškog roda sa sufiksom *-e* trebao mocijskom tvorbom nastati ženski parnjak sa sufiksom *-a*, što je slično prethodnom slučaju. No ovdje je vidljivo da je situacija obrnuta što se tiče zastupljenosti imenice u ženskom rodu. Naime, preko 60% ispitanika odabralo je muški oblik imenice u oba slučaja: i imenicu „consigliere“, pa čak i imenicu s muškim članom „il carabinieri“, dok je ženski oblik zastupljen je kod oko trećine ispitanika (usp. Grafikoni 11, 27, [link 2](#)).

Pitanja broj 14, 15 i 25 imaju ponuđene odgovore gdje je razlika između muškog i ženskog roda vidljiva isključivo u članu, dok sama imenica ne dobiva nikakav sufiks za ženski rod. U prva dva primjera (14 i 15. pitanje) radi se o imenicama koje završavaju na sufiks *-e*. U talijanskom ovaj sufiks imaju imenice i muškog i ženskog roda, pa sufiks koji bi označavao samo ženski rod nije potreban. I u ova dva primjera vidimo veliku sklonost politički korektnom

obliku s članom u ženskom rodu, „la parlamentare“ sa skoro 80% i „la preside“ s čak više od 90% (usp. Grafikoni 14, 15, [link 2](#)). S druge strane, u 25. pitanju odgovori su podijeljeni podjednako na obje opcije (usp. Grafikon 25, [link 2](#)). Kako se radi o imenici koja završava na sufiks *-o*, koji je inače sufiks za imenice muškog roda, vjerojatno je ispitanicima prirodnije na takvu imenicu dodati i član u muškom rodu, samointuitivno slijedeći opća gramatička pravila.

Primjer u 16. pitanju zanimljiv je jer i Sabatini (1993:112) i Giusti (2019) preporučuju da se upotrebljava oblik „studente“, koji je jednak obliku muškog roda, samo uz promjenu člana (*la studente*), budući da se radi o imenici koja završava na *-e*. Sufiks *-essa* općenito se ne preporučuje jer ima negativne konotacije, a dolazi od titula koje su žene dobile patrilinearnim nasljeđivanjem (poput imenica *baronessa*, *duchessa*, *principessa*) i uglavnom ima omalovažavajući ili šaljivi prizvuk (Giusti, 2019). Taj bismo sufiks mogli usporediti s hrvatskim sufiksom *-ica* koji bi se u politički korektnom govoru trebao što više izbjegavati zbog pomalo degradirajućih konotacija jer se radi o sufiksu koji je identičan za umanjenice. No kao što vidimo, oblik „studentessa“ odabralo je čak 96% ispitanika (usp. Grafikon 16, [link 2](#)).

U 17. su pitanju ponuđeni oblici sa sufiksom *-essa*, nepromijenjena imenica s članom u ženskom rodu „la vigile“ (koji je ujedno i najkorektniji oblik) te dva oblika s imenicom „donna“ (žena), koji su najbliže usporedivi s hrvatskim oblicima s modifikatorom „gospođa“. Kao i u prethodnom pitanju, najzastupljeniji je odgovor upravo oblik sa sufiksom *-essa*, koji u ovom slučaju ipak nije prihvatljiv budući da se ne radi o toliko uvriježenom obliku, te zato što sufiks *-essa* i dalje ima konotaciju manje vrijednosti zanimanja kad je u ženskom rodu. Oblici s „donna“ također nisu preporučljivi iz više razloga: zbog jezične ekonomije te zbog gramatičke prirode jezika u kojoj je u sintagmi jedna imenica glavna, a druga zavisna. U talijanskom glavna imenica dolazi na prvo mjesto u složenim imenicama, a zavisna imenica modificira glavnu. To bi onda zapravo značilo da „donna vigile“ podrazumijeva da se radi o prije svega ženi koja je uz to i policijska službenica, no njezina glavna karakteristika jest to da je žena, dok bi „vigile donna“ značilo da se radi o policijskom službeniku koji je uz to i žena, odnosno to mu je jedna od karakteristika (Giusti, 2019). Međutim, vidimo da su oblici s „donna“ jako slabo zastupljeni, a da se preferira oblik sa sufiksom *-essa* s čak 84% odabranih odgovora (usp. Grafikon 17, [link 2](#)).

U nizu pitanja (18., 20., 21., 22., 23., 24.) ponuđeni odgovori uključuju oblik u muškom rodu, njegov mocijski parnjak u ženskom rodu (s članom u ženskom rodu) i dva oblika s imenicom „donna“ te ponegdje i opcija sa sufiksom *-essa*. U cijelom nizu pitanja najzastupljeniji je upravo oblik u muškom rodu, a kreće se od gotovo 50% za „il giudice“ i „il sindaco“, i doseže 86% kod imenica muškog roda „ingegnere“. I ovdje možemo uočiti kako su

oblici s imenicom „donna“ slabo zastupljeni, pogotovo kada „donna“ dolazi nakon glavne imenice. U najvećoj su mjeri politički najkorektniji oblici zastupljeni u slučaju imenica „la giudice“ i „la sindaca“ s preko 45%, dok je „la magistrata“ odabralo oko petine ispitanika, a „l'architetta“ malo više od četvrtine. U slučaju odvjetnice, politički korektan oblik „avvocata“ odabralo je svega 6,8% ispitanika, a oblik sa sufiksom *-essa* oko trećine (usp. Grafikoni 18, 20, 21, 22, 23, 24, [link 2](#)).

Za kraj ćemo prokomentirati pitanja 19. i 26. u kojima su bili ponuđeni oblik u muškom rodu, oblik u ženskom rodu koji se vidi po članu (u devetnaestom pitanju i po sufiksu *-a*), te oblik u ženskom rodu sa sufiksom *-essa*. Oblik „la deputata“ koji je politički najkorektniji oblik, ujedno je i najzastupljeniji s čak preko 80% odgovora. Nakon toga slijedi oblik u muškom rodu s gotovo 18%, a oblik sa sufiksom *-essa* zastupljen je tek neznatno. S druge strane, u 26. pitanju upravo je oblik sa sufiksom *-essa* najzastupljeniji s preko 90%. Muški oblik imenice je također „poeta“ (unatoč sufiksu *-a*, to je jedna od iznimaka općeg pravila u kojem su imenice s tim sufiksom pretežno ženskog roda). Kao što se vidi iz rezultata, „il poeta“ i „la poeta“ odabrao je jednak broj ispitanika, 4,1% (usp. Grafikoni 19, 26, [link 2](#)).

4.2.2. Analiza odgovora s obzirom na rod ispitanika

U ovom dijelu istraživanja proučit ćemo i analizirati odgovore s obzirom na iste parametre kao i u hrvatskoj anketi. Za početak, analizirat ćemo odgovore spram roda ispitanika, s istom pretpostavkom da su žene sklonije politički korektnom jeziku, a iz podataka ćemo vidjeti je li uistinu tako.

Što se tiče prva dva pitanja možemo uočiti značajnije razlike spram roda ispitanika nego što je to bio slučaj s hrvatskom anketom. U prvom pitanju dvije trećine ispitanika i ispitanica odabralo je odgovor „i diritti umani“. Međutim, „i diritti della persona“, što je isto tako politički korektan oblik, odabrala je petina žena i samo 13,5% muškaraca, a nekorektan oblik „i diritti dell'uomo“ odabrala je gotovo petina muškaraca spram 11,8% žena (usp. Tablica 97 u Prilogu). Nadalje, u drugom pitanju, iako su ispitanici generalno bili skloniji izrazu „a misura dell'uomo“, vidimo znatnu razliku u kojoj je taj oblik odabralo gotovo 62% žena i čak preko 80% muškaraca (usp. Tablica 98 u Prilogu).

U odgovorima na treće i četvrto pitanje ne pojavljuju se značajne razlike među muškarcima i ženama. Samo je oblik „i fratelli“ odabralo preko 20% žena spram 16% muškaraca (usp. Tablice 99, 100 u Prilogu), a to je oblik koji se ne preporuča budući da se radi o uporabi muškog roda kao neutralnog koji uključuje i muški i ženski rod. Pretpostavka da su

žene sklonije politički korektnijem jeziku u ovom slučaju nije potvrđena iako se i dalje radi o jako maloj razlici.

Kada pogledamo odgovore na 5. pitanje, za razliku od hrvatske ankete, postoji ipak donekle zamjetan postotak ispitanica koje su odabrale particip u ženskom rodu, njih gotovo 18%, dok je samo malo više od 5% muškaraca odabralo tu opciju (usp. Tablica 101 u Prilogu), što ukazuje na to da su u ovom slučaju žene ipak sklonije politički korektnijem izrazu.

I u 6. pitanju vidimo malenu razliku u odgovorima muškaraca i žena. Iako je oblik prezimena kojem prethodi član u ženskom rodu daleko zastupljeniji od opcije bez člana, 7% više žena (20,6%) nego muškaraca odabralo je prezime bez ženskog člana (usp. Tablica 102 u Prilogu), pa su i u ovom slučaju žene ipak u maloj mjeri sklonije politički korektnijem jeziku.

Zbog sličnosti zajedno smo grupirali i pitanja broj 7, 8, 9, 10, 12, 13. Iz tog niza ne možemo utvrditi neku značajnu razliku s obzirom na rod, budući da su odgovori u podjednakoj mjeri zastupljeni i kod muškaraca i kod žena. Jedini ponešto drugačiji primjer pronalazimo u desetom pitanju gdje je 10% više žena nego muškaraca odabralo „procuratore legale“, oblik u muškom rodu, odnosno ukupno 47,1% ispitanica, te u trinaestom gdje je 6% više žena (76,5% njih) odabralo muški oblik „notaio“ (usp. Tablice 103-108 u Prilogu). Razlog bi mogao biti prestiž koji ispitanice osjećaju da postoji kod oblika u muškom rodu.

Ni u 11. i 27. pitanju ne nailazimo na značajne razlike u odabiru politički korektnih izraza spram spola. „Consigliera“ je odabralo 41% žena spram 32% muškaraca, ali i dalje se radi o razlici manjoj od 10% (usp. Tablice 109, 110 u Prilogu).

U nizu imenica koje mijenjaju samo član koji prethodi (14., 15. i 25. pitanje) ne vide se velike razlike, no u sva tri slučaja oblik u muškom rodu odabrao je veći postotak žena nego muškaraca (usp. Tablice 111-113 u Prilogu) što je suprotno početnoj pretpostavci. Možemo ponovo pretpostaviti da se radi o osjećaju većeg prestiža imenica u muškom rodu.

I u slučaju odgovora na 16. pitanje razlika spram spolova je malena, ali indikativna. Dok su muškarci jednoglasno odabrali oblik sa sufiksom *-essa*, skoro 10% žena odabralo je politički korektniji oblik „la studente“ (usp. Tablica 114 u Prilogu), čime se u ovom primjeru potvrđuje veća osjetljivost žena za politički korektne oblike.

Niti niz od sedam pitanja (17., 18., 20., 21., 22., 23., 24.) u većini slučajeva ne pokazuje velike razlike u odabiru politički korektnijih oblika s obzirom na rod. U 17. pitanju vidimo da je 17,6% žena spram 10,8% muškaraca odabralo najkorektniji oblik „la vigile“ (usp. Tablica 115 u Prilogu), u 18. pitanju oblik „la giudice“ odabralo je 50% žena i 40% muškaraca (usp. Tablica 116 u Prilogu), dok je u 20. pitanju razlika neznatna (usp. Tablica 117 u Prilogu). Što se tiče 21. pitanja, muškarci nisu uopće odabrali oblik s postmodifikacijom „donna“ te je zbog

toga gotovo četvrtina muškaraca odabrala politički korektan oblik „la magistrata“, spram 17,6% žena (usp. Tablica 118 u Prilogu). U 22. pitanju opet vidimo razliku između žena i muškaraca: 56% žena odabralo je oblik u ženskom rodu sa sufiksom *-a*, „la sindaca“, spram 38% muškaraca. Također, žene nisu odabrale oblik sa sufiksom *-essa*, dok je kod muškaraca zastupljen s 5,4% (usp. Tablica 119 u Prilogu). Kod 23. pitanja razlika je opet premalena. Možemo samo uočiti da je oblik u muškom rodu „l'architetto“ odabralo gotovo tri četvrtine ispitanika i ispitanica (usp. Tablica 120 u Prilogu). Zadnji primjer u nizu pokazuje da je oblik u muškom rodu „ingegnere“ kod oba roda zastupljen s preko 85%. Jedina je razlika u tome što je malen postotak žena odabralo i oblik s premodifikacijom „donna“, dok su se muškarci ograničili na muški i ženski oblik imenice bez modifikatora (usp. Tablica 121 u Prilogu).

U 19. pitanju možemo uočiti da je 85% žena odabralo oblik u ženskom rodu sa sufiksom *-a*, „la deputata“, spram 76% muškaraca. Također, žene nisu uopće odabrale opciju sa sufiksom *-essa*, dok je 2,7% muškaraca odabralo „la deputatessa“ (usp. Tablica 122 u Prilogu). Međutim, u 26. pitanju razlike prema rodu su neznatne - u oba slučaja je oblik „la poetessa“ odabralo preko 90% ispitanika (usp. Tablica 123 u Prilogu).

4.2.3. Analiza odgovora s obzirom na dob ispitanika

U ovom dijelu analize htjeli smo vidjeti imali razlike u odgovorima u odnosu na dob ispitanika. Odgovori su podijeljeni u dvije skupine: do i preko trideset godina. Naša je početna pretpostavka da bi mlađa skupina mogla biti sklonija politički korektnom jeziku od starijih govornika.

U prvom pitanju zamjećujemo da je preko dvije trećine ispitanika iz obje skupine odabrala politički korektniji izraz „i diritti umani“ (usp. Tablica 124 u Prilogu). U odgovorima na drugo pitanje primjećujemo vrlo malenu razliku po dobnim skupinama, iako blagu prednost ima mlađa skupina koja je politički korektniji izraz „a misura umana“ odabrala u većoj mjeri s gotovo 30% odgovora, dok je starija dobna skupina tu opciju odabrala s 22% (usp. Tablica 125 u Prilogu).

Razlika od oko 10% vidi se u 3. i 4. pitanju gdje je mlađa skupina bila sklonija politički korektnijim oblicima. Također, u trećem je pitanju najmanje korektnu opciju „i ragazzi“ odabralo oko 45% ispitanika do trideset godina i 55,6% iz starije dobne skupine, dok je u četvrtom pitanju opciju „i fratelli“ odabralo samo 14,5% ispitanika iz mlađe dobne skupine i čak trećina ispitanika iz starije (usp. Tablice 126, 127 u Prilogu).

U slučaju petog pitanja indikativna je zastupljenost opcije s participom u ženskom rodu u mlađoj dobnoj skupini. Iako je riječ o samo 14,5% odgovora (usp. Tablica 128 u Prilogu),

ipak nije zanemariva za procjenu budućih tendencija u jeziku. Treba naime imati na umu da je u pitanju oblik koji se protivi još uvijek važećim gramatičkim pravilima standardnog jezika o slaganju participa, te da ga iz starije dobne skupine nije izabrao nitko.

Nažalost, primjer sa ženskim prezimenom koji prethodi član u jednakoj je mjeri zastupljen u obje dobne skupine, s čak preko 83% (usp. Tablica 129 u Prilogu). U ovom slučaju dob nije igrala nikakvu ulogu pri odabiru politički korektnije opcije.

Niz primjera (7., 8., 10., 12.) sa sufiksom *-tore/-trice* pokazuje da je korektniji oblik sa sufiksom *-trice* zastupljeniji od muškog oblika sa sufiksom *-tore* i to u gotovo jednakoj mjeri bez obzira na dob iako se u sva četiri primjera može vidjeti blago veći postotak onih koji su odabrali preporučeni oblik među ispitanicima iz mlađe dobne skupine (usp. Tablice 130-133 u Prilogu).

U devetom pitanju razlika spram dobi je neznatna i oko dvije trećine ispitanika iz obje dobne skupine odabralo je preporučeni oblik u ženskom rodu sa sufiksom *-a* „segretaria“ (usp. Tablica 134 u Prilogu). Međutim, razlika postoji u 13. pitanju gdje je manje od 70% ispitanika iz dobne skupine do trideset godina odabralo oblik u muškom rodu „il notaio“, a iz starije dobne skupine taj je postotak još veći, čak 83,3% (usp. Tablica 135 u Prilogu). Iako oblik u muškom rodu ima značajnu prednost među ispitanicima, mlađa dobna skupina je ipak sklonija politički korektnijem jeziku.

Dob se pokazala bitnim parametrom za primjere u pitanjima 11 i 27 budući da je oblik u ženskom rodu sa sufiksom *-a*, „Consigliera comunale“, odabralo 40% ispitanika iz skupine do 30 godina, a trećina ispitanika iz starije (usp. Tablica 136 u Prilogu). Još je značajnija razlika u 27. pitanju: oblik u muškom rodu „il carabinieri“ odabralo je čak 83,3% ispitanika preko 30 godina, a čak za petinu manje ispitanika do 30 godina, odnosno 63,6% (usp. Tablica 137 u Prilogu). I dalje su ispitanici bili skloniji muškom rodu, ali je u mlađoj dobnoj skupini takva tendencija ipak prisutna u značajno manjoj mjeri.

U sljedećem se pak setu pitanja (14., 15. i 25.) ne vidi značajna razlika s obzirom na dob. U nešto većem postotku (80%) je mlađa dobna skupina odabrala oblik u ženskom rodu, „la parlamentare“, dok je u starijoj skupini bilo 72% takvih ispitanika. S druge strane, oblik u muškom rodu, „il preside“, nije odabrao nitko iz starije dobne skupine, a iz mlađe ga je odabralo gotovo 13% ispitanika (usp. Tablice 138, 139 u Prilogu). Što se tiče „la soprano“ i „il soprano“ možemo vidjeti da su u obje dobne skupine ispitanici podijeljeni točno na pola između te dvije opcije (usp. Tablica 140 u Prilogu).

Iako se i u odgovorima na 16. pitanje radi o malom postotku, korektniji oblik „la studente“ odabralo je 5,5% ispitanika iz mlađe dobne skupine, dok ga u skupini preko 30 godina nije odabrao nitko – bilježi se isključivo oblik „la studentessa“ (usp. Tablica 141 u Prilogu).

Sljedeći poduži niz pitanja (17., 18., 20., 21., 22., 23., 24.) svjedoči da u odgovorima na ponuđene primjere ipak postoji stanovita razlika s obzirom na dob. Preporučeni oblik „la vigile“ odabralo je 16,4% ispitanika iz mlađe skupine i samo 5,6% iz starije (usp. Tablica 142 u Prilogu). Oblik u ženskom rodu „la giudice“ odabrao je najveći broj ispitanika iz mlađe dobne skupine (49,1%), dok je starija dobna skupina s 55,6% odabrala oblik u muškom rodu, „il giudice“, a oblik u ženskom rodu, „la giudice“, odabralo je 39% ispitanika preko 30 godina (usp. Tablica 143 u Prilogu). Preporučeni oblik „l'avvocata“ nije odabrao nijedan ispitanik preko 30 godina, a u mlađoj ga je dobnoj skupini odabralo nešto manje od 10% ispitanika (usp. Tablica 144 u Prilogu). Za muški oblik „il magistrato“ odlučilo se 73% ispitanika iz mlađe dobne skupine i čak 89% iz starije (usp. Tablica 145 u Prilogu). Nadalje, sad već relativno raširen oblik u ženskom rodu „la sindaca“ odabralo je preko 50% ispitanika iz mlađe dobne skupine, a 39% iz starije (usp. Tablica 146 u Prilogu). Što se tiče preporučenog oblika „l'architetta“, odabrala ga je gotovo trećina ispitanika iz mlađe dobne skupine, a samo 11% iz starije (usp. Tablica 147 u Prilogu). Za kraj, preporučeni oblik „l'ingegnera“ zastupljen je s 14,5% u mlađoj i sa samo 5,6% u starijoj dobnoj skupini (usp. Tablica 148 u Prilogu). U većini primjera ne radi se o drastičnoj razlici u postotku, ali se vidi stanovita razlika u odgovorima s obzirom na dob ispitanika.

U devetnaestom pitanju najzastupljeniji je preporučeni oblik u ženskom rodu sa sufiksom *-a*, „la deputata“, i njega je odabralo 84% ispitanika iz mlađe dobne skupine i 72% iz starije (usp. Tablica 149 u Prilogu). U 26. pitanju razlika u odgovorima prema dobi ispitanika je neznatna, ali ovaj put ide u prilog starijoj dobnoj skupini gdje je preporučeni oblik „la poeta“ odabralo 5,6% ispitanika spram 3,6% iz mlađe (usp. Tablica 150 u Prilogu).

4.2.4. Analiza odgovora s obzirom na regiju

U ovom ćemo dijelu rada istražiti postoji li razlika u odgovorima s obzirom na to dolaze li ispitanici s juga (Sud) ili sjevera (Nord) Italije. Podjela je drukčija nego u hrvatskoj anketi zbog toga što je talijanska realnost drukčija od hrvatske. Naime, podjela na jug i sjever u Italiji duboko je kulturološki usađena i dio je kolektivne svijesti. Za jug se smatra da je konzervativniji i tradicionalniji od sjevera koji bi trebao biti razvijeniji i moderniji dio zemlje. Stoga ćemo na temelju te podjele postaviti početnu pretpostavku da će ispitanici sa sjevera Italije biti skloniji politički korektnijim oblicima.

U prva dva pitanja primjećujemo razliku s obzirom na regiju: u prvom je pitanju više osoba sa sjevera odabralo politički nekorektan oblik „i diritti dell'uomo“, gotovo petina, dok ih je s juga taj oblik odabralo 15,6% (usp. Tablica 151 u Prilogu). U drugom je pitanju čak trećina ispitanika s juga odabrala preporučeni oblik „a misura umana“, spram samo petine ispitanika sa sjevera (usp. Tablica 152 u Prilogu).

Što se tiče muškog roda koji služi kao neutralan, gotovo 70% ispitanika sa sjevera odabralo je oblik „i ragazzi“, a samo jedna trećina ispitanika s juga, što je ponovo suprotno polaznoj pretpostavci da će ispitanici sa sjevera biti skloniji politički korektnijim izrazima (usp. Tablica 153 u Prilogu). U četvrtom pitanju razlike spram regije su neznatne, iako je tek malo više ispitanika sa sjevera odabralo opći muški oblik u množini „i fratelli“ (usp. Tablica 154 u Prilogu).

I u petom pitanju rezultati su suprotni očekivanju. Ispitanici sa sjevera jednoglasno su odabrali particip u muškom rodu, dok je malo manje od petine ispitanika s juga odabralo particip u ženskom rodu množine (usp. Tablica 155 u Prilogu).

Istu tendenciju vidimo i u slučaju s prezimenom ženske osobe. Preko 90% ispitanika sa sjevera odabralo je opciju s članom spram 80% ispitanika s juga (usp. Tablica 156 u Prilogu).

U setu pitanja s imenicama sa sufiksima *-tore/-trice* (7., 8., 10. i 12.) ne pokazuju se razlike s obzirom na regiju (usp. Tablice 157-160 u Prilogu) pa se čini da za ove imenice faktor geografske pripadnosti ispitanika nije relevantan.

U devetom se pitanju također ne može uočiti razlika između sjevera i juga (usp. Tablica 161 u Prilogu), međutim u trinaestom pitanju stanovita razlika postoji. Oblik u muškom rodu „il notaio“ odabralo je preko 80% ispitanika sa sjevera Italije, dok je taj isti oblik odabralo manje od 70% ispitanika s juga (usp. Tablica 162 u Prilogu).

Kod imenica sa sufiksom *-e* za muški rod i sa sufiksom *-a* kod ženskog mocijskog parnjaka razlika spram regija je značajna. U jedanaestom pitanju preporučeni oblik „Consigliera comunale“ odabrala je gotovo polovina ispitanika s juga (46,7%), a samo 23,1% ispitanika sa sjevera, odnosno manje od jedne četvrtine (usp. Tablica 163 u Prilogu). Također, muški oblik „il carabiniere“ odabrale su dvije trećine ispitanika s juga, a čak skoro tri četvrtine ispitanika sa sjevera (usp. Tablica 164 u Prilogu). U ovom je slučaju očito da je jezična stvarnost za ove oblike suprotna od očekivanih rezultata, odnosno od naše pretpostavke.

U nizu pitanja (14., 15., 25.) gdje se ženski rod razlikuje samo u članu, razlike među regijama su vrlo malene, s tim da je malo veći postotak ispitanika sa sjevera biralo politički korektne izraze u usporedbi s ispitanicima s juga (usp. Tablice 165-167 u Prilogu).

Iako je razlika u postotku zanemariva, zanimljivo je da je u 16. pitanju ipak 4,4% ispitanika s juga odabralo preporučeni oblik „la studente“, dok su ispitanici sa sjevera beziznimno odabrali oblik „la studentessa“ (usp. Tablica 168 u Prilogu).

U nizu od sedam pitanja (17., 18., 20., 21., 22., 23., 24.) ponovno možemo uočiti razliku među regijama u korist talijanskog juga. U 17. su pitanju regionalne razlike neznatne, iako je sjever u zanemarivoj prednosti što se tiče preporučenog oblika „la vigile“ (usp. Tablica 169 u Prilogu). U ostalim primjerima razlika među regijama mnogo je uočljivija. Dok je muški oblik „il giudice“ odabralo čak 73% ispitanika sa sjevera, taj oblik bira upola manje ispitanika s juga, samo 35,6%, a preporučeni oblik „la giudice“ bira oko 27% sjevernjaka i čak 56% južnjaka, odnosno dvostruko više (usp. Tablica 170 u Prilogu). U dvadesetom pitanju razlike nisu tako velike, iako je i dalje manje ispitanika s juga odabralo oblik u muškom rodu, „l'avvocato“ (60%, naspram skoro 70% ispitanika sa sjevera) (usp. Tablica 171 u Prilogu). Razlika je uočljiva i u 21. pitanju gdje ženski oblik sa sufiksom *-a* bira samo 11,5% ispitanika sa sjevera, ali 26,7% ispitanika s juga. Također možemo primijetiti da ispitanici sa sjevera ne koriste rado oblike s imenicom „donna“ koje možemo naći među južnjacima, iako u malenom postotku (usp. Tablica 172 u Prilogu). Velike su regionalne razlike primjetne u 22. pitanju u kojem je gotovo 70% ispitanika sa sjevera odabralo oblik u muškom rodu, dok među ispitanicima s juga s 57,8% prevladava oblik u ženskom rodu sa sufiksom *-a*, „la sindaca“ (usp. Tablica 173 u Prilogu). Razlika postoji i u sljedećem primjeru: preporučeni oblik „l'architetta“ odabralo je manje od petine ispitanika sa sjevera i više od četvrtine ispitanika s juga (usp. Tablica 174 u Prilogu). Za kraj, oblik u ženskom rodu sa sufiksom *-a* „l'ingegnera“, odabralo je samo 3,8% ispitanika sa sjevera, ali 15,6% ispitanika s juga (usp. Tablica 175 u Prilogu). Kada pogledamo rezultate ovog seta pitanja, vidimo da su ispitanici s juga skloniji, nekad i u velikoj mjeri, upotrebi politički korektnijih oblika što je u suprotnosti s našom početnom pretpostavkom.

Za kraj, ako usporedimo sjever i jug u 19. pitanju, vidimo da je oblik u muškom rodu odabrala gotovo četvrtina ispitanika sa sjevera i samo 13,3% ispitanika s juga, a preporučeni oblik „la deputata“ odabralo je 77% sjevernjaka i 84% južnjaka (usp. Tablica 176 u Prilogu). Što se tiče 26. pitanja, ispitanici sa sjevera birali su samo između politički manje korektnih oblika „il poeta“ (3,8%) i „la poetessa“ (96,2%), dok su neki južnjaci ipak odabrali i preporučeni oblik „la poeta“ (6,7%; ostali oblici „il poeta“ i „la poetessa“ zastupljeni su s 4,4% i gotovo 90%) (usp. Tablica 177 u Prilogu).

4.2.5. Analiza odgovora s obzirom na stupanj obrazovanja ispitanika

Posljednji kriterij po kojem smo analizirali dobivene rezultate je stupanj obrazovanja ispitanika. Treba uzeti u obzir činjenicu da je većina naših ispitanika visoko obrazovana. Najniži zabilježeni stupanj obrazovanja je srednjoškolsko (20,5% ispitanika). S druge strane, ispitanika s doktoratom samo je četvero, odnosno 5,5%, što znači da je uzorak premalen za izvođenje ozbiljnih zaključaka. U svakom slučaju, pretpostavka je ista kao i u hrvatskoj anketi – za ispitanike s višim stupnjem obrazovanja očekujemo da će biti skloniji politički korektnim oblicima.

U prvom pitanju razlike među ispitanicima različitih stupnjeva obrazovanja nisu značajne (usp. Tablica 178 u Prilogu), ali u drugom pitanju najviše odskaače skupina s diplomskim studijem („magistrale“): čak 41,7% ispitanika priklonila se preporučenom obliku „a misura umana“, iako taj oblik nije pretjerano uvriježen. Ispitanici s doktoratom nisu uopće odabrali taj oblik, a iz ostale dvije skupine oko 20% ispitanika je odabralo politički korektniji izraz (usp. Tablica 179 u Prilogu).

U trećem pitanju najslabije kotira skupina s preddiplomskim studijem („laurea“) jer ih je čak 60% odabralo muški neutralni oblik „i ragazzi“, dok je u ostalim skupinama najzastupljenija sintagma „i ragazzi e le ragazze“ s oko 50% odgovora u svakoj skupini (usp. Tablica 180 u Prilogu). U četvrtom pitanju ispitanici sa srednjoškolskim obrazovanjem („istruzione secondaria“) i s preddiplomskim studijem imaju podjednake rezultate: oko tri četvrtine ispitanika odabralo je politički korektne izraze „fratelli e sorelle“ i „sorelle e fratelli“. Ispitanici s diplomskim studijem odabrali su oblik „i fratelli“ u upola manjoj mjeri (njih 12,5%), a nitko od ispitanika s doktoratom nije odabrao muški neutralni oblik (usp. Tablica 181 u Prilogu).

U petom pitanju, osim ispitanika s doktoratom kojih je jako malo, sve su skupine odgovorile približno jednako. Oblik u ženskom rodu množine odabralo je preko 10% ispitanika, a u muškom preko 85% (usp. Tablica 182 u Prilogu). Stoga se u ovom slučaju ne može utvrditi korelacija između stupnja obrazovanja i politički korektnijeg izraza.

Šesto je pitanje zanimljivo jer je četvrtina ispitanika sa srednjoškolskim obrazovanjem i s doktoratom odabralo preporučeni oblik: prezime bez člana za ženski rod, dok se za taj oblik odlučilo manje od 15% ispitanika s preddiplomskim i diplomskim studijem (usp. Tablica 183 u Prilogu). Ni ovdje ne postoji jasna korelacija između stupnja obrazovanja i tendencije prema nediskriminatornom jeziku.

U idućem nizu pitanja (7., 8., 10., 12.) odgovori su šaroliki. Ispitanici s doktoratom u znatno su većem postotku (njih čak 75%) u 7., 8. i 10. pitanju birali oblike u muškom rodu „amministratore“, „direttore“, „procuratore“, a za ista ta pitanja ispitanici s diplomskim studijem birali su preporučeni oblik u ženskom rodu s čak 75%. Ispitanici s preddiplomskim studijem bili su podjednako podijeljeni između dviju opcija, a čak dvije trećine onih sa srednjoškolskim obrazovanjem u 8. i 10. pitanju odabrali su oblik u ženskom rodu (usp. Tablice 184-186 u Prilogu). U 12. pitanju oblik u ženskom rodu „la senatrice“ zastupljen je s preko 90% u svim skupinama (usp. Tablica 187 u Prilogu).

U devetom pitanju ponovno ne primjećujemo razliku u odgovorima s obzirom na stupanj obrazovanja (ako isključimo ispitanike s doktoratom koji su sa 75% odabrali oblik u muškom rodu). Oblik „segretaria“ koji je u ženskom rodu zastupljen je s preko 60% u svim ostalim skupinama (usp. Tablica 188 u Prilogu). S druge strane, veće razlike možemo uočiti u trinaestom pitanju. Oblik u muškom rodu odabrali su svi ispitanici s doktoratom, 80% ispitanika sa srednjom školom i malo manje (77%) ispitanika s preddiplomskim studijem, dok je kod ispitanika s diplomskim studijem muški oblik imenice „il notaio“ zastupljen s 58,3% (usp. Tablica 189 u Prilogu). Ako zanemarimo ispitanike s doktoratom zbog njihova malenog uzorka, možemo uočiti da se u ovom slučaju potvrđuje pretpostavka da su obrazovaniji skloniji politički korektnom jeziku.

U 11. je pitanju ženski oblik „Consigliera“ odabralo oko 40% ispitanika s diplomskim i preddiplomskim studijem i srednjom školom, i rezultati su neznatno različiti (usp. Tablica 190 u Prilogu). Međutim, u 27. je pitanju oblik „la carabiniere“, što je preporučeni oblik za ženski rod, odabralo 46% ispitanika s diplomskim studijem, 37% s preddiplomskim, a samo 6,7% sa srednjoškolskim obrazovanjem (usp. Tablica 191 u Prilogu). Zanemarimo li nekolicinu ispitanika s doktoratom, i u ovom konkretnom primjeru možemo potkrijepiti pretpostavku s početka.

Što se tiče oblika u kojima se mijenja samo član (14., 15. i 25. pitanje), situacija i dalje uglavnom potvrđuje pretpostavku da su obrazovaniji skloniji politički korektnim oblicima budući da je oblik „la parlamentare“ odabralo preko 90% ispitanika s diplomskim studijem, 80% s preddiplomskim i 60% sa srednjom školom (usp. Tablica 192 u Prilogu). Oblik „la preside“ očito je najprihvaćeniji među svim ispitanicima, iako u najmanjoj mjeri među onima s preddiplomskim studijem koji su se i dalje za tu opciju odlučili s 83,3% (usp. Tablica 193 u Prilogu). Oblik „la soprano“, ako zanemarimo one s doktoratom, odabrale su dvije trećine ispitanika s diplomskim studijem, a oko 40% ispitanika s preddiplomskim studijem i sa srednjom školom (usp. Tablica 194 u Prilogu).

Oblik „studentessa“ najrašireniji je s preko 90% odgovora iz svih kategorija (usp. Tablica 195 u Prilogu) i ne podliježe promjenama bez obzira na parametre koje postavimo jer je učestao i uvriježen u jeziku.

U gotovo svim pitanjima u sljedećem setu (17., 18., 20., 21., 22., 23., 24.) možemo uočiti da su najskloniji politički korektn(ij)im oblicima ispitanici s diplomskim studijem. Preko tri četvrtine ispitanika iz svih kategorija odabralo je oblik „la vigilessa“ (usp. Tablica 196 u Prilogu). Oblik „la giudice“ odabran je s oko 45% u svim skupinama osim ispitanika s doktoratom (usp. Tablica 197 u Prilogu). Što se tiče 21. pitanja, možemo primijetiti da je najzastupljeniji oblik u muškom rodu, ali postotci variraju: 60% ispitanika sa srednjom školom, preko dvije trećine s preddiplomskim studijem i svi ispitanici s doktoratom su ga odabrali. Međutim, ispitanici s diplomskim studijem u najvećoj su mjeri odabrali oblik „l'avvocatessa“ s 45,8%, a oblik u muškom rodu nešto manje, s 41,7%. Politički najkorektniji oblik „l'avvocata“ odabrali su samo ispitanici s preddiplomskim (6,7%) i diplomskim studijem (12,5%) (usp. Tablica 198 u Prilogu). „La magistrata“ je najzastupljeniji oblik među ispitanicima s diplomskim studijem (trećina ispitanika) (usp. Tablica 199 u Prilogu), kao i „la sindaca“ koju je odabralo 58,3% diplomiranih, 53,3% ispitanika s preddiplomskim studijem i trećina ispitanika sa srednjom školom (usp. Tablica 200 u Prilogu). Oblik „l'architetta“ odabralo je čak 42% ispitanika s diplomskim studijem, a tek petina ispitanika s preddiplomskim studijem i srednjom školom (usp. Tablica 201 u Prilogu). Isto tako, oblik „ingegnera“ odabralo je preko petine ispitanika s diplomskim studijem, 7% njih s preddiplomskim studijem, ali 13% ispitanika sa srednjoškolskim obrazovanjem (usp. Tablica 202 u Prilogu).

Preporučeni oblik u ženskom rodu sa sufiksom *-a*, „la deputata“, odabralo je oko 80% ispitanika s diplomskim studijem i srednjom školom, a malo je zastupljeniji među ispitanicima s preddiplomskim studijem (86,7%) (usp. Tablica 203 u Prilogu). Ispitanici s doktoratom i diplomskim studijem u 26. pitanju jednoglasno su odabrali oblik „la poetessa“, ženski rod sa sufiksom *-essa*, a 6,7% ispitanika s preddiplomskim studijem i sa srednjom školom odabralo je preporučeni oblik sa ženskim članom i nepromijenjenom imenicom „la poeta“ (usp. Tablica 204 u Prilogu). U ova dva primjera ne postoji jasna korelacija između stupnja obrazovanja i odabira politički korektnijih izraza.

5. Rasprava

5.1. Interpretacija rezultata hrvatske ankete i usporedba stvarne situacije s preporučenim oblicima

Iz rezultata ankete, kako ukupnih, tako i na temelju izdvojenih varijabli roda, dobi, regije i stupnja obrazovanja, dobili smo niz zanimljivih podataka iz kojih možemo izvući brojne zaključke. Kao što smo već napomenuli, neka opća očekivanja za hrvatsku anketu bila su da će politički korektnom jeziku biti sklonije žene, mlađe osobe, osobe iz većih urbanih zona i osobe s višim stupnjem obrazovanja. Također, anketa pokazuje koliko su određeni politički korektni izrazi prihvaćeni među hrvatskim govornicima i iz rezultata možemo jasno vidjeti odnos između preporučenih izraza i jezične stvarnosti.

Za početak, iz ukupnih rezultata hrvatske ankete može se uočiti da su ispitanici generalno skloni politički korektnim izrazima, pogotovo kada govorimo o ženskim parnjacima nastalim mocijskom tvorbom. Osim u slučaju imenica sa sufiksom *-ič* (npr. „vodič“), u svim ostalim slučajevima ispitanici su odabirali ženske parnjake. Međutim, moramo napomenuti da je u najvećem broju slučajeva preferirani oblik bio upravo onaj sa sufiksom *-ica*. U nekim je situacijama to bila i jedina opcija, drugdje se radilo o standardnoj hrvatskoj riječi umjesto koje su se mogle odabrati imenice s politički korektnijim sufiksom, ali koje nisu hrvatske (primjerice „ministarka“ ili „studentkinja“) pa je logično da su takvi odgovori bili slabo zastupljeni jer ne odgovaraju hrvatskoj jezičnoj stvarnosti. Osim toga, sufiks *-(k)inja* relativno je nov, dok je sufiks *-ica* mnogo duže prisutan u jeziku i stoga i prirodniji hrvatskim govornicima. Nadalje, imenice s modifikatorom „gospođa“ općenito su slabo zastupljene.

S druge strane, i kada govorimo o primjerima koji se ne tiču ženskog oblika imenice, mogli smo primijetiti izrazitu sklonost ispitanika prema politički korektnim izrazima. Izrazi poput „ljudska prava“, „ljudska svijest“ ili primjerice odabir prezimena ženske osobe bez dodavanja sufiksa kojim bi se naglasio ženski rod osobe uvjerljivo su najzastupljeniji u hrvatskom jeziku i pokazuju kako su ispitanici, više ili manje svjesno, skloni rodno nediskriminatornom jeziku. To je vrlo ohrabrujuće, pogotovo zato što je percepcija često drukčija. Doduše, u ovom smo se istraživanju bavili gotovo isključivo morfološkim mogućnostima hrvatskog za potrebe političke korektnosti ponajprije na leksičkoj razini, a postoji još mnogo slojeva u kojem sigurno ima mjesta za napredak. U svakom slučaju, čini se da idemo u dobrom smjeru. Jedini slučaj u kojem je gotovo stopostotnu prevlast imao muški pretežni oblik je u rečenici „Marija, Petra, Tena, Marko i Andrea su otišle u kino“ za koji smo već objasnili razloge iz kojih je ovakvu promjenu mnogo teže nametnuti govornicima.

Nadalje, vrlo su zanimljivi i podaci koje smo analizirali na temelju roda ispitanika. Iako je ispitanica bilo oko tri četvrtine pa uzorak nije bio ravnomjerno izbalansiran, i dalje je dovoljno velik da smo mogli izvući određene zaključke. Prije svega, razlike između muškaraca i žena vrlo su malene. Kada su bile zamjetne, uglavnom se radilo o razlikama između 10% i 15%. Mogli smo uočiti da su muškarci generalno skloniji ženskom rodu sa sufiksom *-ica*, dok je u prosjeku više žena nego muškaraca odabiralo opciju imenice u muškom rodu, iako su postojale odgovarajuće opcije u ženskom rodu. Čini se da se to može interpretirati na sljedeći način: muškarci kao kulturno dominantna skupina ne osjećaju da je sufiks *-ica* problematičan, budući da ih ionako ne predstavlja. Žene u nešto većoj mjeri osjećaju da taj sufiks ima manji prestiž, a isto tako su svjesne i da muški rod ima veći prestiž. Stoga su sklonije odabrati muški rod, pogotovo kad se radi o višoj funkciji i kad se radi o pozicijama koje su ženama tek nedavno postale dostupne ili barem onima u kojima su one u manjini. Tako su primjerice imenice „studentica“ i „profesorica“ normalizirane i prihvaćene mnogo više nego „rektorica“ ili „direktorica“. Zanimljivo je ovdje izdvojiti imenicu „predsjednica“ koja je isto tako gotovo stopostotno prisutna među svim ispitanicima, što je u trenutnom hrvatskom kontekstu lako objasniti.

Kako bi dobile zamah u uporabi, riječi trebaju biti široko zastupljene. Što češće neku riječ vidimo i čujemo, to ju lakše i brže prihvatimo. Bilo bi zanimljivo vidjeti bi li rezultati ankete bili drugačiji (i koliko) da smo ju proveli prije 2015. godine, do kada hrvatski govornici nisu imali izvanjezično iskustvo žene na predsjedničkoj funkciji. No, općenito govoreći, treba imati na umu da su u rezultatima razlike po rodu vrlo malene i da su načelno oblici u muškom rodu za žensku osobu vrlo slabo zastupljeni. U slučaju kad smo imali kolokacije s pridjevom „ljudski“ („ljudska prava“ i „ljudska svijest“), žene su im bile sklonije, ali s manje od 10%. Ukupno gledajući, parametar roda nije pokazao neke značajne razlike u rezultatima, a odabir oblika prije svega je ovisio o samoj riječi, a ne o rodu ispitanika.

Sljedeći parametar koji smo koristili u analizi je dob ispitanika, a početna je pretpostavka bila da će mlađi ispitanici biti skloniji rodno ravnopravnom jeziku. Međutim, srednja dobna skupina je u neznatnom postotku bila sklonija politički korektnijim sufiksima – *(k)inja, -ka*, ali ti sufiksi nisu nužno tvorili hrvatske standardne riječi. Došli smo do općenitog zaključka da su ispitanici iz najstarije dobne skupine u najmanjoj mjeri odabirali oblik u muškom rodu, kojem su najskloniji bili oni iz srednje dobne skupine, iako je to često ovisilo i o konkretnoj riječi.

Također, načelno smo mogli vidjeti i da su ispitanici iz najmlađe dobne skupine najmanje bili skloni oblicima s modifikatorom „gospođa“, što je i logično jer takvi izrazi danas zvuče zastarjelo. Jedan primjer koji je možda imao najznačajniju razliku među ispitanicima iz različitih dobnih skupina je pitanje u kojem su trebali odabrati između opcije „Kosor“, „Kosorica“ i „Kosorka“. U ovom je slučaju najstarija skupina s uvjerljivo najvećim udjelom odabrala politički korektan oblik „Kosor“ s čak 82%, srednja dobna skupina sa samo 58%, a najmlađa skupina imala je 66% glasova za taj oblik. Ovo je, doduše, eklatantan primjer što se tiče razlika, budući da su načelno razlike među dobnim skupinama bile neznatne. Ukupno gledajući, iz naših se rezultata ne može zaključiti da su mlađi ispitanici skloniji politički korektnom jeziku, već samo možemo prokomentirati kakvo je stanje s obzirom na neku konkretnu riječ ili izraz. Razlike su nedovoljno značajne da bi potvrdile ili opovrgnule ta očekivanja.

Kao treći kriterij po kojem smo analizirali podatke uzeli smo regiju iz koje ispitanici dolaze. U tom pogledu nismo imali konkretnih očekivanja što se tiče geografske pozicije zato što takvi podaci za hrvatski jezik i hrvatske govornike ne postoje. Vodili smo se pretpostavkom da će govornici iz urbanijih područja (a tu se prije svega misli na ono što smo nazvali Zagrebom i zagrebačkom regijom) biti skloniji politički korektnom jeziku. Neki od općih zaključaka do kojih smo došli analizom odgovora po tom parametru su sljedeći: ispitanici iz Dalmacije načelno su se pokazali najsklonijima oblicima sa sufiksom *-ica* te nesklonima odabiru oblika u muškom rodu; sukladno početnoj pretpostavci, ispitanici iz Zagreba i zagrebačke regije u najvećoj mjeri odabiru politički korektne izraze u usporedbi s ostalim regijama, ali im uz bok stoje i ispitanici iz Slavonije, što je bilo iznenađenje jer nismo imali nikakva očekivanja vezana za druge regije. U svakom slučaju, ispitanici iz potonje dvije regije u svojim su odgovorima prednjačili u odabiru politički korektnih oblika, no ni u ovom slučaju ne možemo govoriti o drastičnim razlikama među regijama.

Bez obzira na kriterij, načelno su u hrvatskoj anketi među ispitanicima razlike bile malene. Jedini odgovor koji je odskakao po razlici jest oblik „magistra“ koji je odabrala samo četvrtina ispitanika iz Sjeverne i središnje Hrvatske, spram dvostruko više (54%) ispitanika iz Zagreba i zagrebačke regije. S druge strane, broj ispitanika iz drugih regija je mnogo manji, što znači da je uzorak neujednačen i da se konkretniji zaključci mogu donositi tek s većim brojem ispitanika iz drugih regija.

Posljednji kriterij po kojem smo analizirali podatke bio je stupanj obrazovanja ispitanika. Tu je isto postojala brojčana neujednačenost među kategorijama sa značajnom prevlasti ispitanika s višim stupnjem obrazovanja (prije svega s preddiplomskim i diplomskim studijem). Načelno smo mogli vidjeti da su ispitanici sa srednjoškolskim obrazovanjem više od ostalih bili skloni oblicima s modifikatorom „gospođa“, iako govorimo o neznatnim postocima. Osim toga, skupina s diplomskim studijem najviše je u odnosu na ostale odabirala oblike s politički korektnim sufiksom *-(k)inja* i općenito bi se moglo zaključiti da je u toj skupini postojao najveći stupanj političke korektnosti. Međutim, i u ovom slučaju razlike su malene, a često i neznatne.

Što to znači? Iz rezultata hrvatske ankete mogli smo zaključiti da su ispitanici, bez obzira na parametar, prilično složni oko oblika kojemu su skloni. Kriteriji roda, dobi, regije i stupnja obrazovanja mnogo su manje važni od konkretne riječi ili izraza s kojim se govornici susreću. Ukratko, to znači da su ispitanici prilično ujednačeno skloni nekim oblicima, a neskloni drugima i razlog za to nisu toliko navedeni parametri koliko vidljivost i zastupljenost neke riječi, a pogotovo nekog oblika ili izraza, prije svega u medijima, ali i općenito. Također, iz rezultata možemo zaključiti da su hrvatski govornici otvoreni i skloni politički korektnim oblicima, a daljnjim promicanjem rodno ravnopravnog jezika, situacija će vjerojatno biti još bolja. Naravno, određeni otpor uvijek postoji, ali kao što se dalo vidjeti, ne toliko što se tiče oblika koji ulaze u leksik i koji odgovaraju pravilima tvorbe ženskog roda, koliko kad se radi o pokušajima intervencije u gramatičko ustrojstvo hrvatskog jezika. Možemo zaključiti da hrvatski jezik načelno prati smjernice politika za uporabu rodno nediskriminatornog jezika i da jezična stvarnost u temeljnim crtama odgovara preporukama.

5.2. Interpretacija rezultata talijanske ankete i usporedba stvarne situacije s preporučenim oblicima

Kako u hrvatskoj, tako smo i u talijanskoj anketi izabrali iste kriterije po kojima smo analizirali podatke, samo smo drugačije podijelili ispitanike s obzirom na dob i regiju iz koje dolaze. Pretpostavke su bile iste, osim u slučaju regionalne pripadnosti, gdje se inicijalno pretpostavilo da će ispitanici sa sjevera biti skloniji politički korektnim izrazima nego ispitanici s juga. Također, budući da su primjeri za talijansku anketu preuzeti iz preporuka za neseksistički jezik Alme Sabatini (1993), možemo lako usporediti jezičnu zbilju Italije s preporukama. Osim toga, usporedit ćemo dobivene rezultate i s preporukama Robustelli (2012), budući da su te preporuke više u doticaju sa stvarnom jezičnom situacijom i navikama suvremenih govornika

talijanskog jezika. Na temelju ove usporedbe ocijenit ćemo u kojoj mjeri stvarna jezična upotreba odgovara smjernicama iz literature.

Kao prvo, osvrnut ćemo se na ukupne rezultate koje smo dobili na temelju odgovora 73 ispitanika. Što se tiče kolokacija s pridjevom „umano“, ispitanici su većinski bili skloni izrazu „i diritti umani“. Međutim, samo oko četvrtine ispitanika odabralo je izraz „a misura umana“. Razlog je jednostavan – u prvom se slučaju radi o najzastupljenijem izrazu i na medijskoj razini, dok je drugi slučaj fiksna ustaljena fraza, a njih je mnogo teže mijenjati i izbacivati iz jezika nego što je to slučaj sa ženskim mocijskim parnjacima za koje je i talijanski jezik po svojoj strukturi sposoban i otvoren. Osim toga, u slučaju odabira oblika za miješanu skupinu osoba, muški pretežni rod u množini „i ragazzi“ podjednako je zastupljen kao i politički korektan izraz „i ragazzi e le ragazze“, a oblik „fratelli e sorelle“ ima dvotrećinsku prevlast nad ostalim ponuđenim oblicima među kojima je „i fratelli“ s generičkom uporabom muškog roda, koji je odabralo manje od petine ispitanika. Zašto postoje uočljive razlike između ova dva vrlo slična pitanja, teško je ustanoviti, ali vjerojatno se radi o većoj učestalosti jednog izraza spram drugog. Nadalje, treba spomenuti i to da su talijanski ispitanici s gotovo 90% odabrali particip u muškom rodu („arrivate“) za miješanu skupinu.

U prvoj skupini pitanja ženskih mocijskih parnjaka, ispitanici su imali izbor između muškog oblika sa sufiksom *-tore* i ženskog sa sufiksom *-trice*. U toj je situaciji većina ispitanika bila sklona upravo ženskom obliku imenice, s čak preko 90% za imenicu „la senatrice“. Kada su trebali odabrati između ženskog roda sa sufiksom *-a* ili muškog sa sufiksom *-o*, načelno su bili skloniji muškom obliku imenice, primjerice „il notaio“, „il consigliere“ i „il carabiniere“, što pokazuje da u toj situaciji nisu bili toliko skloni politički korektnijem obliku. S druge strane, kada je imenica ostala nepromijenjena, a mijenjao se samo član imenice, primjetna je većinska sklonost prema ženskom rodu, jedino je u slučaju imenice „soprano“ podjednako bio zastupljen muški i ženski rod. Kada govorimo o nizu primjera u kojima je postojalo puno različitih opcija kao što su: ženski oblik bez sufiksa ili sa sufiksom *-a* („la giudice“, „la magistrata“) koji je politički najkorektniji oblik, ženski oblik sa sufiksom *-essa*, imenica u muškom rodu s modifikatorom „donna“ te muški oblik imenice, mogli smo zapaziti najmanju sklonost politički korektnim oblicima. Iako je odgovora s modifikatorom „donna“ bilo malo, vjerojatno jer nije u skladu s jezičnom ekonomijom, u najvećoj su mjeri ispitanici odabirali muški oblik imenice („l'avvocato“, „il magistrato“, „l'architetto“, „l'ingegnere“), pogotovo kad se radilo o pozicijama s većim prestižem, a zatim su odabirali oblike sa sufiksom *-essa* („la studentessa“, „la vigilessa“).

Što se tiče analize po kriterijima, počnimo od roda. Kada se pogledaju primjeri s pridjevom „umano“, vidimo da su žene bile sklonije tom obliku nego muškarci, a u slučaju odabira participa u muškom ili ženskom rodu za miješanu skupinu, čak 18% žena odabralo je ženski oblik „arrivate“ spram samo 5% muškaraca. U slučaju imenica sa sufiksima *-tore/-trice* značajne razlike prema rodu ispitanika nije bilo. Međutim, kod oblika muškog roda sa sufiksom *-o* i ženskog sa sufiksom *-a*, te oblika kod kojih se samo mijenja član, žene su bile sklonije odabiru muškog roda, suprotno pretpostavci da će biti obratno. Što se tiče politički korektnog oblika „la studente“, nije ga odabrao nijedan muškarac, ali našlo se 10% žena koje su se za njega odlučile. Još jedan općeniti zaključak jest i uočena tendencija da su žene manje sklone ženskom obliku sa sufiksom *-essa* jer više osjećaju negativne konotacije tog sufiksa. Ukupno gledajući, podjela po rodu značajnija je u talijanskoj anketi i žene su u mnogo slučajeva sklonije politički korektnim izrazima, ali su isto tako sklonije muškom obliku nego muškarci kad se radi o imenici koja označava višu funkciju, a postoji više opcija koje bi mogle odabrati.

Što se tiče kriterija dobi, u pitanjima s opcijama sufiksa *-tore/-trice* te u pitanjima gdje se ženski rod od muškog razlikuje samo po članu, značajnih razlika nije bilo. Međutim, u skoro svim drugim slučajevima, mlađi ispitanici su bili skloniji politički korektnijim oblicima. Izraze s muškim i ženskim oblikom („i fratelli e le sorelle“) te kolokacije s pridjevom „umano“, u većoj su mjeri odabirali mlađi ispitanici. Također, particip „arrivate“ u ženskom je rodu odabralo 14,5% mlađih ispitanika i nijedan ispitanik iz starije dobne skupine, a isto tako, oblik „la studente“ (koji je jako slabo zastupljen) odabralo je 5% mlađih ispitanika i nitko od starijih, što je indikativan podatak. Nadalje, može se primijetiti da su stariji ispitanici više skloni odabiru oblika u muškom rodu, što je politički manje korektno, a i jezično besmisleno budući da talijanski jezik ima sve mogućnosti za tvorbu ženskih parnjaka koji su ravnopravni muškima. Da zaključimo, načelno se vidi veća tendencija prema politički korektnim izrazima među mlađim ispitanicima, s razlikama između 10% i 15%.

Ako pogledamo rezultate s obzirom na regiju iz koje ispitanici dolaze, početna pretpostavka bila je da će politički korektnijem jeziku biti skloniji ispitanici sa sjevera. Međutim, izraze koji su imali „dell'uomo“ umjesto pridjeva „umano“ odabralo je više ispitanika sa sjevera nego s juga. Još je značajnije da je pretežni muški rod za miješanu skupinu „i fratelli“ odabralo čak 70% ispitanika sa sjevera, a samo 30% s juga, dok je particip u ženskom rodu „arrivate“ odabrala skoro petina ispitanika s juga i nijedan ispitanik sa sjevera. Što se tiče oblika sa sufiksom *-tore/-trice* te oblika koji se razlikuju samo po članu, nema velike razlike po kriteriju regije, iako u sklonosti politički korektnim izrazima neznatnu prednost ima jug. U nizu

pitanja s više opcija, ispitanici s juga u značajno su većoj mjeri odabirali politički korektne oblike spram ispitanika sa sjevera. Primjerice, najkorektniji oblik „la giudice“ odabralo je samo 27% ispitanika sa sjevera spram 56% ispitanika s juga, a oblik „la sindaca“ je odabralo gotovo 60% ispitanika s juga i samo oko trećine ispitanika sa sjevera. Oblik „la studente“ nije odabrao nijedan ispitanik sa sjevera, ali ipak ga je odabralo 4,4% ispitanika s juga, kao što je i preporučeni oblik „la poeta“ zastupljen sa 6,7% među ispitanicima s juga, a ispitanici sa sjevera nisu ga uopće odabrali. Iz navedenih podataka možemo zaključiti da su rezultati u značajnoj mjeri suprotni od očekivanog. Ispitanici s juga su se pokazali daleko skloniji politički korektnim izrazima od ispitanika sa sjevera.

Na kraju, analizirali smo podatke po kriteriju stupnja obrazovanja, a pretpostavka je bila da će ispitanici s višim stupnjem obrazovanja biti skloniji politički korektnim izrazima. Budući da je ispitanika s doktoratom bilo samo četvero, njihove rezultate možemo zanemariti. Što se tiče izraza „a misura umana“ koji je općenito u svim skupinama i po svim kriterijima bio slabo zastupljen, u slučaju ispitanika sa završenim diplomskim studijem taj je izraz zastupljen s čak 41,7%. Primjer u kojem su razlike po stupnju obrazovanja neznatne je odabir participa u ženskom rodu „arrivate“, kojem su podjednako (ne)skloni ispitanici svih stupnjeva obrazovanja. Što se pak tiče oblika sa sufiksima *-tore/-trice*, kod kojih su rezultati bez obzira na parametre bili podjednaki, u slučaju stupnja obrazovanja vidi se da su obliku sa sufiksom *-trice* najskloniji ispitanici s diplomskim studijem, a ta sklonost blago pada kako je niži stupanj obrazovanja, osim u slučaju „la senatrice“ gdje su svi ispitanici odabrali taj oblik s preko 90%. Oblik u muškom rodu „il notaio“, koji je najzastupljeniji, ipak su u najmanjoj mjeri odabrali ispitanici s diplomskim studijem. Što se tiče oblika koji se razlikuju samo po članu, opet vidimo kako sa stupnjem obrazovanja raste i politička korektnost: oblik s članom u ženskom rodu odabralo je oko 60% ispitanika sa srednjom školom, 80% s preddiplomskim studijem i čak 90% s diplomskim studijem. Također, u dugom nizu pitanja s više ponuđenih odgovora i dalje načelno najbolje kotiraju ispitanici s diplomskim studijem koji su najskloniji politički korektnijim izrazima. Međutim, u slučaju najzastupljenijeg oblika „la studentessa“ nema neke značajne razlike s obzirom na stupanj obrazovanja. Ukratko, u ovom je slučaju potvrđena pretpostavka da će ispitanici s višim stupnjem obrazovanja biti skloniji politički korektnim izrazima. Što je veći stupanj obrazovanja ispitanika, to je bila veća zastupljenost politički korektnih izraza. Za neke konkretnije zaključke za populaciju osoba s doktoratom trebali bismo imati mnogo veći uzorak.

U talijanskoj anketi, međutim, možemo zaključiti da žene načelno jesu sklonije politički korektnim izrazima, kao i mlađi i obrazovaniji ispitanici, ali suprotno očekivanjima, ispitanici s juga su značajno skloniji rodno nediskriminatornom jeziku nego ispitanici sa sjevera. Također, što se tiče usporedbe rezultata sa smjernicama i preporukama za politički korektan jezik, možemo zaključiti da rezultati talijanske ankete variraju spram konkretnih primjera. U nekim situacijama kao što je to ženski sufiks *-trice*, vidi se pretežna sklonost tom obliku, ali nažalost to nije slučaj kod mnogih imenica koje označavaju neku važniju funkciju ili u slučaju više opcija gdje su ispitanici na kraju skloniji oblicima u muškom rodu ili eventualno oblicima sa sufiksom *-essa* koji ima negativne konotacije. Iako je talijanski jednako opremljen za mocijsku tvorbu kao i hrvatski jezik, ispitanici su manje skloni politički korektnim oblicima. Međutim, uz dobru jezičnu politiku koja bi aktivno radila na promicanju rodno nediskriminatornog jezika i prije svega pomoću veće zastupljenosti politički korektnih izraza u medijima, sigurno bi se i među talijanskim govornicima odrazila pozitivna promjena.

5.3. Usporedba rezultata hrvatske i talijanske ankete

Za kraj, bilo bi korisno sustavno usporediti rezultate hrvatske i talijanske ankete. Kao što smo mogli vidjeti u interpretaciji ukupnih rezultata i rezultata spram zadanih kriterija po individualnim parametrima, mogli smo uočiti stanovite razlike u zaključcima koje smo izvukli iz hrvatske i talijanske ankete.

U hrvatskoj anketi vidimo da postoji pretežna sklonost politički korektnim izrazima i oblicima u praktički svim slučajevima, osim kod primjera s glagolskim pridjevom radnim koji je gotovo jednoglasno odabran u muškom rodu. U tom je slučaju u talijanskoj anketi oblik u ženskom rodu zastupljen je s 11% što je gotovo triput više nego što je glagolski pridjev radni u ženskom rodu bio zastupljen u hrvatskoj anketi.

Uz tu iznimku, možemo zaključiti da su hrvatski govornici zaista otvoreni rodno ravnopravnim oblicima i da ih spremno biraju i koriste. S druge strane, što se tiče talijanskog jezika, vidjeli smo da su talijanski ispitanici mnogo manje skloni politički korektnim oblicima od hrvatskih. Primjerice, rezultat za prezime ženske osobe drugačiji je nego u hrvatskoj anketi gdje je većina ispitanika bila sklona politički korektnom obliku bez sufiksa, dok je u talijanskom korektan oblik bez člana odabralo samo malo više od 16% ispitanika. Osim toga, iz mnoštva pitanja u kojima je postojao niz različitih odgovora koji su ispitanici mogli odabrati, može se uočiti da rodno nediskriminatoran jezik još nije toliko raširen među talijanskim ispitanicima i

kako je situacija u hrvatskom mnogo svjetlija, budući da su hrvatski ispitanici bili daleko skloniji politički korektnim izrazima.

Također, u talijanskoj je anketi rezultat jako ovisio i o konkretnoj riječi dok je u hrvatskom to puno manje bio slučaj. Znači, stvarna jezična uporaba među hrvatskim govornicima stvarno odgovara preporukama iz literature, dok talijanski jezik ima puno više prostora za napredak, ali nasreću, postoji mogućnost i određena otvorenost da se politički korektan jezik i raširi.

Što se tiče kriterija po kojima smo analizirali podatke, u hrvatskoj anketi razlike su u pravilu bile malene bez obzira o kojem se kriteriju radilo. Rijetko u dosezale 15% i uglavnom se radilo o manje o 10% razlike među odgovorima iz različitih skupina. Pretpostavke na početku svake interpretacije jedva su se mogle potkrijepiti. Više se čini da u hrvatskom značajnu ulogu igra upravo zastupljenost određenih oblika u medijima i u ostalim izvorima pa što je učestaliji oblik, to je prihvaćeniji, a u hrvatskom su navedeni politički korektni izrazi najučestaliji i promovirani, što znači da postoji dobra jezična politika za rodnu ravnopravnost.

S druge strane, u talijanskoj smo anketi vidjeli da su u analizi podataka kriteriji igrali relativno bitnu ulogu jer su razlike među skupinama veće nego u hrvatskoj. Na primjer, rezultati spram kriterija dobi i regije mnogo su jasniji među talijanskim ispitanicima nego među hrvatskima.

Da zaključimo, u talijanskoj anketi analiza podataka po zadanim parametrima bila je plodnija i zanimljivija jer su razlike po zadanim parametrima bile puno očitije, dok se u hrvatskoj anketi gotovo isključivo radilo o jako malim razlikama iz kojih je bilo teško izvući konkretne zaključke. Sve su pretpostavke (u većoj ili manjoj mjeri) potvrđene u talijanskoj anketi, osim kriterija regije gdje smo dobili rezultate suprotne očekivanima. Međutim, među talijanskim bi govornicima ukupna zastupljenost politički korektnih izraza trebala i mogla biti veća te se treba više poticati rodno nediskriminatorni jezik na institucijskoj razini. Službeni bi tekstovi trebali upotrebljavati isključivo politički korektan jezik, a u medijima bi se također daleko više trebalo inzistirati na neseksističkim izrazima i oblicima koji ne isključuju žene.

6. Zaključak

Iako je činjenica da je seksizam inherentan jeziku nepobitna, zahvaljujući sociolingvističkim istraživanjima i svijesti o tome koliko sam jezik utječe na percepciju i društvo, počelo se mnogo više promišljati o povezanosti jezika i roda, koliko rod ima značajnu ulogu u jeziku te kako se ta uloga odražava na stvarnu društvenu situaciju. Činjenica je također da živimo u društvu s patrijarhalnim vrijednostima, ali koje se, nasreću, sve više iskorjenjuju u korist rodne ravnopravnosti. Zahvaljujući feminističkom pokretu unutar sociolingvistike, sve je više modernih društava prihvatilo postavke rodne ravnopravnosti, a rodno nediskriminatoran jezik pravno je propisan i zahtijeva se na institucijskoj razini i u službenim obraćanjima.

Ovim smo istraživanjem stoga htjeli vidjeti u kojoj je mjeri politička korektnost uistinu prisutna među običnim govornicima hrvatskog i talijanskog jezika i protumačiti zašto. Unatoč činjenici da oba jezika imaju gramatički rod, što ih automatski čini manje prikladnima za brzo postizanje rodno nediskriminatornog jezika, mogli smo uočiti da i hrvatski i talijanski imaju potencijal i stvarnu mogućnost tvorbe rodno ravnopravnih oblika i ženskih mocijskih parnjaka, te smo uvidjeli i to da je za promicanje takvog jezika potrebno poticati da poželjni i preporučeni oblici budu zastupljeni u medijima i službenim i javnim tekstovima. Što su govornici više izloženi nekom obliku, lakše će ga prihvatiti, tako da je samo potrebno da rodno korektni oblici budu učestali kako bi se govornici na njih naviknuli. Što se tiče samog leksika, rodno nediskriminatornih kolokacija i rodno inkluzivnih sintagmi, uz dobre jezične politike napredak je ne samo moguć, već i siguran. Kao što smo vidjeli kod hrvatskih ispitanika, takve su promjene načelno relativno brzo prihvaćene, a talijanski jezik ima jednaku, visoku razinu morfološkog potencijala za njih kao i hrvatski.

Stoga je neizmjenljivo bitno naglasiti važnost korištenja politički korektnih izraza jer se ne radi samo o pukoj komunikaciji, već o višeslojnim konotacijama koje određena jezična uporaba nosi. Što se više služimo rodno ravnopravnim jezikom, to se više rodna ravnopravnost prepoznaje i u izvanjezičnom kontekstu i obratno. Na taj način dajemo ženama prostor u jeziku koji prije nije postojao te su tako bile nevidljive i manje vrijedne u jeziku, što se odražavalo i na situaciju u društvu. Nasreću, rodna ravnopravnost zastupa se u svim razvijenijim zemljama i osnovna je postavka mnogih modernih društava, kao što su hrvatsko i talijansko. Zato je važno ne odustajati od inzistiranja na politički korektnom jeziku kako bi se, potencijalno, jednog dana jezik oslobodio seksističkih konotacija i izraza te kako bismo tako omogućili i potpunu ravnopravnost svih članova jezične zajednice.

7. Popis literature

- 1) Barić, Eugenija, „Mocijski parnjaci i njihova upotreba“, *Rasprave ZJ*; Zagreb, Zavod za jezik IFF, sv. 13, 1987. (str. 9-18)
- 2) Babić, Stjepan, „Hrvatski jezik, zakonodavstvo i ravnopravnost spolova“, *Jezik*; Zagreb, Hrvatsko filološko društvo, br. 3, 2006. (str. 81-87)
- 3) Bertoša, Mislava, „Jezične promjene i feministička kritika jezika“, *Revija za sociologiju*, sv. 32, br. 1-2, 2001. (str. 63-75)
- 4) Borić, Rada (ur.), *Pojmovnik rodne terminologije prema standardima Europske unije*, Centar za ženske studije, Zagreb; Ured za ravnopravnost spolova Vlade RH, 2007.
- 5) Giusti, Giuliana, „Lingua e identità genere: i nomi di ruolo in italiano.“, Ercolini, Maria Pia, Loretta, Junck, *Strade Maestre. Un Cammino di Parità, Atti del II e III Congresso di Toponomastica Femminile*, 2015.
- 6) Giusti, Giuliana, MOOC: *Linguaggio, identità di genere e lingua italiana (3a ed.)*, 2019. <https://learn.eduopen.org/course/view.php?id=314> (stranica posjećena 30. ožujka 2019.)
- 7) Hrvatski jezični portal. <http://hjp.znanje.hr/index.php?show=main> (stranica posjećena 8. travnja 2019.)
- 8) Lakoff, Robin, „Language and Woman's Place“, *Language in Society*, sv. 2, br. 1, Cambridge University Press, 1973. (str. 45-80)
- 9) Martyna, Wendy, „Beyond the "He/Man" Approach: The Case for Nonsexist Language“, *Signs*, sv.5, br. 3, The University of Chicago Press, 1980. (str. 482-493)
- 10) Mihaljević, Milica; Štebih Golub, Barbara, „Mocijska tvorba u hrvatskome i srpskome jeziku“, *Hrvatski pogledi na odnose između hrvatskoga, srpskoga i bosanskoga /bošnjačkoga jezika*, Tošović, Branko; Wonisch, Arno (ur.), Zagreb, Izvori, 2010. (str. 191-213)
- 11) Mills, Sara, „Minding your language: implementing gender-free language policies“, *Critical Survey*, sv. 4, br. 2, Feminist criticism, Berghahn Books, 1992. (str. 183-190)
- 12) Niedzwiecki, Patricia, „Women and Language“, suplement *Women of Europe*, br. 40, Bruxelles, European Commission, Directorate-General Information, Communication, Culture, Audiovisual, Women's Information Service, 1993.

- 13) Penelope, Julia, „Power and the Opposition to Feminist Proposals for Language Change“, *College English*, sv. 44, br. 8, National Council of Teachers of English, 1982. (str. 840-848)
- 14) Pišković, Tatjana, „Uvod u rodolektologiju“, *Rodni jezici. Zbornik radova o jeziku, rodu i spolu*, Zagreb, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2018. (str. 7-33)
- 15) Prpić, Nina, *Mocijska tvorba u hrvatskome jeziku*, diplomski rad, Zagreb, Filozofski fakultet, 2015.
- 16) Robustelli, Cecilia, *Linee guida per l'uso del genere nel linguaggio amministrativo*, Firenze; (Progetto Accademia della Crusca e Comune di Firenze) Comune di Firenze, 2012.
- 17) Sabatini, Alma, *Il sessismo nella lingua italiana*, Rim, Presidenza del Consiglio dei ministri, Dipartimento per l'informazione e l'editoria, 1993.
- 18) „Sapir-Whorfova hipoteza“ u: *Hrvatska enciklopedija*. Leksikografski zavod „Miroslav Krleža“. <http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=54558> (stranica posjećena 20. travnja 2019.)

8. Sažetak

Ovaj rad bavi se odnosom jezika i roda i istražuje koliko su politički korektni oblici i izrazi zastupljeni u hrvatskom i talijanskom, jezicima koji su slični po gramatičkom i morfološkom ustrojstvu utoliko što imaju gramatički rod i niz mogućnosti za morfološku tvorbu ženskih parnjaka. U glavnom fokusu rada su ankete provedene među talijanskim i hrvatskim govornicima. Rezultati anketa analizirani su prema parametrima roda, dobi, regije i stupnja obrazovanja ispitanika kako bi se ustvrdilo postoje li razlike među samim ispitanicima po tim parametrima. Također, rezultati su uspoređeni s preporukama iz literature kako bi se vidjelo odgovara li stvarna jezična uporaba tim preporukama. Zaključuje se da oba jezika imaju mogućnost tvorbe rodno nediskriminatornih oblika, s tim da hrvatski ispitanici pokazuju veću tendenciju prema upotrebi politički korektnog jezika.

Ključne riječi: politički korektni izrazi, jezik, rod, talijanski, hrvatski

9. Summary

This paper deals with the relationship between language and gender and it researches how much politically correct forms are present in Croatian and Italian language. These languages are similar to each other when it comes to their grammatical and morphological features since they both have grammatical gender and a series of possibilities for the formation of semantically motivated feminine forms. The main focus of the paper are the results of the questionnaires conducted among Italian and Croatian speakers. They are analyzed according to the parameters of gender, age, region and level of education in order to see whether there are differences among data subjects based on the mentioned parameters. In addition, the results are compared with the recommended non-discriminatory forms in order to see whether the language reality corresponds to the recommendations. It can be concluded that both languages have the possibility of forming gender nondiscriminatory forms, with the bigger tendency to politically correct language among Croatian data subjects.

Key words: politically correct terms, language, gender, Croatian, Italian

10. Prilog

Tablica 1

1. pitanje	Postotak	Broj
Ženski	74,4%	230
Ona je lingvist.	26,1%	60
Ona je lingvistica.	51,7%	119
Ona je lingvistkinja.	22,2%	51
Muški	24,3%	75
Ona je lingvist.	21,3%	16
Ona je lingvistica.	48,0%	36
Ona je lingvistkinja.	30,7%	23
Ne želim specificirati	1,3%	4
Ona je lingvist.	25,0%	1
Ona je lingvistica.	75,0%	3
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 3

3. pitanje	Postotak	Broj
Ženski	74,4%	230
Ona je feminist.	10,0%	23
Ona je feministica.	52,6%	121
Ona je feministkinja.	37,4%	86
muški	24,3%	75
Ona je feminist.	10,7%	8
Ona je feministica.	53,3%	40
Ona je feministkinja.	36,0%	27
Ne želim specificirati	1,3%	4
Ona je feministica.	25,0%	1
Ona je feministkinja.	75,0%	3
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 5

5. pitanje	Postotak	Broj
ženski	74,4%	230
Ona je doktor.	8,3%	19
Ona je doktorica.	85,7%	197
Ona je gospođa doktor.	2,2%	5
Ona je gospođa doktorica.	3,9%	9
muški	24,3%	75
Ona je doktor.	6,7%	5
Ona je doktorica.	86,7%	65
Ona je gospođa doktor.	2,7%	2
Ona je gospođa doktorica.	4,0%	3
Ne želim specificirati	1,3%	4
Ona je doktorica.	100,0%	4
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 7

7. pitanje	Postotak	Broj
ženski	74,4%	230
Ona je vodič.	52,6%	121
Ona je vodičica.	22,2%	51
Ona je vodička.	12,6%	29
Ona je vodičkinja.	12,6%	29
muški	24,3%	75
Ona je vodič.	50,7%	38
Ona je vodičica.	17,3%	13
Ona je vodička.	20,0%	15
Ona je vodičkinja.	12,0%	9
Ne želim specificirati	1,3%	4
Ona je vodič.	50,0%	2

Tablica 2

2. pitanje	Postotak	Broj
Ženski	74,4%	230
Ona je aktivist.	10,9%	25
Ona je aktivistica.	74,3%	171
Ona je aktivistkinja.	14,8%	34
Muški	24,3%	75
Ona je aktivist.	8,0%	6
Ona je aktivistica.	73,3%	55
Ona je aktivistkinja.	18,7%	14
Ne želim specificirati	1,3%	4
Ona je aktivistica.	75,0%	3
Ona je aktivistkinja.	25,0%	1
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 4

4. pitanje	Postotak	Broj
ženski	74,4%	230
Ona je pedagog.	13,9%	32
Ona je pedagogica.	30,4%	70
Ona je pedagoginja.	55,7%	128
muški	24,3%	75
Ona je pedagog.	14,7%	11
Ona je pedagogica.	36,0%	27
Ona je pedagoginja.	49,3%	37
Ne želim specificirati	1,3%	4
Ona je pedagogica.	50,0%	2
Ona je pedagoginja.	50,0%	2
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 6

6. pitanje	Postotak	Broj
ženski	74,4%	230
Ona je gospođa sudac.	1,3%	3
Ona je gospođa sutkinja.	4,8%	11
Ona je sudac.	5,2%	12
Ona je sutkinja.	88,7%	204
muški	24,3%	75
Ona je gospođa sudac.	2,7%	2
Ona je gospođa sutkinja.	2,7%	2
Ona je sudac.	1,3%	1
Ona je sutkinja.	93,3%	70
Ne želim specificirati	1,3%	4
Ona je gospođa sutkinja.	25,0%	1
Ona je sutkinja.	75,0%	3
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 8

9. pitanje	Postotak	Broj
ženski	74,4%	230
Ona je gospođa ministar.	2,2%	5
Ona je ministar.	4,8%	11
Ona je ministarka.	0,9%	2
Ona je ministrica.	92,2%	212
muški	24,3%	75
Ona je gospođa ministar.	1,3%	1
Ona je ministar.	2,7%	2
Ona je ministrica.	96,0%	72
Ne želim specificirati	1,3%	4
Ona je ministrica.	100,0%	4
Ukupni zbroj	100%	309

Ona je vodičkinja.	50,0%	2
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 9

12. pitanje	Postotak	Broj
ženski	74,4%	230
Ona je gospođa profesor.	1,7%	4
Ona je profesor na fakultetu.	9,1%	21
Ona je profesorica na fakultetu.	89,1%	205
muški	24,3%	75
Ona je profesor na fakultetu.	6,7%	5
Ona je profesorica na fakultetu.	93,3%	70
Ne želim specificirati	1,3%	4
Ona je profesorica na fakultetu.	100,0%	4
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 11

11. pitanje	Postotak	Broj
ženski	74,4%	230
Ona je student medicine.	5,7%	13
Ona je studentica medicine.	93,9%	216
Ona je studentkinja medicine.	0,4%	1
muški	24,3%	75
Ona je student medicine.	5,3%	4
Ona je studentica medicine.	93,3%	70
Ona je studentkinja medicine.	1,3%	1
Ne želim specificirati	1,3%	4
Ona je studentica medicine.	100,0%	4
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 13

13. pitanje	Postotak	Broj
ženski	74,4%	230
Ona je dekan fakulteta.	17,8%	41
Ona je dekanica fakulteta.	82,2%	189
muški	24,3%	75
Ona je dekan fakulteta.	20,0%	15
Ona je dekanica fakulteta.	80,0%	60
Ne želim specificirati	1,3%	4
Ona je dekanica fakulteta.	100,0%	4
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 15

15. pitanje	Postotak	Broj
ženski	74,4%	230
Ona je direktor uprave.	10,0%	23
Ona je direktorica uprave.	90,0%	207
muški	24,3%	75
Ona je direktor uprave.	5,3%	4
Ona je direktorica uprave.	94,7%	71
Ne želim specificirati	1,3%	4
Ona je direktorica uprave.	100,0%	4
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 17

22. pitanje	Postotak	Broj
ženski	74,4%	230
Ona je inženjer.	30,9%	71
Ona je inženjerka.	69,1%	159
muški	24,3%	75
Ona je inženjer.	29,3%	22
Ona je inženjerka.	70,7%	53

Tablica 10

10. pitanje	Postotak	Broj
ženski	74,4%	230
Ona je menadžer.	20,4%	47
Ona je menadžerica.	71,3%	164
Ona je menadžerka.	8,3%	19
muški	24,3%	75
Ona je menadžer.	22,7%	17
Ona je menadžerica.	74,7%	56
Ona je menadžerka.	2,7%	2
Ne želim specificirati	1,3%	4
Ona je menadžer.	25,0%	1
Ona je menadžerica.	75,0%	3
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 12

8. pitanje	Postotak	Broj
ženski	74,4%	230
Ona je predsjednica vlade.	96,5%	222
Ona je predsjednik vlade.	3,5%	8
muški	24,3%	75
Ona je predsjednica vlade.	97,3%	73
Ona je predsjednik vlade.	2,7%	2
Ne želim specificirati	1,3%	4
Ona je predsjednica vlade.	100,0%	4
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 14

14. pitanje	Postotak	Broj
ženski	74,4%	230
Ona je rektor sveučilišta.	20,4%	47
Ona je rektorica sveučilišta.	79,6%	183
muški	24,3%	75
Ona je rektor sveučilišta.	20,0%	15
Ona je rektorica sveučilišta.	80,0%	60
Ne želim specificirati	1,3%	4
Ona je rektorica sveučilišta.	100,0%	4
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 16

16. pitanje	Postotak	Broj
ženski	74,4%	230
Ona je državna tajnica.	90,4%	208
Ona je državni tajnik.	9,6%	22
muški	24,3%	75
Ona je državna tajnica.	93,3%	70
Ona je državni tajnik.	6,7%	5
Ne želim specificirati	1,3%	4
Ona je državna tajnica.	100,0%	4
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 18

23. pitanje	Postotak	Broj
ženski	74,4%	230
Ona je Moliška Hrvatica.	84,8%	195
Ona je Moliški Hrvat.	15,2%	35
muški	24,3%	75
Ona je Moliška Hrvatica.	84,0%	63
Ona je Moliški Hrvat.	16,0%	12

Ne želim specificirati	1,3%	4
Ona je inženjer.	25,0%	1
Ona je inženjerka.	75,0%	3
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 19

17. pitanje	Postotak	Broj
ženski	74,4%	230
Ona je magistar znanosti.	15,2%	35
Ona je magistra znanosti.	48,7%	112
Ona je magistrica znanosti.	36,1%	83
muški	24,3%	75
Ona je magistar znanosti.	10,7%	8
Ona je magistra znanosti.	48,0%	36
Ona je magistrica znanosti.	41,3%	31
Ne želim specificirati	1,3%	4
Ona je magistar znanosti.	25,0%	1
Ona je magistra znanosti.	50,0%	2
Ona je magistrica znanosti.	25,0%	1
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 21

19. pitanje	Postotak	Broj
ženski	74,4%	230
ljudska prava	91,7%	211
prava čovjeka	8,3%	19
muški	24,3%	75
ljudska prava	85,3%	64
prava čovjeka	14,7%	11
Ne želim specificirati	1,3%	4
ljudska prava	100,0%	4
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 23

21. pitanje	Postotak	Broj
ženski	74,4%	230
Ušle su neke osobe.	29,1%	67
Ušli su neki ljudi.	70,9%	163
muški	24,3%	75
Ušle su neke osobe.	26,7%	20
Ušli su neki ljudi.	73,3%	55
Ne želim specificirati	1,3%	4
Ušle su neke osobe.	50,0%	2
Ušli su neki ljudi.	50,0%	2
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 25

1. pitanje	Postotak	Broj
do 30	51,1%	158
Ona je lingvist.	26,6%	42
Ona je lingvistica.	50,0%	79
Ona je lingvistkinja.	23,4%	37
između 31 i 50	32,4%	100
Ona je lingvist.	25,0%	25
Ona je lingvistica.	48,0%	48
Ona je lingvistkinja.	27,0%	27
preko 50	16,5%	51
Ona je lingvist.	19,6%	10

Ne želim specificirati	1,3%	4
Ona je Moliška Hrvatica.	75,0%	3
Ona je Moliški Hrvat.	25,0%	1
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 20

18. pitanje	Postotak	Broj
ženski	74,4%	230
Marija, Petra, Tena, Marko i Andrea su otišle u kino.	3,9%	9
Marija, Petra, Tena, Marko i Andrea su otišli u kino.	96,1%	221
muški	24,3%	75
Marija, Petra, Tena, Marko i Andrea su otišle u kino.	4,0%	3
Marija, Petra, Tena, Marko i Andrea su otišli u kino.	96,0%	72
Ne želim specificirati	1,3%	4
Marija, Petra, Tena, Marko i Andrea su otišli u kino.	100,0%	4
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 22

20. pitanje	Postotak	Broj
ženski	74,4%	230
čovječja svijest	2,2%	5
čovjekova svijest	19,1%	44
ljudska svijest	78,7%	181
muški	24,3%	75
čovječja svijest	4,0%	3
čovjekova svijest	22,7%	17
ljudska svijest	73,3%	55
Ne želim specificirati	1,3%	4
čovjekova svijest	25,0%	1
ljudska svijest	75,0%	3
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 24

24. pitanje	Postotak	Broj
ženski	74,4%	230
Kosor je diplomirala na Pravnom fakultetu.	66,1%	152
Kosorica je diplomirala na Pravnom fakultetu.	33,0%	76
Kosorka je diplomirala na Pravnom fakultetu.	0,9%	2
muški	24,3%	75
Kosor je diplomirala na Pravnom fakultetu.	66,7%	50
Kosorica je diplomirala na Pravnom fakultetu.	32,0%	24
Kosorka je diplomirala na Pravnom fakultetu.	1,3%	1
Ne želim specificirati	1,3%	4
Kosor je diplomirala na Pravnom fakultetu.	75,0%	3
Kosorica je diplomirala na Pravnom fakultetu.	25,0%	1
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 26

2. pitanje	Postotak	Broj
do 30	51,1%	158
Ona je aktivist.	9,5%	15
Ona je aktivistica.	76,6%	121
Ona je aktivistkinja.	13,9%	22
između 31 i 50	32,4%	100
Ona je aktivist.	12,0%	12
Ona je aktivistica.	69,0%	69
Ona je aktivistkinja.	19,0%	19
preko 50	16,5%	51
Ona je aktivist.	7,8%	4

Ona je lingvistica.	60,8%	31
Ona je lingvistkinja.	19,6%	10
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 27

3. pitanje	Postotak	Broj
do 30	51,1%	158
Ona je feminist.	10,1%	16
Ona je feministica.	57,0%	90
Ona je feministkinja.	32,9%	52
između 31 i 50	32,4%	100
Ona je feminist.	11,0%	11
Ona je feministica.	46,0%	46
Ona je feministkinja.	43,0%	43
preko 50	16,5%	51
Ona je feminist.	7,8%	4
Ona je feministica.	51,0%	26
Ona je feministkinja.	41,2%	21
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 29

5. pitanje	Postotak	Broj
do 30	51,1%	158
Ona je doktor.	8,2%	13
Ona je doktorica.	86,7%	137
Ona je gospođa doktor.	1,3%	2
Ona je gospođa doktorica.	3,8%	6
između 31 i 50	32,4%	100
Ona je doktor.	6,0%	6
Ona je doktorica.	87,0%	87
Ona je gospođa doktor.	4,0%	4
Ona je gospođa doktorica.	3,0%	3
preko 50	16,5%	51
Ona je doktor.	9,8%	5
Ona je doktorica.	82,4%	42
Ona je gospođa doktor.	2,0%	1
Ona je gospođa doktorica.	5,9%	3
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 31

9. pitanje	Postotak	Broj
do 30	51,1%	158
Ona je gospođa ministar.	2,5%	4
Ona je ministar.	3,2%	5
Ona je ministrica.	94,3%	149
između 31 i 50	32,4%	100
Ona je gospođa ministar.	1,0%	1
Ona je ministar.	7,0%	7
Ona je ministarka.	2,0%	2
Ona je ministrica.	90,0%	90
preko 50	16,5%	51
Ona je gospođa ministar.	2,0%	1
Ona je ministar.	2,0%	1
Ona je ministrica.	96,1%	49
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 33

7. pitanje	Postotak	Broj
do 30	51,1%	158
Ona je vodič.	53,2%	84
Ona je vodičica.	23,4%	37
Ona je vodička.	14,6%	23
Ona je vodičkinja.	8,9%	14
između 31 i 50	32,4%	100

Ona je aktivistica.	76,5%	39
Ona je aktivistkinja.	15,7%	8
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 28

4. pitanje	Postotak	Broj
do 30	51,1%	158
Ona je pedagog.	12,0%	19
Ona je pedagogica.	32,3%	51
Ona je pedagoginja.	55,7%	88
između 31 i 50	32,4%	100
Ona je pedagog.	16,0%	16
Ona je pedagogica.	34,0%	34
Ona je pedagoginja.	50,0%	50
preko 50	16,5%	51
Ona je pedagog.	15,7%	8
Ona je pedagogica.	27,5%	14
Ona je pedagoginja.	56,9%	29
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 30

6. pitanje	Postotak	Broj
do 30	51,1%	158
Ona je gospođa sudac.	1,9%	3
Ona je gospođa sutkinja.	3,8%	6
Ona je sudac.	4,4%	7
Ona je sutkinja.	89,9%	142
između 31 i 50	32,4%	100
Ona je gospođa sudac.	2,0%	2
Ona je gospođa sutkinja.	5,0%	5
Ona je sudac.	5,0%	5
Ona je sutkinja.	88,0%	88
preko 50	16,5%	51
Ona je gospođa sutkinja.	5,9%	3
Ona je sudac.	2,0%	1
Ona je sutkinja.	92,2%	47
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 32

12. pitanje	Postotak	Broj
do 30	51,1%	158
Ona je gospođa profesor.	0,6%	1
Ona je profesor na fakultetu.	7,6%	12
Ona je profesorica na fakultetu.	91,8%	145
između 31 i 50	32,4%	100
Ona je gospođa profesor.	3%	3
Ona je profesor na fakultetu.	8%	8
Ona je profesorica na fakultetu.	89%	89
preko 50	16,5%	51
Ona je profesor na fakultetu.	11,8%	6
Ona je profesorica na fakultetu.	88,2%	45
Ukupni zbroj	100,0%	309

Tablica 34

10. pitanje	Postotak	Broj
do 30	51,1%	158
Ona je menadžer.	18,4%	29
Ona je menadžerica.	73,4%	116
Ona je menadžerka.	8,2%	13
između 31 i 50	32,4%	100
Ona je menadžer.	23,0%	23

Ona je vodič.	52,0%	52
Ona je vodičica.	18,0%	18
Ona je vodička.	15,0%	15
Ona je vodičkinja.	15,0%	15
preko 50	16,5%	51
Ona je vodič.	49,0%	25
Ona je vodičica.	17,6%	9
Ona je vodička.	11,8%	6
Ona je vodičkinja.	21,6%	11
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 35

11. pitanje	Postotak	Broj
do 30	51,1%	158
Ona je student medicine.	2,5%	4
Ona je studentica medicine.	97,5%	154
između 31 i 50	32,4%	100
Ona je student medicine.	9,0%	9
Ona je studentica medicine.	89,0%	89
Ona je studentkinja medicine.	2,0%	2
preko 50	16,5%	51
Ona je student medicine.	7,8%	4
Ona je studentica medicine.	92,2%	47
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 37

13. pitanje	Postotak	Broj
do 30	51,1%	158
Ona je dekan fakulteta.	16,5%	26
Ona je dekanica fakulteta.	83,5%	132
između 31 i 50	32,4%	100
Ona je dekan fakulteta.	20,0%	20
Ona je dekanica fakulteta.	80,0%	80
preko 50	16,5%	51
Ona je dekan fakulteta.	19,6%	10
Ona je dekanica fakulteta.	80,4%	41
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 39

15. pitanje	Postotak	Broj
do 30	51,1%	158
Ona je direktor uprave.	7,6%	12
Ona je direktorica uprave.	92,4%	146
između 31 i 50	32,4%	100
Ona je direktor uprave.	12,0%	12
Ona je direktorica uprave.	88,0%	88
preko 50	16,5%	51
Ona je direktor uprave.	5,9%	3
Ona je direktorica uprave.	94,1%	48
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 41

22. pitanje	Postotak	Broj
do 30	51,1%	158
Ona je inženjer.	29,7%	47
Ona je inženjerka.	70,3%	111
između 31 i 50	32,4%	100
Ona je inženjer.	30,0%	30
Ona je inženjerka.	70,0%	70
preko 50	16,5%	51
Ona je inženjer.	33,3%	17
Ona je inženjerka.	66,7%	34

Ona je menadžerica.	71,0%	71
Ona je menadžerka.	6,0%	6
preko 50	16,5%	51
Ona je menadžer.	25,5%	13
Ona je menadžerica.	70,6%	36
Ona je menadžerka.	3,9%	2
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 36

8. pitanje	Postotak	Broj
do 30	51,1%	158
Ona je predsjednica vlade.	96,2%	152
Ona je predsjednik vlade.	3,8%	6
između 31 i 50	32,4%	100
Ona je predsjednica vlade.	97,0%	97
Ona je predsjednik vlade.	3,0%	3
preko 50	16,5%	51
Ona je predsjednica vlade.	98,0%	50
Ona je predsjednik vlade.	2,0%	1
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 38

14. pitanje	Postotak	Broj
do 30	51,1%	158
Ona je rektor sveučilišta.	20,3%	32
Ona je rektorica sveučilišta.	79,7%	126
između 31 i 50	32,4%	100
Ona je rektor sveučilišta.	19,0%	19
Ona je rektorica sveučilišta.	81,0%	81
preko 50	16,5%	51
Ona je rektor sveučilišta.	21,6%	11
Ona je rektorica sveučilišta.	78,4%	40
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 40

16. pitanje	Postotak	Broj
do 30	51,1%	158
Ona je državna tajnica.	92,4%	146
Ona je državni tajnik.	7,6%	12
između 31 i 50	32,4%	100
Ona je državna tajnica.	88,0%	88
Ona je državni tajnik.	12,0%	12
preko 50	16,5%	51
Ona je državna tajnica.	94,1%	48
Ona je državni tajnik.	5,9%	3
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 42

23. pitanje	Postotak	Broj
do 30	51,1%	158
Ona je Moliška Hrvatica.	84,2%	133
Ona je Moliški Hrvat.	15,8%	25
između 31 i 50	32,4%	100
Ona je Moliška Hrvatica.	86,0%	86
Ona je Moliški Hrvat.	14,0%	14
preko 50	16,5%	51
Ona je Moliška Hrvatica.	82,4%	42

Ukupni zbroj	100%	309
---------------------	-------------	------------

Tablica 43

17. pitanje	Postotak	Broj
do 30	51,1%	158
Ona je magistar znanosti.	10,1%	16
Ona je magistra znanosti.	51,3%	81
Ona je magistrica znanosti.	38,6%	61
između 31 i 50	32,4%	100
Ona je magistar znanosti.	19,0%	19
Ona je magistra znanosti.	46,0%	46
Ona je magistrica znanosti.	35,0%	35
preko 50	16,5%	51
Ona je magistar znanosti.	17,6%	9
Ona je magistra znanosti.	45,1%	23
Ona je magistrica znanosti.	37,3%	19
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 45

19. pitanje	Postotak	Broj
do 30	51,1%	158
ljudska prava	89,9%	142
prava čovjeka	10,1%	16
između 31 i 50	32,4%	100
ljudska prava	88,0%	88
prava čovjeka	12,0%	12
preko 50	16,5%	51
ljudska prava	96,1%	49
prava čovjeka	3,9%	2
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 47

21. pitanje	Postotak	Broj
do 30	51,1%	158
Ušle su neke osobe.	24,1%	38
Ušli su neki ljudi.	75,9%	120
između 31 i 50	32,4%	100
Ušle su neke osobe.	37,0%	37
Ušli su neki ljudi.	63,0%	63
preko 50	16,5%	51
Ušle su neke osobe.	27,5%	14
Ušli su neki ljudi.	72,5%	37
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 49

1. pitanje	Postotak	Broj
Dalmacija	6,5%	20
Ona je lingvist.	15,0%	3
Ona je lingvistica.	65,0%	13
Ona je lingvistkinja.	20,0%	4
Istra i Primorje	14,6%	45
Ona je lingvist.	26,7%	12
Ona je lingvistica.	57,8%	26
Ona je lingvistkinja.	15,6%	7

Ona je Moliški Hrvat.	17,6%	9
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 44

18. pitanje	Postotak	Broj
do 30	51,1%	158
Marija, Petra, Tena, Marko i Andrea su otišle u kino.	4,4%	7
Marija, Petra, Tena, Marko i Andrea su otišli u kino.	95,6%	151
između 31 i 50	32,4%	100
Marija, Petra, Tena, Marko i Andrea su otišle u kino.	4,0%	4
Marija, Petra, Tena, Marko i Andrea su otišli u kino.	96,0%	96
preko 50	16,5%	51
Marija, Petra, Tena, Marko i Andrea su otišle u kino.	2,0%	1
Marija, Petra, Tena, Marko i Andrea su otišli u kino.	98,0%	50
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 46

20. pitanje	Postotak	Broj
do 30	51,1%	158
čovječja svijest	1,9%	3
čovjekova svijest	20,3%	32
ljudska svijest	77,8%	123
između 31 i 50	32,4%	100
čovječja svijest	3,0%	3
čovjekova svijest	17,0%	17
ljudska svijest	80,0%	80
preko 50	16,5%	51
čovječja svijest	3,9%	2
čovjekova svijest	25,5%	13
ljudska svijest	70,6%	36
Ukupni zbroj	100,0%	309

Tablica 48

24. pitanje	Postotak	Broj
do 30	51,1%	158
Kosor je diplomirala na Pravnom fakultetu.	66,5%	105
Kosorica je diplomirala na Pravnom fakultetu.	32,9%	52
Kosorka je diplomirala na Pravnom fakultetu.	0,6%	1
između 31 i 50	32,4%	100
Kosor je diplomirala na Pravnom fakultetu.	58,0%	58
Kosorica je diplomirala na Pravnom fakultetu.	41,0%	41
Kosorka je diplomirala na Pravnom fakultetu.	1,0%	1
preko 50	16,5%	51
Kosor je diplomirala na Pravnom fakultetu.	82,4%	42
Kosorica je diplomirala na Pravnom fakultetu.	15,7%	8
Kosorka je diplomirala na Pravnom fakultetu.	2,0%	1
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 50

2. pitanje	Postotak	Broj
Dalmacija	6,5%	20
Ona je aktivist.	5,0%	1
Ona je aktivistica.	95,0%	19
Istra i Primorje	14,6%	45
Ona je aktivist.	8,9%	4
Ona je aktivistica.	77,8%	35
Ona je aktivistkinja.	13,3%	6
Sjeverna i središnja Hrvatska	6,5%	20

Sjeverna i središnja Hrvatska	6,5%	20
Ona je lingvist.	20,0%	4
Ona je lingvistica.	60,0%	12
Ona je lingvistkinja.	20,0%	4
Slavonija	14,9%	46
Ona je lingvist.	21,7%	10
Ona je lingvistica.	56,5%	26
Ona je lingvistkinja.	21,7%	10
Zagreb i zagrebačka	56,3%	174
Ona je lingvist.	27,0%	47
Ona je lingvistica.	44,8%	78
Ona je lingvistkinja.	28,2%	49
N/O	1,3%	4
Ona je lingvist.	25,0%	1
Ona je lingvistica.	75,0%	3
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 51

3. pitanje	Postotak	Broj
Dalmacija	6,5%	20
Ona je feministica.	70,0%	14
Ona je feministkinja.	30,0%	6
Istra i Primorje	14,6%	45
Ona je feminist.	6,7%	3
Ona je feministica.	64,4%	29
Ona je feministkinja.	28,9%	13
Sjeverna i središnja Hrvatska	6,5%	20
Ona je feminist.	10,0%	2
Ona je feministica.	60,0%	12
Ona je feministkinja.	30,0%	6
Slavonija	14,9%	46
Ona je feminist.	8,7%	4
Ona je feministica.	52,2%	24
Ona je feministkinja.	39,1%	18
Zagreb i zagrebačka	56,3%	174
Ona je feminist.	12,6%	22
Ona je feministica.	45,4%	79
Ona je feministkinja.	42,0%	73
N/O	1,3%	4
Ona je feministica.	100,0%	4
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 53

5. pitanje	Postotak	Broj
Dalmacija	6,5%	20
Ona je doktorica.	85,0%	17
Ona je gospođa doktorica.	15,0%	3
Istra i Primorje	14,6%	45
Ona je doktor.	8,9%	4
Ona je doktorica.	84,4%	38
Ona je gospođa doktor.	2,2%	1
Ona je gospođa doktorica.	4,4%	2
Sjeverna i središnja Hrvatska	6,5%	20
Ona je doktor.	10,0%	2
Ona je doktorica.	75,0%	15
Ona je gospođa doktor.	10,0%	2
Ona je gospođa doktorica.	5,0%	1
Slavonija	14,9%	46
Ona je doktor.	4,3%	2
Ona je doktorica.	89,1%	41
Ona je gospođa doktor.	4,3%	2
Ona je gospođa doktorica.	2,2%	1
Zagreb i zagrebačka	56,3%	174

Ona je aktivist.	10,0%	2
Ona je aktivistica.	75,0%	15
Ona je aktivistkinja.	15,0%	3
Slavonija	14,9%	46
Ona je aktivist.	13,0%	6
Ona je aktivistica.	65,2%	30
Ona je aktivistkinja.	21,7%	10
Zagreb i zagrebačka	56,3%	174
Ona je aktivist.	10,3%	18
Ona je aktivistica.	72,4%	126
Ona je aktivistkinja.	17,2%	30
N/O	1,3%	4
Ona je aktivistica.	100,0%	4
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 52

4. pitanje	Postotak	Broj
Dalmacija	6,5%	20
Ona je pedagogica.	35,0%	7
Ona je pedagoginja.	65,0%	13
Istra i Primorje	14,6%	45
Ona je pedagog.	26,7%	12
Ona je pedagogica.	28,9%	13
Ona je pedagoginja.	44,4%	20
Sjeverna i središnja Hrvatska	6,5%	20
Ona je pedagog.	30,0%	6
Ona je pedagogica.	20,0%	4
Ona je pedagoginja.	50,0%	10
Slavonija	14,9%	46
Ona je pedagog.	10,9%	5
Ona je pedagogica.	34,8%	16
Ona je pedagoginja.	54,3%	25
Zagreb i zagrebačka	56,3%	174
Ona je pedagog.	11,5%	20
Ona je pedagogica.	33,9%	59
Ona je pedagoginja.	54,6%	95
N/O	1,3%	4
Ona je pedagoginja.	100,0%	4
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 54

6. pitanje	Postotak	Broj
Dalmacija	6,5%	20
Ona je gospođa sutkinja.	15,0%	3
Ona je sutkinja.	85,0%	17
Istra i Primorje	14,6%	45
Ona je gospođa sudac.	4,4%	2
Ona je gospođa sutkinja.	4,4%	2
Ona je sudac.	8,9%	4
Ona je sutkinja.	82,2%	37
Sjeverna i središnja Hrvatska	6,5%	20
Ona je gospođa sudac.	5,0%	1
Ona je gospođa sutkinja.	5,0%	1
Ona je sudac.	10,0%	2
Ona je sutkinja.	80,0%	16
Slavonija	14,9%	46
Ona je gospođa sudac.	2,2%	1
Ona je gospođa sutkinja.	6,5%	3
Ona je sudac.	2,2%	1
Ona je sutkinja.	89,1%	41
Zagreb i zagrebačka	56,3%	174

Ona je doktor.	9,2%	16
Ona je doktorica.	86,8%	151
Ona je gospođa doktor.	1,1%	2
Ona je gospođa doktorica.	2,9%	5
N/O	1,3%	4
Ona je doktorica.	100,0%	4
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 55

9. pitanje	Postotak	Broj
Dalmacija	6,5%	20
Ona je gospođa ministar.	5,0%	1
Ona je ministrica.	95,0%	19
Istra i Primorje	14,6%	45
Ona je gospođa ministar.	2,2%	1
Ona je ministar.	8,9%	4
Ona je ministrica.	88,9%	40
Sjeverna i središnja Hrvatska	6,5%	20
Ona je ministar.	10,0%	2
Ona je ministrica.	90,0%	18
Slavonija	14,9%	46
Ona je gospođa ministar.	4,3%	2
Ona je ministar.	4,3%	2
Ona je ministrica.	91,3%	42
Zagreb i zagrebačka	56,3%	174
Ona je gospođa ministar.	1,1%	2
Ona je ministar.	2,9%	5
Ona je ministarka.	1,1%	2
Ona je ministrica.	94,8%	165
N/O	1,3%	4
Ona je ministrica.	100,0%	4
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 57

7. pitanje	Postotak	Broj
Dalmacija	6,5%	20
Ona je vodič.	65,0%	13
Ona je vodičica.	25,0%	5
Ona je vodička.	5,0%	1
Ona je vodičkinja.	5,0%	1
Istra i Primorje	14,6%	45
Ona je vodič.	55,6%	25
Ona je vodičica.	22,2%	10
Ona je vodička.	15,6%	7
Ona je vodičkinja.	6,7%	3
Sjeverna i središnja Hrvatska	6,5%	20
Ona je vodič.	65,0%	13
Ona je vodičica.	20,0%	4
Ona je vodička.	5,0%	1
Ona je vodičkinja.	10,0%	2
Slavonija	14,9%	46
Ona je vodič.	43,5%	20
Ona je vodičica.	28,3%	13
Ona je vodička.	19,6%	9
Ona je vodičkinja.	8,7%	4
Zagreb i zagrebačka	56,3%	174
Ona je vodič.	50,6%	88
Ona je vodičica.	17,8%	31
Ona je vodička.	14,4%	25
Ona je vodičkinja.	17,2%	30
N/O	1,3%	4
Ona je vodič.	50,0%	2
Ona je vodičica.	25,0%	1

Ona je gospođa sudac.	0,6%	1
Ona je gospođa sutkinja.	2,9%	5
Ona je sudac.	3,4%	6
Ona je sutkinja.	93,1%	162
N/O	1,3%	4
Ona je sutkinja.	100,0%	4
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 56

12. pitanje	Postotak	Broj
Dalmacija	6,5%	20
Ona je gospođa profesor.	5,0%	1
Ona je profesor na fakultetu.	5,0%	1
Ona je profesorica na fakultetu.	90,0%	18
Istra i Primorje	14,6%	45
Ona je profesor na fakultetu.	11,1%	5
Ona je profesorica na fakultetu.	88,9%	40
Sjeverna i središnja Hrvatska	6,5%	20
Ona je profesor na fakultetu.	10,0%	2
Ona je profesorica na fakultetu.	90,0%	18
Slavonija	14,9%	46
Ona je gospođa profesor.	4,3%	2
Ona je profesor na fakultetu.	6,5%	3
Ona je profesorica na fakultetu.	89,1%	41
Zagreb i zagrebačka	56,3%	174
Ona je gospođa profesor.	0,6%	1
Ona je profesor na fakultetu.	8,6%	15
Ona je profesorica na fakultetu.	90,8%	158
N/O	1,3%	4
Ona je profesorica na fakultetu.	100,0%	4
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 58

10. pitanje	Postotak	Broj
Dalmacija	6,5%	20
Ona je menadžer.	20,0%	4
Ona je menadžerica.	75,0%	15
Ona je menadžerka.	5,0%	1
Istra i Primorje	14,6%	45
Ona je menadžer.	24,4%	11
Ona je menadžerica.	73,3%	33
Ona je menadžerka.	2,2%	1
Sjeverna i središnja Hrvatska	6,5%	20
Ona je menadžer.	15,0%	3
Ona je menadžerica.	85,0%	17
Slavonija	14,9%	46
Ona je menadžer.	19,6%	9
Ona je menadžerica.	73,9%	34
Ona je menadžerka.	6,5%	3
Zagreb i zagrebačka	56,3%	174
Ona je menadžer.	21,8%	38
Ona je menadžerica.	69,5%	121
Ona je menadžerka.	8,6%	15
N/O	1,3%	4
Ona je menadžerica.	75,0%	3
Ona je menadžerka.	25,0%	1
Ukupni zbroj	100%	309

Ona je vodička.	25,0%	1
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 59

11. pitanje	Postotak	Broj
Dalmacija	6,5%	20
Ona je student medicine.	15,0%	3
Ona je studentica medicine.	85,0%	17
Istra i Primorje	14,6%	45
Ona je student medicine.	11,1%	5
Ona je studentica medicine.	88,9%	40
Sjeverna i središnja Hrvatska	6,5%	20
Ona je studentica medicine.	100,0%	20
Slavonija	14,9%	46
Ona je student medicine.	6,5%	3
Ona je studentica medicine.	93,5%	43
Zagreb i zagrebačka	56,3%	174
Ona je student medicine.	3,4%	6
Ona je studentica medicine.	95,4%	166
Ona je studentkinja medicine.	1,1%	2
N/O	1,3%	4
Ona je studentica medicine.	100,0%	4
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 61

13. pitanje	Postotak	Broj
Dalmacija	6,5%	20
Ona je dekan fakulteta.	20,0%	4
Ona je dekanica fakulteta.	80,0%	16
Istra i Primorje	14,6%	45
Ona je dekan fakulteta.	24,4%	11
Ona je dekanica fakulteta.	75,6%	34
Sjeverna i središnja Hrvatska	6,5%	20
Ona je dekan fakulteta.	30,0%	6
Ona je dekanica fakulteta.	70,0%	14
Slavonija	14,9%	46
Ona je dekan fakulteta.	15,2%	7
Ona je dekanica fakulteta.	84,8%	39
Zagreb i zagrebačka	56,3%	174
Ona je dekan fakulteta.	16,1%	28
Ona je dekanica fakulteta.	83,9%	146
N/O	1,3%	4
Ona je dekanica fakulteta.	100,0%	4
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 63

15. pitanje	Postotak	Broj
Dalmacija	6,5%	20
Ona je direktor uprave.	5,0%	1
Ona je direktorica uprave.	95,0%	19
Istra i Primorje	14,6%	45
Ona je direktor uprave.	20,0%	9
Ona je direktorica uprave.	80,0%	36
Sjeverna i središnja Hrvatska	6,5%	20
Ona je direktor uprave.	15,0%	3
Ona je direktorica uprave.	85,0%	17
Slavonija	14,9%	46
Ona je direktor uprave.	6,5%	3
Ona je direktorica uprave.	93,5%	43
Zagreb i zagrebačka	56,3%	174
Ona je direktor uprave.	6,3%	11
Ona je direktorica uprave.	93,7%	163

Tablica 60

8. pitanje	Postotak	Broj
Dalmacija	6,5%	20
Ona je predsjednica vlade.	100,0%	20
Istra i Primorje	14,6%	45
Ona je predsjednica vlade.	95,6%	43
Ona je predsjednik vlade.	4,4%	2
Sjeverna i središnja Hrvatska	6,5%	20
Ona je predsjednica vlade.	95,0%	19
Ona je predsjednik vlade.	5,0%	1
Slavonija	14,9%	46
Ona je predsjednica vlade.	97,8%	45
Ona je predsjednik vlade.	2,2%	1
Zagreb i zagrebačka	56,3%	174
Ona je predsjednica vlade.	96,6%	168
Ona je predsjednik vlade.	3,4%	6
N/O	1,3%	4
Ona je predsjednica vlade.	100,0%	4
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 62

14. pitanje	Postotak	Broj
Dalmacija	6,5%	20
Ona je rektor sveučilišta.	15,0%	3
Ona je rektorica sveučilišta.	85,0%	17
Istra i Primorje	14,6%	45
Ona je rektor sveučilišta.	26,7%	12
Ona je rektorica sveučilišta.	73,3%	33
Sjeverna i središnja Hrvatska	6,5%	20
Ona je rektor sveučilišta.	30,0%	6
Ona je rektorica sveučilišta.	70,0%	14
Slavonija	14,9%	46
Ona je rektor sveučilišta.	15,2%	7
Ona je rektorica sveučilišta.	84,8%	39
Zagreb i zagrebačka	56,3%	174
Ona je rektor sveučilišta.	19,0%	33
Ona je rektorica sveučilišta.	81,0%	141
N/O	1,3%	4
Ona je rektor sveučilišta.	25,0%	1
Ona je rektorica sveučilišta.	75,0%	3
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 64

16. pitanje	Postotak	Broj
Dalmacija	6,5%	20
Ona je državna tajnica.	85,0%	17
Ona je državni tajnik.	15,0%	3
Istra i Primorje	14,6%	45
Ona je državna tajnica.	84,4%	38
Ona je državni tajnik.	15,6%	7
Sjeverna i središnja Hrvatska	6,5%	20
Ona je državna tajnica.	90,0%	18
Ona je državni tajnik.	10,0%	2
Slavonija	14,9%	46
Ona je državna tajnica.	95,7%	44
Ona je državni tajnik.	4,3%	2
Zagreb i zagrebačka	56,3%	174
Ona je državna tajnica.	92,5%	161
Ona je državni tajnik.	7,5%	13

N/O	1,3%	4
Ona je direktorica uprave.	100,0%	4
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 65

22. pitanje	Postotak	Broj
Dalmacija	6,5%	20
Ona je inženjer.	30,0%	6
Ona je inženjerka.	70,0%	14
Istra i Primorje	14,6%	45
Ona je inženjer.	33,3%	15
Ona je inženjerka.	66,7%	30
Sjeverna i središnja Hrvatska	6,5%	20
Ona je inženjer.	35,0%	7
Ona je inženjerka.	65,0%	13
Slavonija	14,9%	46
Ona je inženjer.	23,9%	11
Ona je inženjerka.	76,1%	35
Zagreb i zagrebačka	56,3%	174
Ona je inženjer.	31,6%	55
Ona je inženjerka.	68,4%	119
N/O	1,3%	4
Ona je inženjerka.	100,0%	4
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 67

17. pitanje	Postotak	Broj
Dalmacija	6,5%	20
Ona je magistar znanosti.	15,0%	3
Ona je magistra znanosti.	40,0%	8
Ona je magistrica znanosti.	45,0%	9
Istra i Primorje	14,6%	45
Ona je magistar znanosti.	17,8%	8
Ona je magistra znanosti.	40,0%	18
Ona je magistrica znanosti.	42,2%	19
Sjeverna i središnja Hrvatska	6,5%	20
Ona je magistar znanosti.	15,0%	3
Ona je magistra znanosti.	25,0%	5
Ona je magistrica znanosti.	60,0%	12
Slavonija	14,9%	46
Ona je magistar znanosti.	10,9%	5
Ona je magistra znanosti.	45,7%	21
Ona je magistrica znanosti.	43,5%	20
Zagreb i zagrebačka	56,3%	174
Ona je magistar znanosti.	14,4%	25
Ona je magistra znanosti.	54,0%	94
Ona je magistrica znanosti.	31,6%	55
N/O	1,3%	4
Ona je magistra znanosti.	100,0%	4
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 69

19. pitanje	Postotak	Broj
Dalmacija	6,5%	20
ljudska prava	95,0%	19
prava čovjeka	5,0%	1
Istra i Primorje	14,6%	45
ljudska prava	91,1%	41
prava čovjeka	8,9%	4

N/O	1,3%	4
Ona je državna tajnica.	100,0%	4
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 66

23. pitanje	Postotak	Broj
Dalmacija	6,5%	20
Ona je Moliška Hrvatica.	95,0%	19
Ona je Moliški Hrvat.	5,0%	1
Istra i Primorje	14,6%	45
Ona je Moliška Hrvatica.	93,3%	42
Ona je Moliški Hrvat.	6,7%	3
Sjeverna i središnja Hrvatska	6,5%	20
Ona je Moliška Hrvatica.	75,0%	15
Ona je Moliški Hrvat.	25,0%	5
Slavonija	14,9%	46
Ona je Moliška Hrvatica.	91,3%	42
Ona je Moliški Hrvat.	8,7%	4
Zagreb i zagrebačka	56,3%	174
Ona je Moliška Hrvatica.	79,9%	139
Ona je Moliški Hrvat.	20,1%	35
N/O	1,3%	4
Ona je Moliška Hrvatica.	100,0%	4
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 68

18. pitanje	Postotak	Broj
Dalmacija	6,5%	20
Marija, Petra, Tena, Marko i Andrea su otišle u kino.	5,0%	1
Marija, Petra, Tena, Marko i Andrea su otišli u kino.	95,0%	19
Istra i Primorje	14,6%	45
Marija, Petra, Tena, Marko i Andrea su otišli u kino.	100,0%	45
Sjeverna i središnja Hrvatska	6,5%	20
Marija, Petra, Tena, Marko i Andrea su otišle u kino.	5,0%	1
Marija, Petra, Tena, Marko i Andrea su otišli u kino.	95,0%	19
Slavonija	14,9%	46
Marija, Petra, Tena, Marko i Andrea su otišle u kino.	6,5%	3
Marija, Petra, Tena, Marko i Andrea su otišli u kino.	93,5%	43
Zagreb i zagrebačka	56,3%	174
Marija, Petra, Tena, Marko i Andrea su otišle u kino.	4,0%	7
Marija, Petra, Tena, Marko i Andrea su otišli u kino.	96,0%	167
N/O	1,3%	4
Marija, Petra, Tena, Marko i Andrea su otišli u kino.	100,0%	4
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 70

20. pitanje	Postotak	Broj
Dalmacija	6,5%	20
čovječja svijest	15,0%	3
čovjekova svijest	5,0%	1
ljudska svijest	80,0%	16
Istra i Primorje	14,6%	45
čovjekova svijest	22,2%	10

Sjeverna i središnja Hrvatska	6,5%	20
ljudska prava	80,0%	16
prava čovjeka	20,0%	4
Slavonija	14,9%	46
ljudska prava	89,1%	41
prava čovjeka	10,9%	5
Zagreb i zagrebačka	56,3%	174
ljudska prava	90,8%	158
prava čovjeka	9,2%	16
N/O	1,3%	4
ljudska prava	100%	4
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 71

21. pitanje	Postotak	Broj
Dalmacija	6,5%	20
Ušle su neke osobe.	25,0%	5
Ušli su neki ljudi.	75,0%	15
Istra i Primorje	14,6%	45
Ušle su neke osobe.	26,7%	12
Ušli su neki ljudi.	73,3%	33
Sjeverna i središnja Hrvatska	6,5%	20
Ušle su neke osobe.	45,0%	9
Ušli su neki ljudi.	55,0%	11
Slavonija	14,9%	46
Ušle su neke osobe.	34,8%	16
Ušli su neki ljudi.	65,2%	30
Zagreb i zagrebačka	56,3%	174
Ušle su neke osobe.	25,3%	44
Ušli su neki ljudi.	74,7%	130
N/O	1,3%	4
Ušle su neke osobe.	75,0%	3
Ušli su neki ljudi.	25,0%	1
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 73

1. pitanje	Postotak	Broj
Doktorat	6,8%	21
Ona je lingvist.	19,0%	4
Ona je lingvistica.	52,4%	11
Ona je lingvistkinja.	28,6%	6
Diplomski studij	57,3%	177
Ona je lingvist.	27,1%	48
Ona je lingvistica.	49,7%	88
Ona je lingvistkinja.	23,2%	41
Preddiplomski studij	22,0%	68
Ona je lingvist.	20,6%	14
Ona je lingvistica.	57,4%	39
Ona je lingvistkinja.	22,1%	15
Srednja škola	13,3%	41
Ona je lingvist.	26,8%	11
Ona je lingvistica.	43,9%	18
Ona je lingvistkinja.	29,3%	12
Osnovna škola	0,6%	2
Ona je lingvistica.	100,0%	2
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 75

ljudska svijest	77,8%	35
Sjeverna i središnja Hrvatska	6,5%	20
čovjekova svijest	25,0%	5
ljudska svijest	75,0%	15
Slavonija	14,9%	46
čovječja svijest	2,2%	1
čovjekova svijest	19,6%	9
ljudska svijest	78,3%	36
Zagreb i zagrebačka	56,3%	174
čovječja svijest	2,3%	4
čovjekova svijest	20,7%	36
ljudska svijest	77,0%	134
N/O	1,3%	4
čovjekova svijest	25,0%	1
ljudska svijest	75,0%	3
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 72

24. pitanje	Postotak	Broj
Dalmacija	6,5%	20
Kosor je diplomirala na Pravnom fakultetu.	60,0%	12
Kosorica je diplomirala na Pravnom fakultetu.	40,0%	8
Istra i Primorje	14,6%	45
Kosor je diplomirala na Pravnom fakultetu.	57,8%	26
Kosorica je diplomirala na Pravnom fakultetu.	42,2%	19
Sjeverna i središnja Hrvatska	6,5%	20
Kosor je diplomirala na Pravnom fakultetu.	70,0%	14
Kosorica je diplomirala na Pravnom fakultetu.	30,0%	6
Slavonija	14,9%	46
Kosor je diplomirala na Pravnom fakultetu.	58,7%	27
Kosorica je diplomirala na Pravnom fakultetu.	39,1%	18
Kosorka je diplomirala na Pravnom fakultetu.	2,2%	1
Zagreb i zagrebačka	56,3%	174
Kosor je diplomirala na Pravnom fakultetu.	70,1%	122
Kosorica je diplomirala na Pravnom fakultetu.	28,7%	50
Kosorka je diplomirala na Pravnom fakultetu.	1,1%	2
N/O	1,3%	4
Kosor je diplomirala na Pravnom fakultetu.	100,0%	4
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 74

2. pitanje	Postotak	Broj
Doktorat	6,8%	21
Ona je aktivist.	9,5%	2
Ona je aktivistica.	76,2%	16
Ona je aktivistkinja.	14,3%	3
Diplomski studij	57,3%	177
Ona je aktivist.	9,6%	17
Ona je aktivistica.	76,3%	135
Ona je aktivistkinja.	14,1%	25
Preddiplomski studij	22,0%	68
Ona je aktivist.	10,3%	7
Ona je aktivistica.	66,2%	45
Ona je aktivistkinja.	23,5%	16
Srednja škola	13,3%	41
Ona je aktivist.	12,2%	5
Ona je aktivistica.	75,6%	31
Ona je aktivistkinja.	12,2%	5
Osnovna škola	0,6%	2
Ona je aktivistica.	100,0%	2
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 76

3. pitanje	Postotak	Broj
Doktorat	6,8%	21
Ona je feminist.	19,0%	4
Ona je feministica.	42,9%	9
Ona je feministkinja.	38,1%	8
Diplomski studij	57,3%	177
Ona je feminist.	8,5%	15
Ona je feministica.	52,0%	92
Ona je feministkinja.	39,5%	70
Preddiplomski studij	22,0%	68
Ona je feminist.	11,8%	8
Ona je feministica.	54,4%	37
Ona je feministkinja.	33,8%	23
Srednja škola	13,3%	41
Ona je feminist.	9,8%	4
Ona je feministica.	56,1%	23
Ona je feministkinja.	34,1%	14
Osnovna škola	0,6%	2
Ona je feministica.	50,0%	1
Ona je feministkinja.	50,0%	1
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 77

4. pitanje	Postotak	Broj
Doktorat	6,8%	21
Ona je pedagog.	9,5%	2
Ona je pedagogica.	38,1%	8
Ona je pedagoginja.	52,4%	11
Diplomski studij	57,3%	177
Ona je pedagog.	15,3%	27
Ona je pedagogica.	34,5%	61
Ona je pedagoginja.	50,3%	89
Preddiplomski studij	22,0%	68
Ona je pedagog.	11,8%	8
Ona je pedagogica.	22,1%	15
Ona je pedagoginja.	66,2%	45
Srednja škola	13,3%	41
Ona je pedagog.	14,6%	6
Ona je pedagogica.	34,1%	14
Ona je pedagoginja.	51,2%	21
Osnovna škola	0,6%	2
Ona je pedagogica.	50,0%	1
Ona je pedagoginja.	50,0%	1
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 78

5. pitanje	Postotak	Broj
Doktorat	6,8%	21
Ona je doktor.	4,8%	1
Ona je doktorica.	95,2%	20
Diplomski studij	57,3%	177
Ona je doktor.	8,5%	15
Ona je doktorica.	84,7%	150
Ona je gospođa doktor.	2,8%	5
Ona je gospođa doktorica.	4,0%	7
Preddiplomski studij	22,0%	68
Ona je doktor.	8,8%	6
Ona je doktorica.	86,8%	59
Ona je gospođa doktor.	1,5%	1
Ona je gospođa doktorica.	2,9%	2
Srednja škola	13,3%	41
Ona je doktor.	4,9%	2
Ona je doktorica.	85,4%	35
Ona je gospođa doktor.	2,4%	1
Ona je gospođa doktorica.	7,3%	3
Osnovna škola	0,6%	2
Ona je doktorica.	100,0%	2
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 79

6. pitanje	Postotak	Broj
Doktorat	6,8%	21
Ona je gospođa sutkinja.	4,8%	1
Ona je sutkinja.	95,2%	20
Diplomski studij	57,3%	177
Ona je gospođa sudac.	0,6%	1
Ona je gospođa sutkinja.	5,1%	9
Ona je sudac.	5,1%	9
Ona je sutkinja.	89,3%	158
Preddiplomski studij	22,0%	68
Ona je gospođa sudac.	2,9%	2
Ona je gospođa sutkinja.	2,9%	2
Ona je sudac.	1,5%	1
Ona je sutkinja.	92,6%	63
Srednja škola	13,3%	41
Ona je gospođa sudac.	4,9%	2
Ona je gospođa sutkinja.	4,9%	2
Ona je sudac.	7,3%	3
Ona je sutkinja.	82,9%	34
Osnovna škola	0,6%	2
Ona je sutkinja.	100,0%	2
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 80

7. pitanje	Postotak	Broj
Doktorat	6,8%	21
Ona je vodič.	38,1%	8
Ona je vodičica.	28,6%	6
Ona je vodička.	23,8%	5
Ona je vodičkinja.	9,5%	2
Diplomski studij	57,3%	177
Ona je vodič.	50,3%	89
Ona je vodičica.	19,2%	34
Ona je vodička.	13,6%	24
Ona je vodičkinja.	16,9%	30
Preddiplomski studij	22,0%	68
Ona je vodič.	57,4%	39
Ona je vodičica.	19,1%	13
Ona je vodička.	17,6%	12
Ona je vodičkinja.	5,9%	4

8. pitanje	Postotak	Broj
Doktorat	6,8%	21
Ona je predsjednica vlade.	100,0%	21
Diplomski studij	57,3%	177
Ona je predsjednica vlade.	97,2%	172
Ona je predsjednik vlade.	2,8%	5
Preddiplomski studij	22,0%	68
Ona je predsjednica vlade.	97,1%	66
Ona je predsjednik vlade.	2,9%	2
Srednja škola	13,3%	41
Ona je predsjednica vlade.	92,7%	38
Ona je predsjednik vlade.	7,3%	3
Osnovna škola	0,6%	2
Ona je predsjednica vlade.	100,0%	2
Ukupni zbroj	100%	309

Srednja škola	13,3%	41
Ona je vodič.	61,0%	25
Ona je vodičica.	24,4%	10
Ona je vodička.	7,3%	3
Ona je vodičkinja.	7,3%	3
Osnovna škola	0,6%	2
Ona je vodičica.	50,0%	1
Ona je vodičkinja.	50,0%	1
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 81

9. pitanje	Postotak	Broj
Doktorat	6,8%	21
Ona je ministrica.	100,0%	21
Diplomski studij	57,3%	177
Ona je gospođa ministar.	1,1%	2
Ona je ministar.	5,1%	9
Ona je ministarka.	1,1%	2
Ona je ministrica.	92,7%	164
Preddiplomski studij	22,0%	68
Ona je gospođa ministar.	4,4%	3
Ona je ministar.	2,9%	2
Ona je ministrica.	92,6%	63
Srednja škola	13,3%	41
Ona je gospođa ministar.	2,4%	1
Ona je ministar.	4,9%	2
Ona je ministrica.	92,7%	38
Osnovna škola	0,6%	2
Ona je ministrica.	100,0%	2
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 83

11. pitanje	Postotak	Broj
Doktorat	6,8%	21
Ona je studentica medicine.	100,0%	21
Diplomski studij	57,3%	177
Ona je student medicine.	5,6%	10
Ona je studentica medicine.	93,8%	166
Ona je studentkinja medicine.	0,6%	1
Preddiplomski studij	22,0%	68
Ona je student medicine.	5,9%	4
Ona je studentica medicine.	94,1%	64
Srednja škola	13,3%	41
Ona je student medicine.	7,3%	3
Ona je studentica medicine.	90,2%	37
Ona je studentkinja medicine.	2,4%	1
Osnovna škola	0,6%	2
Ona je studentica medicine.	100,0%	2
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 85

13. pitanje	Postotak	Broj
Doktorat	6,8%	21
Ona je dekan fakulteta.	19,0%	4
Ona je dekanica fakulteta.	81,0%	17
Diplomski studij	57,3%	177
Ona je dekan fakulteta.	19,2%	34
Ona je dekanica fakulteta.	80,8%	143
Preddiplomski studij	22,0%	68
Ona je dekan fakulteta.	17,6%	12

Tablica 82

10. pitanje	Postotak	Broj
Doktorat	6,8%	21
Ona je menadžer.	23,8%	5
Ona je menadžerica.	76,2%	16
Diplomski studij	57,3%	177
Ona je menadžer.	18,1%	32
Ona je menadžerica.	72,9%	129
Ona je menadžerka.	9,0%	16
Preddiplomski studij	22,0%	68
Ona je menadžer.	26,5%	18
Ona je menadžerica.	67,6%	46
Ona je menadžerka.	5,9%	4
Srednja škola	13,3%	41
Ona je menadžer.	24,4%	10
Ona je menadžerica.	75,6%	31
Osnovna škola	0,6%	2
Ona je menadžerica.	50,0%	1
Ona je menadžerka.	50,0%	1
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 84

12. pitanje	Postotak	Broj
Doktorat	6,8%	21
Ona je gospođa profesor.	4,8%	1
Ona je profesorica na fakultetu.	95,2%	20
Diplomski studij	57,3%	177
Ona je gospođa profesor.	0,6%	1
Ona je profesor na fakultetu.	9,0%	16
Ona je profesorica na fakultetu.	90,4%	160
Preddiplomski studij	22,0%	68
Ona je gospođa profesor.	1,5%	1
Ona je profesor na fakultetu.	8,8%	6
Ona je profesorica na fakultetu.	89,7%	61
Srednja škola	13,3%	41
Ona je gospođa profesor.	2,4%	1
Ona je profesor na fakultetu.	7,3%	3
Ona je profesorica na fakultetu.	90,2%	37
Osnovna škola	0,6%	2
Ona je profesor na fakultetu.	50,0%	1
Ona je profesorica na fakultetu.	50,0%	1
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 86

14. pitanje	Postotak	Broj
Doktorat	6,8%	21
Ona je rektor sveučilišta.	9,5%	2
Ona je rektorica sveučilišta.	90,5%	19
Diplomski studij	57,3%	177
Ona je rektor sveučilišta.	22,0%	39
Ona je rektorica sveučilišta.	78,0%	138
Preddiplomski studij	22,0%	68
Ona je rektor sveučilišta.	19,1%	13

Ona je dekanica fakulteta.	82,4%	56
Srednja škola	13,3%	41
Ona je dekan fakulteta.	14,6%	6
Ona je dekanica fakulteta.	85,4%	35
Osnovna škola	0,6%	2
Ona je dekanica fakulteta.	100,0%	2
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 87

15. pitanje	Postotak	Broj
Doktorat	6,8%	21
Ona je direktorica uprave.	100,0%	21
Diplomski studij	57,3%	177
Ona je direktor uprave.	10,2%	18
Ona je direktorica uprave.	89,8%	159
Preddiplomski studij	22,0%	68
Ona je direktor uprave.	7,4%	5
Ona je direktorica uprave.	92,6%	63
Srednja škola	13,3%	41
Ona je direktor uprave.	9,8%	4
Ona je direktorica uprave.	90,2%	37
Osnovna škola	0,6%	2
Ona je direktorica uprave.	100,0%	2
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 89

22. pitanje	Postotak	Broj
Doktorat	6,8%	21
Ona je inženjer.	38,1%	8
Ona je inženjerka.	61,9%	13
Diplomski studij	57,3%	177
Ona je inženjer.	29,9%	53
Ona je inženjerka.	70,1%	124
Preddiplomski studij	22,0%	68
Ona je inženjer.	32,4%	22
Ona je inženjerka.	67,6%	46
Srednja škola	13,3%	41
Ona je inženjer.	26,8%	11
Ona je inženjerka.	73,2%	30
Osnovna škola	0,6%	2
Ona je inženjerka.	100,0%	2
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 91

17. pitanje	Postotak	Broj
Doktorat	6,8%	21
Ona je magistar znanosti.	14,3%	3
Ona je magistra znanosti.	61,9%	13
Ona je magistrica znanosti.	23,8%	5
Diplomski studij	57,3%	177
Ona je magistar znanosti.	17,5%	31
Ona je magistra znanosti.	48,6%	86
Ona je magistrica znanosti.	33,9%	60
Preddiplomski studij	22,0%	68
Ona je magistar znanosti.	7,4%	5
Ona je magistra znanosti.	47,1%	32
Ona je magistrica znanosti.	45,6%	31
Srednja škola	13,3%	41
Ona je magistar znanosti.	12,2%	5
Ona je magistra znanosti.	43,9%	18
Ona je magistrica znanosti.	43,9%	18
Osnovna škola	0,6%	2
Ona je magistra znanosti.	50,0%	1

Ona je rektorica sveučilišta.	80,9%	55
Srednja škola	13,3%	41
Ona je rektor sveučilišta.	19,5%	8
Ona je rektorica sveučilišta.	80,5%	33
Osnovna škola	0,6%	2
Ona je rektorica sveučilišta.	100,0%	2
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 88

16. pitanje	Postotak	Broj
Doktorat	6,8%	21
Ona je državna tajnica.	100,0%	21
Diplomski studij	57,3%	177
Ona je državna tajnica.	88,7%	157
Ona je državni tajnik.	11,3%	20
Preddiplomski studij	22,0%	68
Ona je državna tajnica.	92,6%	63
Ona je državni tajnik.	7,4%	5
Srednja škola	13,3%	41
Ona je državna tajnica.	95,1%	39
Ona je državni tajnik.	4,9%	2
Osnovna škola	0,6%	2
Ona je državna tajnica.	100,0%	2
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 90

23. pitanje	Postotak	Broj
Doktorat	6,8%	21
Ona je Moliška Hrvatica.	85,7%	18
Ona je Moliški Hrvat.	14,3%	3
Diplomski studij	57,3%	177
Ona je Moliška Hrvatica.	83,1%	147
Ona je Moliški Hrvat.	16,9%	30
Preddiplomski studij	22,0%	68
Ona je Moliška Hrvatica.	88,2%	60
Ona je Moliški Hrvat.	11,8%	8
Srednja škola	13,3%	41
Ona je Moliška Hrvatica.	82,9%	34
Ona je Moliški Hrvat.	17,1%	7
Osnovna škola	0,6%	2
Ona je Moliška Hrvatica.	100,0%	2
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 92

18. pitanje	Postotak	Broj
Doktorat	6,8%	21
Marija, Petra, Tena, Marko i Andrea su otišle u kino.	4,8%	1
Marija, Petra, Tena, Marko i Andrea su otišli u kino.	95,2%	20
Diplomski studij	57,3%	177
Marija, Petra, Tena, Marko i Andrea su otišle u kino.	2,8%	5
Marija, Petra, Tena, Marko i Andrea su otišli u kino.	97,2%	172
Preddiplomski studij	22,0%	68
Marija, Petra, Tena, Marko i Andrea su otišle u kino.	4,4%	3
Marija, Petra, Tena, Marko i Andrea su otišli u kino.	95,6%	65
Srednja škola	13,3%	41
Marija, Petra, Tena, Marko i Andrea su otišle u kino.	7,3%	3

Ona je magistrica znanosti.	50,0%	1
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 93

19. pitanje	Postotak	Broj
Doktorat	6,8%	21
ljudska prava	90,5%	19
prava čovjeka	9,5%	2
Diplomski studij	57,3%	177
ljudska prava	91,5%	162
prava čovjeka	8,5%	15
Preddiplomski studij	22,0%	68
ljudska prava	89,7%	61
prava čovjeka	10,3%	7
Srednja škola	13,3%	41
ljudska prava	85,4%	35
prava čovjeka	14,6%	6
Osnovna škola	0,6%	2
ljudska prava	100,0%	2
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 95

21. pitanje	Postotak	Broj
Doktorat	6,8%	21
Ušle su neke osobe.	33,3%	7
Ušli su neki ljudi.	66,7%	14
Diplomski studij	57,3%	177
Ušle su neke osobe.	27,7%	49
Ušli su neki ljudi.	72,3%	128
Preddiplomski studij	22,0%	68
Ušle su neke osobe.	26,5%	18
Ušli su neki ljudi.	73,5%	50
Srednja škola	13,3%	41
Ušle su neke osobe.	34,1%	14
Ušli su neki ljudi.	65,9%	27
Osnovna škola	0,6%	2
Ušle su neke osobe.	50,0%	1
Ušli su neki ljudi.	50,0%	1
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 97

1. pitanje	Postotak	Broj
Femmina	46,6%	34
i diritti della persona	20,6%	7
i diritti dell'uomo	11,8%	4
i diritti umani	67,6%	23
Maschio	50,7%	37
i diritti della persona	13,5%	5
i diritti dell'uomo	18,9%	7
i diritti umani	67,6%	25
Preferisco non specificarlo	2,7%	2

Marija, Petra, Tena, Marko i Andrea		
su otišli u kino.	92,7%	38
Osnovna škola	0,6%	2
Marija, Petra, Tena, Marko i Andrea		
su otišli u kino.	100,0%	2
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 94

20. pitanje	Postotak	Broj
Doktorat	6,8%	21
čovječja svijest	4,8%	1
čovjekova svijest	19,0%	4
ljudska svijest	76,2%	16
Diplomski studij	57,3%	177
čovječja svijest	1,7%	3
čovjekova svijest	20,3%	36
ljudska svijest	78,0%	138
Preddiplomski studij	22,0%	68
čovječja svijest	4,4%	3
čovjekova svijest	19,1%	13
ljudska svijest	76,5%	52
Srednja škola	13,3%	41
čovječja svijest	2,4%	1
čovjekova svijest	19,5%	8
ljudska svijest	78,0%	32
Osnovna škola	0,6%	2
čovjekova svijest	50,0%	1
ljudska svijest	50,0%	1
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 96

24. pitanje	Postotak	Broj
Doktorat	6,8%	21
Kosor je diplomirala na Pravnom fakultetu.	81,0%	17
Kosorica je diplomirala na Pravnom fakultetu.	19,0%	4
Diplomski studij	57,3%	177
Kosor je diplomirala na Pravnom fakultetu.	61,6%	109
Kosorica je diplomirala na Pravnom fakultetu.	37,9%	67
Kosorka je diplomirala na Pravnom fakultetu.	0,6%	1
Preddiplomski studij	22,0%	68
Kosor je diplomirala na Pravnom fakultetu.	70,6%	48
Kosorica je diplomirala na Pravnom fakultetu.	27,9%	19
Kosorka je diplomirala na Pravnom fakultetu.	1,5%	1
Srednja škola	13,3%	41
Kosor je diplomirala na Pravnom fakultetu.	73,2%	30
Kosorica je diplomirala na Pravnom fakultetu.	24,4%	10
Kosorka je diplomirala na Pravnom fakultetu.	2,4%	1
Osnovna škola	0,6%	2
Kosor je diplomirala na Pravnom fakultetu.	50,0%	1
Kosorica je diplomirala na Pravnom fakultetu.	50,0%	1
Ukupni zbroj	100%	309

Tablica 98

2. pitanje	Postotak	Broj
Femmina	46,6%	34
a misura d'uomo	61,8%	21
a misura umana	38,2%	13
Maschio	50,7%	37
a misura d'uomo	81,1%	30
a misura umana	18,9%	7
Preferisco non specificarlo	2,7%	2
a misura d'uomo	100,0%	2
Ukupni zbroj	100%	73

i diritti dell'uomo	50,0%	1
i diritti umani	50,0%	1
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 99

3. pitanje	Postotak	Broj
Femmina	46,6%	34
i ragazzi	47,1%	16
i ragazzi e le ragazze	44,1%	15
l'adolescenza	8,8%	3
Maschio	50,7%	37
i ragazzi	48,6%	18
i ragazzi e le ragazze	45,9%	17
l'adolescenza	5,4%	2
Preferisco non specificarlo	2,7%	2
i ragazzi	50,0%	1
i ragazzi e le ragazze	50,0%	1
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 101

5. pitanje	Postotak	Broj
Femmina	46,6%	34
Carla, Maria, Francesca, Giacomo e Sandra sono arrivate	17,6%	6
Carla, Maria, Francesca, Giacomo e Sandra sono arrivati	82,4%	28
Maschio	50,7%	37
Carla, Maria, Francesca, Giacomo e Sandra sono arrivate	5,4%	2
Carla, Maria, Francesca, Giacomo e Sandra sono arrivati	94,6%	35
Preferisco non specificarlo	2,7%	2
Carla, Maria, Francesca, Giacomo e Sandra sono arrivati	100,0%	2
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 103

7. pitanje	Postotak	Broj
Femmina	46,6%	34
Maria Rossi, amministratore unico	41,2%	14
Maria Rossi, amministratrice unica	58,8%	20
Maschio	50,7%	37
Maria Rossi, amministratore unico	40,5%	15
Maria Rossi, amministratrice unica	59,5%	22
Preferisco non specificarlo	2,7%	2
Maria Rossi, amministratrice unica	100,0%	2
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 105

10. pitanje	Postotak	Broj
Femmina	46,6%	34
Maria Rossi, procuratore legale	47,1%	16
Maria Rossi, procuratrice legale	52,9%	18
Maschio	50,7%	37
Maria Rossi, procuratore legale	37,8%	14
Maria Rossi, procuratrice legale	62,2%	23
Preferisco non specificarlo	2,7%	2
Maria Rossi, procuratrice legale	100,0%	2
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 107

Tablica 100

4. pitanje	Postotak	Broj
Femmina	46,6%	34
fratelli e sorelle	70,6%	24
i fratelli	20,6%	7
sorelle e fratelli	8,8%	3
Maschio	50,7%	37
fratelli e sorelle	70,3%	26
i fratelli	16,2%	6
sorelle e fratelli	13,5%	5
Preferisco non specificarlo	2,7%	2
i fratelli	50,0%	1
sorelle e fratelli	50,0%	1
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 102

6. pitanje	Postotak	Broj
Femmina	46,6%	34
La Thatcher ha introdotto una serie di iniziative politiche ed economiche.	79,4%	27
Thatcher ha introdotto una serie di iniziative politiche ed economiche.	20,6%	7
Maschio	50,7%	37
La Thatcher ha introdotto una serie di iniziative politiche ed economiche.	86,5%	32
Thatcher ha introdotto una serie di iniziative politiche ed economiche.	13,5%	5
Preferisco non specificarlo	2,7%	2
La Thatcher ha introdotto una serie di iniziative politiche ed economiche.	100,0%	2
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 104

8. pitanje	Postotak	Broj
Femmina	46,6%	34
Maria Rossi, direttore generale	41,2%	14
Maria Rossi, direttrice generale	58,8%	20
Maschio	50,7%	37
Maria Rossi, direttore generale	40,5%	15
Maria Rossi, direttrice generale	59,5%	22
Preferisco non specificarlo	2,7%	2
Maria Rossi, direttrice generale	100,0%	2
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 106

12. pitanje	Postotak	Broj
Femmina	46,6%	34
il senatore Maria Rossi	5,9%	2
la senatrice Maria Rossi	94,1%	32
Maschio	50,7%	37
il senatore Maria Rossi	5,4%	2
la senatrice Maria Rossi	94,6%	35
Preferisco non specificarlo	2,7%	2
la senatrice Maria Rossi	100,0%	2
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 108

9. pitanje	Postotak	Broj
Femmina	46,6%	34
Maria Rossi, segretaria generale	58,8%	20
Maria Rossi, segretario generale	41,2%	14
Maschio	50,7%	37
Maria Rossi, segretaria generale	62,2%	23
Maria Rossi, segretario generale	37,8%	14
Preferisco non specificarlo	2,7%	2
Maria Rossi, segretaria generale	50,0%	1
Maria Rossi, segretario generale	50,0%	1
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 109

11. pitanje	Postotak	Broj
Femmina	46,6%	34
Maria Rossi, Consigliera comunale	41,2%	14
Maria Rossi, consigliere comunale	58,8%	20
Maschio	50,7%	37
Maria Rossi, Consigliera comunale	32,4%	12
Maria Rossi, consigliere comunale	67,6%	25
Preferisco non specificarlo	2,7%	2
Maria Rossi, Consigliera comunale	100,0%	2
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 111

14. pitanje	Postotak	Broj
Femmina	46,6%	34
il parlamentare europeo Maria Rossi	23,5%	8
la parlamentare europea Maria Rossi	76,5%	26
Maschio	50,7%	37
il parlamentare europeo Maria Rossi	21,6%	8
la parlamentare europea Maria Rossi	78,4%	29
Preferisco non specificarlo	2,7%	2
la parlamentare europea Maria Rossi	100,0%	2
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 113

25. pitanje	Postotak	Broj
Femmina	46,6%	34
il soprano Maria Rossi	52,9%	18
la soprano Maria Rossi	47,1%	16
Maschio	50,7%	37
il soprano Maria Rossi	48,6%	18
la soprano Maria Rossi	51,4%	19
Preferisco non specificarlo	2,7%	2
il soprano Maria Rossi	50,0%	1
la soprano Maria Rossi	50,0%	1
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 115

17. pitanje	Postotak	Broj
Femmina	46,6%	34
la donna vigile	2,9%	1
la vigile	17,6%	6
la vigilessa	79,4%	27
Maschio	50,7%	37
il vigile donna	2,7%	1
la vigile	10,8%	4
la vigilessa	86,5%	32
Preferisco non specificarlo	2,7%	2
la vigilessa	100,0%	2
Ukupni zbroj	100%	73

13. pitanje	Postotak	Broj
Femmina	46,6%	34
il notaio Maria Rossi	76,5%	26
la notaia Maria Rossi	23,5%	8
Maschio	50,7%	37
il notaio Maria Rossi	70,3%	26
la notaia Maria Rossi	29,7%	11
Preferisco non specificarlo	2,7%	2
il notaio Maria Rossi	50,0%	1
la notaia Maria Rossi	50,0%	1
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 110

27. pitanje	Postotak	Broj
Femmina	46,6%	34
il carabiniere Maria Rossi	70,6%	24
la carabiniere Maria Rossi	29,4%	10
Maschio	50,7%	37
il carabiniere Maria Rossi	70,3%	26
la carabiniere Maria Rossi	29,7%	11
Preferisco non specificarlo	2,7%	2
la carabiniere Maria Rossi	100,0%	2
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 112

15. pitanje	Postotak	Broj
Femmina	46,6%	34
il preside della facoltà Maria Rossi	11,8%	4
la preside della facoltà Maria Rossi	88,2%	30
Maschio	50,7%	37
il preside della facoltà Maria Rossi	8,1%	3
la preside della facoltà Maria Rossi	91,9%	34
Preferisco non specificarlo	2,7%	2
la preside della facoltà Maria Rossi	100,0%	2
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 114

16. pitanje	Postotak	Broj
Femmina	46,6%	34
la studente	8,8%	3
la studentessa	91,2%	31
Maschio	50,7%	37
la studentessa	100,0%	37
Preferisco non specificarlo	2,7%	2
la studentessa	100,0%	2
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 116

18. pitanje	Postotak	Broj
Femmina	46,6%	34
il giudice donna Maria Rossi	2,9%	1
il giudice Maria Rossi	44,1%	15
la donna giudice Maria Rossi	2,9%	1
la giudice Maria Rossi	50,0%	17
Maschio	50,7%	37
il giudice donna Maria Rossi	5,4%	2
il giudice Maria Rossi	54,1%	20
la giudice Maria Rossi	40,5%	15
Preferisco non specificarlo	2,7%	2
la giudice Maria Rossi	100,0%	2
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 117

20. pitanje	Postotak	Broj
Femmina	46,6%	34
l'avvocata Maria Rossi	8,8%	3
l'avvocatessa Maria Rossi	26,5%	9
l'avvocato Maria Rossi	64,7%	22
Maschio	50,7%	37
l'avvocata Maria Rossi	5,4%	2
l'avvocatessa Maria Rossi	32,4%	12
l'avvocato Maria Rossi	62,2%	23
Preferisco non specificarlo	2,7%	2
l'avvocatessa Maria Rossi	50,0%	1
l'avvocato Maria Rossi	50,0%	1
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 119

22. pitanje	Postotak	Broj
Femmina	46,6%	34
il sindaco Maria Rossi	44,1%	15
la sindaca Maria Rossi	55,9%	19
Maschio	50,7%	37
il sindaco Maria Rossi	56,8%	21
la sindaca Maria Rossi	37,8%	14
la sindachessa Maria Rossi	5,4%	2
Preferisco non specificarlo	2,7%	2
la sindaca Maria Rossi	100,0%	2
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 121

24. pitanje	Postotak	Broj
Femmina	46,6%	34
la donna ingegnere Maria Rossi	2,9%	1
Maria Rossi, ingegnera	8,8%	3
Maria Rossi, ingegnere	88,2%	30
Maschio	50,7%	37
Maria Rossi, ingegnera	13,5%	5
Maria Rossi, ingegnere	86,5%	32
Preferisco non specificarlo	2,7%	2
Maria Rossi, ingegnera	50,0%	1
Maria Rossi, ingegnere	50,0%	1
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 123

26. pitanje	Postotak	Broj
Femmina	46,6%	34
il poeta Maria Rossi	5,9%	2
la poeta Maria Rossi	2,9%	1
la poetessa Maria Rossi	91,2%	31
Maschio	50,7%	37
il poeta Maria Rossi	2,7%	1
la poeta Maria Rossi	5,4%	2
la poetessa Maria Rossi	91,9%	34
Preferisco non specificarlo	2,7%	2
la poetessa Maria Rossi	100,0%	2
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 125

2. pitanje	Postotak	Broj
do 30	75,3%	55
a misura d'uomo	70,9%	39
a misura umana	29,1%	16
preko 30	24,7%	18

Tablica 118

21. pitanje	Postotak	Broj
Femmina	46,6%	34
il magistrato donna Maria Rossi	2,9%	1
il magistrato Maria Rossi	79,4%	27
la magistrata Maria Rossi	17,6%	6
Maschio	50,7%	37
il magistrato Maria Rossi	75,7%	28
la magistrata Maria Rossi	24,3%	9
Preferisco non specificarlo	2,7%	2
il magistrato Maria Rossi	50,0%	1
la magistrata Maria Rossi	50,0%	1
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 120

23. pitanje	Postotak	Broj
Femmina	46,6%	34
la donna architetto Maria Rossi	2,9%	1
l'architetta Maria Rossi	23,5%	8
l'architetto Maria Rossi	73,5%	25
Maschio	50,7%	37
l'architetta Maria Rossi	27,0%	10
l'architetto Maria Rossi	73,0%	27
Preferisco non specificarlo	2,7%	2
l'architetta Maria Rossi	50,0%	1
l'architetto Maria Rossi	50,0%	1
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 122

19. pitanje	Postotak	Broj
Femmina	46,6%	34
il deputato Maria Rossi	14,7%	5
la deputata Maria Rossi	85,3%	29
Maschio	50,7%	37
il deputato Maria Rossi	21,6%	8
la deputata Maria Rossi	75,7%	28
la deputatessa Maria Rossi	2,7%	1
Preferisco non specificarlo	2,7%	2
la deputata Maria Rossi	100,0%	2
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 124

1. pitanje	Postotak	Broj
do 30	75,3%	55
i diritti della persona	14,5%	8
i diritti dell'uomo	18,2%	10
i diritti umani	67,3%	37
preko 30	24,7%	18
i diritti della persona	22,2%	4
i diritti dell'uomo	11,1%	2
i diritti umani	66,7%	12
Ukupni zbroj	100,0%	73

Tablica 126

3. pitanje	Postotak	Broj
do 30	75,3%	55
i ragazzi	45,5%	25
i ragazzi e le ragazze	45,5%	25
l'adolescenza	9,1%	5

a misura d'uomo	77,8%	14
a misura umana	22,2%	4
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 127

4. pitanje	Postotak	Broj
do 30	75,3%	55
fratelli e sorelle	70,9%	39
i fratelli	14,5%	8
sorelle e fratelli	14,5%	8
preko 30	24,7%	18
fratelli e sorelle	61,1%	11
i fratelli	33,3%	6
sorelle e fratelli	5,6%	1
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 129

6. pitanje	Postotak	Broj
do 30	75,3%	55
La Thatcher ha introdotto una serie di iniziative politiche ed economiche.	83,6%	46
Thatcher ha introdotto una serie di iniziative politiche ed economiche.	16,4%	9
preko 30	24,7%	18
La Thatcher ha introdotto una serie di iniziative politiche ed economiche.	83,3%	15
Thatcher ha introdotto una serie di iniziative politiche ed economiche.	16,7%	3
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 131

8. pitanje	Postotak	Broj
do 30	75,3%	55
Maria Rossi, direttore generale	40,0%	22
Maria Rossi, direttrice generale	60,0%	33
preko 30	24,7%	18
Maria Rossi, direttore generale	38,9%	7
Maria Rossi, direttrice generale	61,1%	11
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 133

12. pitanje	Postotak	Broj
do 30	75,3%	55
il senatore Maria Rossi	5,5%	3
la senatrice Maria Rossi	94,5%	52
preko 30	24,7%	18
il senatore Maria Rossi	5,6%	1
la senatrice Maria Rossi	94,4%	17
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 135

13. pitanje	Postotak	Broj
do 30	75,3%	55
il notaio Maria Rossi	69,1%	38
la notaia Maria Rossi	30,9%	17
preko 30	24,7%	18
il notaio Maria Rossi	83,3%	15
la notaia Maria Rossi	16,7%	3
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 137

preko 30	24,7%	18
i ragazzi	55,6%	10
i ragazzi e le ragazze	44,4%	8
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 128

5. pitanje	Postotak	Broj
do 30	75,3%	55
Carla, Maria, Francesca, Giacomo e Sandra sono arrivate	14,5%	8
Carla, Maria, Francesca, Giacomo e Sandra sono arrivati	85,5%	47
preko 30	24,7%	18
Carla, Maria, Francesca, Giacomo e Sandra sono arrivati	100,0%	18
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 130

7. pitanje	Postotak	Broj
do 30	75,3%	55
Maria Rossi, amministratore unico	40,0%	22
Maria Rossi, amministratrice unica	60,0%	33
preko 30	24,7%	18
Maria Rossi, amministratore unico	38,9%	7
Maria Rossi, amministratrice unica	61,1%	11
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 132

10. pitanje	Postotak	Broj
do 30	75,3%	55
Maria Rossi, procuratore legale	40,0%	22
Maria Rossi, procuratrice legale	60,0%	33
preko 30	24,7%	18
Maria Rossi, procuratore legale	44,4%	8
Maria Rossi, procuratrice legale	55,6%	10
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 134

9. pitanje	Postotak	Broj
do 30	75,3%	55
Maria Rossi, segretaria generale	60,0%	33
Maria Rossi, segretario generale	40,0%	22
preko 30	24,7%	18
Maria Rossi, segretaria generale	61,1%	11
Maria Rossi, segretario generale	38,9%	7
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 136

11. pitanje	Postotak	Broj
do 30	75,3%	55
Maria Rossi, Consigliera comunale	40,0%	22
Maria Rossi, consigliere comunale	60,0%	33
preko 30	24,7%	18
Maria Rossi, Consigliera comunale	33,3%	6
Maria Rossi, consigliere comunale	66,7%	12
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 138

27. pitanje	Postotak	Broj
do 30	75,3%	55
il carabinieri Maria Rossi	63,6%	35
la carabinieri Maria Rossi	36,4%	20
preko 30	24,7%	18
il carabinieri Maria Rossi	83,3%	15
la carabinieri Maria Rossi	16,7%	3
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 139

15. pitanje	Postotak	Broj
do 30	75,3%	55
il preside della facoltà Maria Rossi	12,7%	7
la preside della facoltà Maria Rossi	87,3%	48
preko 30	24,7%	18
la preside della facoltà Maria Rossi	100,0%	18
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 141

16. pitanje	Postotak	Broj
do 30	75,3%	55
la studente	5,5%	3
la studentessa	94,5%	52
preko 30	24,7%	18
la studentessa	100,0%	18
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 143

18. pitanje	Postotak	Broj
do 30	75,3%	55
il giudice donna Maria Rossi	3,6%	2
il giudice Maria Rossi	45,5%	25
la donna giudice Maria Rossi	1,8%	1
la giudice Maria Rossi	49,1%	27
preko 30	24,7%	18
il giudice donna Maria Rossi	5,6%	1
il giudice Maria Rossi	55,6%	10
la giudice Maria Rossi	38,9%	7
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 145

21. pitanje	Postotak	Broj
do 30	75,3%	55
il magistrato Maria Rossi	72,7%	40
la magistrata Maria Rossi	27,3%	15
preko 30	24,7%	18
il magistrato donna Maria Rossi	5,6%	1
il magistrato Maria Rossi	88,9%	16
la magistrata Maria Rossi	5,6%	1
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 147

23. pitanje	Postotak	Broj
do 30	75,3%	55
la donna architetto Maria Rossi	1,8%	1
l'architetta Maria Rossi	30,9%	17
l'architetto Maria Rossi	67,3%	37
preko 30	24,7%	18
l'architetta Maria Rossi	11,1%	2
l'architetto Maria Rossi	88,9%	16

14. pitanje	Postotak	Broj
do 30	75,3%	55
il parlamentare europeo Maria Rossi	20,0%	11
la parlamentare europea Maria Rossi	80,0%	44
preko 30	24,7%	18
il parlamentare europeo Maria Rossi	27,8%	5
la parlamentare europea Maria Rossi	72,2%	13
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 140

25. pitanje	Postotak	Broj
do 30	75,3%	55
il soprano Maria Rossi	50,9%	28
la soprano Maria Rossi	49,1%	27
preko 30	24,7%	18
il soprano Maria Rossi	50,0%	9
la soprano Maria Rossi	50,0%	9
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 142

17. pitanje	Postotak	Broj
do 30	75,3%	55
il vigile donna	1,8%	1
la donna vigile	1,8%	1
la vigile	16,4%	9
la vigilessa	80,0%	44
preko 30	24,7%	18
la vigile	5,6%	1
la vigilessa	94,4%	17
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 144

20. pitanje	Postotak	Broj
do 30	75,3%	55
l'avvocata Maria Rossi	9,1%	5
l'avvocata Maria Rossi	29,1%	16
l'avvocato Maria Rossi	61,8%	34
preko 30	24,7%	18
l'avvocata Maria Rossi	33,3%	6
l'avvocato Maria Rossi	66,7%	12
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 146

22. pitanje	Postotak	Broj
do 30	75,3%	55
il sindaco Maria Rossi	45,5%	25
la sindaca Maria Rossi	50,9%	28
la sindachessa Maria Rossi	3,6%	2
preko 30	24,7%	18
il sindaco Maria Rossi	61,1%	11
la sindaca Maria Rossi	38,9%	7
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 148

24. pitanje	Postotak	Broj
do 30	75,3%	55
la donna ingegnere Maria Rossi	1,8%	1
Maria Rossi, ingegnere	14,5%	8
Maria Rossi, ingegnere	83,6%	46
preko 30	24,7%	18
Maria Rossi, ingegnere	5,6%	1
Maria Rossi, ingegnere	94,4%	17

Ukupni zbroj	100%	73
---------------------	-------------	-----------

Tablica 149

19. pitanje	Postotak	Broj
do 30	75,3%	55
il deputato Maria Rossi	14,5%	8
la deputata Maria Rossi	83,6%	46
la deputatessa Maria Rossi	1,8%	1
preko 30	24,7%	18
il deputato Maria Rossi	27,8%	5
la deputata Maria Rossi	72,2%	13
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 151

1. pitanje	Postotak	Broj
Nord	35,6%	26
i diritti della persona	7,7%	2
i diritti dell'uomo	19,2%	5
i diritti umani	73,1%	19
Sud	61,6%	45
i diritti della persona	22,2%	10
i diritti dell'uomo	15,6%	7
i diritti umani,,	62,2%	28
N/O	2,7%	2
i diritti umani	100,0%	2
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 153

3. pitanje	Postotak	Broj
Nord	35,6%	26
i ragazzi	69,2%	18
i ragazzi e le ragazze	26,9%	7
l'adolescenza	3,8%	1
Sud	61,6%	45
i ragazzi	33,3%	15
i ragazzi e le ragazze	57,8%	26
l'adolescenza	8,9%	4
N/O	2,7%	2
i ragazzi	100,0%	2
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 155

5. pitanje	Postotak	Broj
Nord	35,6%	26
Carla, Maria, Francesca, Giacomo e Sandra sono arrivati	100,0%	26
Sud	61,6%	45
Carla, Maria, Francesca, Giacomo e Sandra sono arrivate	17,8%	8
Carla, Maria, Francesca, Giacomo e Sandra sono arrivati	82,2%	37
N/O	2,7%	2
Carla, Maria, Francesca, Giacomo e Sandra sono arrivati	100,0%	2
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 157

Ukupni zbroj	100%	73
---------------------	-------------	-----------

Tablica 150

26. pitanje	Postotak	Broj
do 30	75,3%	55
il poeta Maria Rossi	3,6%	2
la poeta Maria Rossi	3,6%	2
la poetessa Maria Rossi	92,7%	51
preko 30	24,7%	18
il poeta Maria Rossi	5,6%	1
la poeta Maria Rossi	5,6%	1
la poetessa Maria Rossi	88,9%	16
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 152

2. pitanje	Postotak	Broj
Nord	35,6%	26
a misura d'uomo	80,8%	21
a misura umana	19,2%	5
Sud	61,6%	45
a misura d'uomo	66,7%	30
a misura umana	33,3%	15
N/O	2,7%	2
a misura d'uomo	100,0%	2
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 154

4. pitanje	Postotak	Broj
Nord	35,6%	26
fratelli e sorelle	69,2%	18
i fratelli	19,2%	5
sorelle e fratelli	11,5%	3
Sud	61,6%	45
fratelli e sorelle	68,9%	31
i fratelli	17,8%	8
sorelle e fratelli	13,3%	6
N/O	2,7%	2
fratelli e sorelle	50,0%	1
i fratelli	50,0%	1
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 156

6. pitanje	Postotak	Broj
Nord	35,6%	26
La Thatcher ha introdotto una serie di iniziative politiche ed economiche.	92,3%	24
Thatcher ha introdotto una serie di iniziative politiche ed economiche.	7,7%	2
Sud	61,6%	45
La Thatcher ha introdotto una serie di iniziative politiche ed economiche.	80,0%	36
Thatcher ha introdotto una serie di iniziative politiche ed economiche.	20,0%	9
N/O	2,7%	2
La Thatcher ha introdotto una serie di iniziative politiche ed economiche.	50,0%	1
Thatcher ha introdotto una serie di iniziative politiche ed economiche.	50,0%	1
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 158

7. pitanje	Postotak	Broj
Nord	35,6%	26
Maria Rossi, amministratore unico	38,5%	10
Maria Rossi, amministratrice unica	61,5%	16
Sud	61,6%	45
Maria Rossi, amministratore unico	40,0%	18
Maria Rossi, amministratrice unica	60,0%	27
N/O	2,7%	2
Maria Rossi, amministratore unico	50,0%	1
Maria Rossi, amministratrice unica	50,0%	1
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 159

10. pitanje	Postotak	Broj
Nord	35,6%	26
Maria Rossi, procuratore legale	42,3%	11
Maria Rossi, procuratrice legale	57,7%	15
Sud	61,6%	45
Maria Rossi, procuratore legale	40,0%	18
Maria Rossi, procuratrice legale	60,0%	27
N/O	2,7%	2
Maria Rossi, procuratore legale	50,0%	1
Maria Rossi, procuratrice legale	50,0%	1
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 161

9. pitanje	Postotak	Broj
Nord	35,6%	26
Maria Rossi, segretaria generale	61,5%	16
Maria Rossi, segretario generale	38,5%	10
Sud	61,6%	45
Maria Rossi, segretaria generale	60,0%	27
Maria Rossi, segretario generale	40,0%	18
N/O	2,7%	2
Maria Rossi, segretaria generale	50,0%	1
Maria Rossi, segretario generale	50,0%	1
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 163

11. pitanje	Postotak	Broj
Nord	35,6%	26
Maria Rossi, Consigliera comunale	23,1%	6
Maria Rossi, consigliere comunale	76,9%	20
Sud	61,6%	45
Maria Rossi, Consigliera comunale	46,7%	21
Maria Rossi, consigliere comunale	53,3%	24
N/O	2,7%	2
Maria Rossi, Consigliera comunale	50,0%	1
Maria Rossi, consigliere comunale	50,0%	1
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 165

14. pitanje	Postotak	Broj
Nord	35,6%	26
il parlamentare europeo Maria Rossi	23,1%	6
la parlamentare europea Maria Rossi	76,9%	20
Sud	61,6%	45
il parlamentare europeo Maria Rossi	20,0%	9
la parlamentare europea Maria Rossi	80,0%	36
N/O	2,7%	2
il parlamentare europeo Maria Rossi	50,0%	1
la parlamentare europea Maria Rossi	50,0%	1
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 167

8. pitanje	Postotak	Broj
Nord	35,6%	26
Maria Rossi, direttore generale	42,3%	11
Maria Rossi, direttrice generale	57,7%	15
Sud	61,6%	45
Maria Rossi, direttore generale	37,8%	17
Maria Rossi, direttrice generale	62,2%	28
N/O	2,7%	2
Maria Rossi, direttore generale	50,0%	1
Maria Rossi, direttrice generale	50,0%	1
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 160

12. pitanje	Postotak	Broj
Nord	35,6%	26
il senatore Maria Rossi	3,8%	1
la senatrice Maria Rossi	96,2%	25
Sud	61,6%	45
il senatore Maria Rossi	4,4%	2
la senatrice Maria Rossi	95,6%	43
N/O	2,7%	2
il senatore Maria Rossi	50,0%	1
la senatrice Maria Rossi	50,0%	1
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 162

13. pitanje	Postotak	Broj
Nord	35,6%	26
il notaio Maria Rossi	80,8%	21
la notaia Maria Rossi	19,2%	5
Sud	61,6%	45
il notaio Maria Rossi	68,9%	31
la notaia Maria Rossi	31,1%	14
N/O	2,7%	2
il notaio Maria Rossi	50,0%	1
la notaia Maria Rossi	50,0%	1
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 164

27. pitanje	Postotak	Broj
Nord	35,6%	26
il carabiniere Maria Rossi	73,1%	19
la carabiniere Maria Rossi	26,9%	7
Sud	61,6%	45
il carabiniere Maria Rossi	66,7%	30
la carabiniere Maria Rossi	33,3%	15
N/O	2,7%	2
il carabiniere Maria Rossi	50,0%	1
la carabiniere Maria Rossi	50,0%	1
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 166

15. pitanje	Postotak	Broj
Nord	35,6%	26
il preside della facoltà Maria Rossi	11,5%	3
la preside della facoltà Maria Rossi	88,5%	23
Sud	61,6%	45
il preside della facoltà Maria Rossi	6,7%	3
la preside della facoltà Maria Rossi	93,3%	42
N/O	2,7%	2
il preside della facoltà Maria Rossi	50,0%	1
la preside della facoltà Maria Rossi	50,0%	1
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 168

25. pitanje	Postotak	Broj
Nord	35,6%	26
il soprano Maria Rossi	57,7%	15
la soprano Maria Rossi	42,3%	11
Sud	61,6%	45
il soprano Maria Rossi	46,7%	21
la soprano Maria Rossi	53,3%	24
N/O	2,7%	2
il soprano Maria Rossi	50,0%	1
la soprano Maria Rossi	50,0%	1
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 169

17. pitanje	Postotak	Broj
Nord	35,6%	26
la donna vigile	3,8%	1
la vigile	15,4%	4
la vigilessa	80,8%	21
Sud	61,6%	45
il vigile donna	2,2%	1
la vigile	13,3%	6
la vigilessa	84,4%	38
N/O	2,7%	2
la vigilessa	100,0%	2
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 171

20. pitanje	Postotak	Broj
Nord	35,6%	26
l'avvocata Maria Rossi	3,8%	1
l'avvocatessa Maria Rossi	26,9%	7
l'avvocato Maria Rossi	69,2%	18
Sud	61,6%	45
l'avvocata Maria Rossi	6,7%	3
l'avvocatessa Maria Rossi	33,3%	15
l'avvocato Maria Rossi	60,0%	27
N/O	2,7%	2
l'avvocata Maria Rossi	50,0%	1
l'avvocato Maria Rossi	50,0%	1
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 173

22. pitanje	Postotak	Broj
Nord	35,6%	26
il sindaco Maria Rossi	69,2%	18
la sindaca Maria Rossi	30,8%	8
Sud	61,6%	45
il sindaco Maria Rossi	37,8%	17
la sindaca Maria Rossi	57,8%	26
la sindachessa Maria Rossi	4,4%	2
N/O	2,7%	2
il sindaco Maria Rossi	50,0%	1
la sindaca Maria Rossi	50,0%	1
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 175

24. pitanje	Postotak	Broj
Nord	35,6%	26
Maria Rossi, ingegnere	3,8%	1
Maria Rossi, ingegnere	96,2%	25
Sud	61,6%	45
la donna ingegnere Maria Rossi	2,2%	1
Maria Rossi, ingegnere	15,6%	7

16. pitanje	Postotak	Broj
Nord	35,6%	26
la studentessa	100,0%	26
Sud	61,6%	45
la studente	4,4%	2
la studentessa	95,6%	43
N/O	2,7%	2
la studente	50,0%	1
la studentessa	50,0%	1
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 170

18. pitanje	Postotak	Broj
Nord	35,6%	26
il giudice Maria Rossi	73,1%	19
la giudice Maria Rossi	26,9%	7
Sud	61,6%	45
il giudice donna Maria Rossi	6,7%	3
il giudice Maria Rossi	35,6%	16
la donna giudice Maria Rossi	2,2%	1
la giudice Maria Rossi	55,6%	25
N/O	2,7%	2
la giudice Maria Rossi	100,0%	2
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 172

21. pitanje	Postotak	Broj
Nord	35,6%	26
il magistrato Maria Rossi	88,5%	23
la magistrata Maria Rossi	11,5%	3
Sud	61,6%	45
il magistrato donna Maria Rossi	2,2%	1
il magistrato Maria Rossi	71,1%	32
la magistrata Maria Rossi	26,7%	12
N/O	2,7%	2
il magistrato Maria Rossi	50,0%	1
la magistrata Maria Rossi	50,0%	1
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 174

23. pitanje	Postotak	Broj
Nord	35,6%	26
l'architetta Maria Rossi	19,2%	5
l'architetto Maria Rossi	80,8%	21
Sud	61,6%	45
la donna architetto Maria Rossi	2,2%	1
l'architetta Maria Rossi	26,7%	12
l'architetto Maria Rossi	71,1%	32
N/O	2,7%	2
l'architetta Maria Rossi	100,0%	2
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 176

19. pitanje	Postotak	Broj
Nord	35,6%	26
il deputato Maria Rossi	23,1%	6
la deputata Maria Rossi	76,9%	20
Sud	61,6%	45
il deputato Maria Rossi	13,3%	6
la deputata Maria Rossi	84,4%	38

Maria Rossi, ingegnere	82,2%	37
N/O	2,7%	2
Maria Rossi, ingegnera	50,0%	1
Maria Rossi, ingegnere	50,0%	1
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 177

26. pitanje	Postotak	Broj
Nord	35,6%	26
il poeta Maria Rossi	3,8%	1
la poetessa Maria Rossi	96,2%	25
Sud	61,6%	45
il poeta Maria Rossi	4,4%	2
la poeta Maria Rossi	6,7%	3
la poetessa Maria Rossi	88,9%	40
N/O	2,7%	2
la poetessa Maria Rossi	100,0%	2
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 179

2. pitanje	Postotak	Broj
Dottorato	5,5%	4
a misura d'uomo	100,0%	4
Magistrale	32,9%	24
a misura d'uomo	58,3%	14
a misura umana	41,7%	10
Laurea	41,1%	30
a misura d'uomo	76,7%	23
a misura umana	23,3%	7
Istruzione secondaria	20,5%	15
a misura d'uomo	80,0%	12
a misura umana	20,0%	3
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 181

4. pitanje	Postotak	Broj
Dottorato	5,5%	4
fratelli e sorelle	75,0%	3
sorelle e fratelli	25,0%	1
Magistrale	32,9%	24
fratelli e sorelle	79,2%	19
i fratelli	12,5%	3
sorelle e fratelli	8,3%	2
Laurea	41,1%	30
fratelli e sorelle	63,3%	19
i fratelli	23,3%	7
sorelle e fratelli	13,3%	4
Istruzione secondaria	20,5%	15
fratelli e sorelle	60,0%	9
i fratelli	26,7%	4
sorelle e fratelli	13,3%	2
Ukupni zbroj	100%	73

la deputatessa Maria Rossi	2,2%	1
N/O	2,7%	2
il deputato Maria Rossi	50,0%	1
la deputata Maria Rossi	50,0%	1
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 178

1. pitanje	Postotak	Broj
Dottorato	5,5%	4
i diritti dell'uomo	25,0%	1
i diritti umani	75,0%	3
Magistrale	32,9%	24
i diritti della persona	16,7%	4
i diritti dell'uomo	12,5%	3
i diritti umani	70,8%	17
Laurea	41,1%	30
i diritti della persona	23,3%	7
i diritti dell'uomo	16,7%	5
i diritti umani	60,0%	18
Istruzione secondaria	20,5%	15
i diritti della persona	6,7%	1
i diritti dell'uomo	20,0%	3
i diritti umani	73,3%	11
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 180

3. pitanje	Postotak	Broj
Dottorato	5,5%	4
i ragazzi	50,0%	2
i ragazzi e le ragazze	50,0%	2
Magistrale	32,9%	24
i ragazzi	37,5%	9
i ragazzi e le ragazze	54,2%	13
l'adolescenza	8,3%	2
Laurea	41,1%	30
i ragazzi	60,0%	18
i ragazzi e le ragazze	33,3%	10
l'adolescenza	6,7%	2
Istruzione secondaria	20,5%	15
i ragazzi	40,0%	6
i ragazzi e le ragazze	53,3%	8
l'adolescenza	6,7%	1
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 182

5. pitanje	Postotak	Broj
Dottorato	5,5%	4
Carla, Maria, Francesca, Giacomo e Sandra sono arrivati	100,0%	4
Magistrale	32,9%	24
Carla, Maria, Francesca, Giacomo e Sandra sono arrivate	12,5%	3
Carla, Maria, Francesca, Giacomo e Sandra sono arrivati	87,5%	21
Laurea	41,1%	30
Carla, Maria, Francesca, Giacomo e Sandra sono arrivate	10,0%	3
Carla, Maria, Francesca, Giacomo e Sandra sono arrivati	90,0%	27
Istruzione secondaria	20,5%	15
Carla, Maria, Francesca, Giacomo e Sandra sono arrivate	13,3%	2
Carla, Maria, Francesca, Giacomo e Sandra sono arrivati	86,7%	13
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 183

6. pitanje	Postotak	Broj
Dottorato	5,5%	4
La Thatcher ha introdotto una serie di iniziative politiche ed economiche.	75,0%	3
Thatcher ha introdotto una serie di iniziative politiche ed economiche.	25,0%	1
Magistrale	32,9%	24
La Thatcher ha introdotto una serie di iniziative politiche ed economiche.	87,5%	21
Thatcher ha introdotto una serie di iniziative politiche ed economiche.	12,5%	3
Laurea	41,1%	30
La Thatcher ha introdotto una serie di iniziative politiche ed economiche.	86,7%	26
Thatcher ha introdotto una serie di iniziative politiche ed economiche.	13,3%	4
Istruzione secondaria	20,5%	15
La Thatcher ha introdotto una serie di iniziative politiche ed economiche.	73,3%	11
Thatcher ha introdotto una serie di iniziative politiche ed economiche.	26,7%	4
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 185

8. pitanje	Postotak	Broj
Dottorato	5,5%	4
Maria Rossi, direttore generale	75,0%	3
Maria Rossi, direttrice generale	25,0%	1
Magistrale	32,9%	24
Maria Rossi, direttore generale	25,0%	6
Maria Rossi, direttrice generale	75,0%	18
Laurea	41,1%	30
Maria Rossi, direttore generale	50,0%	15
Maria Rossi, direttrice generale	50,0%	15
Istruzione secondaria	20,5%	15
Maria Rossi, direttore generale	33,3%	5
Maria Rossi, direttrice generale	66,7%	10
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 187

12. pitanje	Postotak	Broj
Dottorato	5,5%	4
la senatrice Maria Rossi	100,0%	4
Magistrale	32,9%	24
il senatore Maria Rossi	8,3%	2
la senatrice Maria Rossi	91,7%	22
Laurea	41,1%	30
il senatore Maria Rossi	6,7%	2
la senatrice Maria Rossi	93,3%	28
Istruzione secondaria	20,5%	15
la senatrice Maria Rossi	100,0%	15
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 189

13. pitanje	Postotak	Broj
Dottorato	5,5%	4
il notaio Maria Rossi	100,0%	4
Magistrale	32,9%	24
il notaio Maria Rossi	58,3%	14
la notaia Maria Rossi	41,7%	10

Tablica 184

7. pitanje	Postotak	Broj
Dottorato	5,5%	4
Maria Rossi, amministratore unico	75,0%	3
Maria Rossi, amministratrice unica	25,0%	1
Magistrale	32,9%	24
Maria Rossi, amministratore unico	25,0%	6
Maria Rossi, amministratrice unica	75,0%	18
Laurea	41,1%	30
Maria Rossi, amministratore unico	40,0%	12
Maria Rossi, amministratrice unica	60,0%	18
Istruzione secondaria	20,5%	15
Maria Rossi, amministratore unico	53,3%	8
Maria Rossi, amministratrice unica	46,7%	7
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 186

10. pitanje	Postotak	Broj
Dottorato	5,5%	4
Maria Rossi, procuratore legale	75,0%	3
Maria Rossi, procuratrice legale	25,0%	1
Magistrale	32,9%	24
Maria Rossi, procuratore legale	37,5%	9
Maria Rossi, procuratrice legale	62,5%	15
Laurea	41,1%	30
Maria Rossi, procuratore legale	43,3%	13
Maria Rossi, procuratrice legale	56,7%	17
Istruzione secondaria	20,5%	15
Maria Rossi, procuratore legale	33,3%	5
Maria Rossi, procuratrice legale	66,7%	10
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 188

9. pitanje	Postotak	Broj
Dottorato	5,5%	4
Maria Rossi, segretaria generale	25,0%	1
Maria Rossi, segretario generale	75,0%	3
Magistrale	32,9%	24
Maria Rossi, segretaria generale	62,5%	15
Maria Rossi, segretario generale	37,5%	9
Laurea	41,1%	30
Maria Rossi, segretaria generale	60,0%	18
Maria Rossi, segretario generale	40,0%	12
Istruzione secondaria	20,5%	15
Maria Rossi, segretaria generale	66,7%	10
Maria Rossi, segretario generale	33,3%	5
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 190

11. pitanje	Postotak	Broj
Dottorato	5,5%	4
Maria Rossi, consigliere comunale	100,0%	4
Magistrale	32,9%	24
Maria Rossi, Consigliera comunale	37,5%	9
Maria Rossi, consigliere comunale	62,5%	15

Laurea	41,1%	30
il notaio Maria Rossi	76,7%	23
la notaia Maria Rossi	23,3%	7
Istruzione secondaria	20,5%	15
il notaio Maria Rossi	80,0%	12
la notaia Maria Rossi	20,0%	3
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 191

27. pitanje	Postotak	Broj
Dottorato	5,5%	4
il carabinieri Maria Rossi	100,0%	4
Magistrale	32,9%	24
il carabinieri Maria Rossi	54,2%	13
la carabinieri Maria Rossi	45,8%	11
Laurea	41,1%	30
il carabinieri Maria Rossi	63,3%	19
la carabinieri Maria Rossi	36,7%	11
Istruzione secondaria	20,5%	15
il carabinieri Maria Rossi	93,3%	14
la carabinieri Maria Rossi	6,7%	1
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 193

15. pitanje	Postotak	Broj
Dottorato	5,5%	4
la preside della facoltà Maria Rossi	100,0%	4
Magistrale	32,9%	24
il preside della facoltà Maria Rossi	8,3%	2
la preside della facoltà Maria Rossi	91,7%	22
Laurea	41,1%	30
il preside della facoltà Maria Rossi	16,7%	5
la preside della facoltà Maria Rossi	83,3%	25
Istruzione secondaria	20,5%	15
la preside della facoltà Maria Rossi	100,0%	15
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 195

16. pitanje	Postotak	Broj
Dottorato	5,5%	4
la studentessa	100,0%	4
Magistrale	32,9%	24
la studente	4,2%	1
la studentessa	95,8%	23
Laurea	41,1%	30
la studente	6,7%	2
la studentessa	93,3%	28
Istruzione secondaria	20,5%	15
la studentessa	100,0%	15
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 197

18. pitanje	Postotak	Broj
Dottorato	5,5%	4
il giudice Maria Rossi	100,0%	4
Magistrale	32,9%	24

Laurea	41,1%	30
Maria Rossi, Consigliera comunale	43,3%	13
Maria Rossi, consigliere comunale	56,7%	17
Istruzione secondaria	20,5%	15
Maria Rossi, Consigliera comunale	40,0%	6
Maria Rossi, consigliere comunale	60,0%	9
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 192

14. pitanje	Postotak	Broj
Dottorato	5,5%	4
il parlamentare europeo Maria Rossi	50,0%	2
la parlamentare europea Maria Rossi	50,0%	2
Magistrale	32,9%	24
il parlamentare europeo Maria Rossi	8,3%	2
la parlamentare europea Maria Rossi	91,7%	22
Laurea	41,1%	30
il parlamentare europeo Maria Rossi	20,0%	6
la parlamentare europea Maria Rossi	80,0%	24
Istruzione secondaria	20,5%	15
il parlamentare europeo Maria Rossi	40,0%	6
la parlamentare europea Maria Rossi	60,0%	9
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 194

25. pitanje	Postotak	Broj
Dottorato	5,5%	4
il soprano Maria Rossi	75,0%	3
la soprano Maria Rossi	25,0%	1
Magistrale	32,9%	24
il soprano Maria Rossi	33,3%	8
la soprano Maria Rossi	66,7%	16
Laurea	41,1%	30
il soprano Maria Rossi	56,7%	17
la soprano Maria Rossi	43,3%	13
Istruzione secondaria	20,5%	15
il soprano Maria Rossi	60,0%	9
la soprano Maria Rossi	40,0%	6
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 196

17. pitanje	Postotak	Broj
Dottorato	5,5%	4
la vigile	25,0%	1
la vigilessa	75,0%	3
Magistrale	32,9%	24
la vigile	8,3%	2
la vigilessa	91,7%	22
Laurea	41,1%	30
il vigile donna	3,3%	1
la vigile	16,7%	5
la vigilessa	80,0%	24
Istruzione secondaria	20,5%	15
la donna vigile	6,7%	1
la vigile	13,3%	2
la vigilessa	80,0%	12
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 198

20. pitanje	Postotak	Broj
Dottorato	5,5%	4
l'avvocato Maria Rossi	100,0%	4
Magistrale	32,9%	24

il giudice donna Maria Rossi	8,3%	2
il giudice Maria Rossi	45,8%	11
la giudice Maria Rossi	45,8%	11
Laurea	41,1%	30
il giudice donna Maria Rossi	3,3%	1
il giudice Maria Rossi	43,3%	13
la giudice Maria Rossi	53,3%	16
Istruzione secondaria	20,5%	15
il giudice Maria Rossi	46,7%	7
la donna giudice Maria Rossi	6,7%	1
la giudice Maria Rossi	46,7%	7
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 199

21. pitanje	Postotak	Broj
Dottorato	5,5%	4
il magistrato Maria Rossi	100,0%	4
Magistrale	32,9%	24
il magistrato Maria Rossi	66,7%	16
la magistrata Maria Rossi	33,3%	8
Laurea	41,1%	30
il magistrato Maria Rossi	83,3%	25
la magistrata Maria Rossi	16,7%	5
Istruzione secondaria	20,5%	15
il magistrato donna Maria Rossi	6,7%	1
il magistrato Maria Rossi	73,3%	11
la magistrata Maria Rossi	20,0%	3
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 201

23. pitanje	Postotak	Broj
Dottorato	5,5%	4
l'architetto Maria Rossi	100,0%	4
Magistrale	32,9%	24
la donna architetto Maria Rossi	4,2%	1
l'architetta Maria Rossi	41,7%	10
l'architetto Maria Rossi	54,2%	13
Laurea	41,1%	30
l'architetta Maria Rossi	20,0%	6
l'architetto Maria Rossi	80,0%	24
Istruzione secondaria	20,5%	15
l'architetta Maria Rossi	20,0%	3
l'architetto Maria Rossi	80,0%	12
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 203

19. pitanje	Postotak	Broj
Dottorato	5,5%	4
il deputato Maria Rossi	50,0%	2
la deputata Maria Rossi	50,0%	2
Magistrale	32,9%	24
il deputato Maria Rossi	16,7%	4
la deputata Maria Rossi	79,2%	19
la deputatessa Maria Rossi	4,2%	1
Laurea	41,1%	30
il deputato Maria Rossi	13,3%	4
la deputata Maria Rossi	86,7%	26
Istruzione secondaria	20,5%	15
il deputato Maria Rossi	20,0%	3
la deputata Maria Rossi	80,0%	12
Ukupni zbroj	100%	73

l'avvocata Maria Rossi	12,5%	3
l'avvocatessa Maria Rossi	45,8%	11
l'avvocato Maria Rossi	41,7%	10
Laurea	41,1%	30
l'avvocata Maria Rossi	6,7%	2
l'avvocatessa Maria Rossi	16,7%	5
l'avvocato Maria Rossi	76,7%	23
Istruzione secondaria	20,5%	15
l'avvocatessa Maria Rossi	40,0%	6
l'avvocato Maria Rossi	60,0%	9
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 200

22. pitanje	Postotak	Broj
Dottorato	5,5%	4
il sindaco Maria Rossi	100,0%	4
Magistrale	32,9%	24
il sindaco Maria Rossi	37,5%	9
la sindaca Maria Rossi	58,3%	14
la sindachessa Maria Rossi	4,2%	1
Laurea	41,1%	30
il sindaco Maria Rossi	43,3%	13
la sindaca Maria Rossi	53,3%	16
la sindachessa Maria Rossi	3,3%	1
Istruzione secondaria	20,5%	15
il sindaco Maria Rossi	66,7%	10
la sindaca Maria Rossi	33,3%	5
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 202

24. pitanje	Postotak	Broj
Dottorato	5,5%	4
Maria Rossi, ingegnere	100,0%	4
Magistrale	32,9%	24
la donna ingegnere Maria Rossi	4,2%	1
Maria Rossi, ingegnera	20,8%	5
Maria Rossi, ingegnere	75,0%	18
Laurea	41,1%	30
Maria Rossi, ingegnera	6,7%	2
Maria Rossi, ingegnere	93,3%	28
Istruzione secondaria	20,5%	15
Maria Rossi, ingegnera	13,3%	2
Maria Rossi, ingegnere	86,7%	13
Ukupni zbroj	100%	73

Tablica 204

26. pitanje	Postotak	Broj
Dottorato	5,5%	4
la poetessa Maria Rossi	100,0%	4
Magistrale	32,9%	24
la poetessa Maria Rossi	100,0%	24
Laurea	41,1%	30
il poeta Maria Rossi	6,7%	2
la poeta Maria Rossi	6,7%	2
la poetessa Maria Rossi	86,7%	26
Istruzione secondaria	20,5%	15
il poeta Maria Rossi	6,7%	1
la poeta Maria Rossi	6,7%	1
la poetessa Maria Rossi	86,7%	13
Ukupni zbroj	100%	73

Životopis

Ana Perić rođena je 1992. godine u Zagrebu. Na Filozofskom fakultetu u Zagrebu 2011. godine upisuje preddiplomski studij Anglistike i Francuskog jezika i književnosti. Godine 2014. upisuje diplomski studij Anglistike (prevoditeljski smjer) i Francuskog jezika i književnosti (nastavnički smjer), a iste godine paralelno upisuje i preddiplomski studij Talijanistike. Godine 2016. brani diplomski rad iz Anglistike s temom „Rodno neutralni oblici i njihovi prijevodni ekvivalenti“. Od 2016./2017. godine prima stipendiju Grada Zagreba za izvrsnost, te dobiva nagradu za izvrsnost u studiju na Talijanistici. Godine 2017. dobitnica je stipendije Talijanskog instituta za kulturu za jednomjesečnu jezičnu stipendiju na Sveučilištu za strance u Perugi. Iste godine upisuje diplomski studij Talijanistike (smjer književnost) te studij Komparativne književnosti. U ljetnom semestru 2017./2018. odlazi na Erasmus+ razmjenu na Sveučilištu u Salernu. Godine 2018. brani diplomski rad iz Francuskog jezika i književnosti s temom „Utjecaj učenja francuskog kao stranog jezika na predrasude i stereotipe“. U ožujku 2019. dobila je stipendiju Sveučilišta Ca' Foscari u Veneciji za kratki boravak u Padovi na „Masterclass di video storytelling culturale“. Aktivna je članica studentske udruge AEGEE, urednica je studentskog talijanističkog časopisa *Galeotto*, predaje engleski i francuski jezik u školi stranih jezika, povremeno radi u British Council-u, a radila je kao vodič Grada Zagreba te je volontirala na brojnim filmskim i kazališnim festivalima te u učeničkom domu „Antun Gustav Matoš“.